

Na temelju članka 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13), Zakonodavno povjerenstvo Skupštine Brčko distrikta BiH, na 20. sjednici održanoj 9. listopada 2013. godine, utvrdilo je pročišćeni tekst Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 10/03) sa izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 48/04, 6/05, 14/07, 19/07, 21/07, 2/08, 17/09 i 9/13).

Broj: 01.3.-05-1123/13
Brčko, 9. 10. 2013. godine

PREDSJEDATELJ
ZAKONODAVNOG POVJERENSTVA

Admir Mujkanović, v.r.

Z A K O N
O KAZNENOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
(pročišćeni tekst)

I. O P Š T E ODREDBE
GLAVA I. OSNOVNA NAČELA

Članak 1

Predmet i primjena ovog zakona

Ovim zakonom utvrđuju se pravila kaznenog postupka po kojima su dužni postupati Osnovni i Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Osnovni sud i Apelacijski sud), **Tužiteljstvo** Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo) i ostali sudionici u kaznenom postupku predviđeni ovim zakonom, kada postupaju u kaznenim stvarima.

Članak 2

Princip zakonitosti

- (1) Pravila utvrđena ovim zakonom trebaju osigurati da nitko nevin ne bude osuđen, a da se u slučaju kaznenog djela izrekne kaznena sankcija pod uvjetima propisanim u Kaznenom zakonu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Kazneni zakon) i u drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela i u zakonom propisanom postupku.
- (2) Osumnjičeni ili optuženi može biti ograničen u svojoj slobodi i pravima samo pod uvjetima koje propisuje ovaj zakon.
- (3) Kaznenu sankciju može u slučaju kaznenog djela izreći samo nadležan sud u postupku koji je proveden po ovom zakonu, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 3

Pretpostavka nevinosti i *in dubio pro reo*

- (1) Svatko se smatra nevinim za kazneno djelo dok se pravomo nom presudom ne utvrdi njegova krivnja.
- (2) Sumnju u pogledu postojanja injenica koje ine obilježja kaznenog djela ili od kojih ovisi primjena neke odredbe kaznenog zakonodavstva, sud rješava presudom na na in koji je povoljniji za optuženog.

lanak 4

Ne bis in idem

Nitko ne može biti ponovno su en za djelo za koje je ve bio su en i za koje je donesena pravomo na sudska odluka.

lanak 5

Pravo osobe lišene slobode

- (1) **Osoba lišena slobode mora se na materinjem jeziku ili jeziku koji razumije odmah obavijestiti o razlozima lišenja slobode i istodobno pou iti da nije dužna dati iskaz, niti odgovarati na postavljena pitanja, da ima pravo uzeti branitelja kojeg može sama izabrati, kao i o tome da ima pravo da njezina obitelj, konzularni službenik strane države iji je državljanin ili druga osoba koju ona odredi budu obaviješteni o njezinom lišenju slobode.**
- (2) **Osobi koja je lišena slobode postaviti se branitelj na njezin zahtjev ako zbog svog imovnog stanja ne može snositi troškove obrane.**

lanak 6

Prava osumnji enog, odnosno optuženog

- (1) **Osumnji eni ve na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega i da njegov iskaz može biti korišten kao dokaz u daljnjem tijeku postupka.**
- (2) **Osumnji enom, odnosno optuženom se mora omogu iti da se izjasni o svim injenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve injenice i dokaze koji mu idu u korist.**
- (3) **Osumnji eni, odnosno optuženi nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na postavljena pitanja.**

lanak 7

Pravo na obranu

- (1) **Osumnji eni, odnosno optuženi ima pravo braniti se sam ili uz stru nu pomo branitelja koga sam izabere.**
- (2) **Ako osumnji eni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja, postaviti se mu se branitelj kad je to odre eno ovim zakonom.**
- (3) **Osumnji enom, odnosno optuženom se mora osigurati dovoljno vremena za pripremanje obrane.**

lanak 8

Jezik i pismo

- (1) **U kaznenom postupku u ravnopravnoj su uporabi bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, a službena pisma su latinica i irilica.**
- (2) **Kazneni postupak se vodi na jednom od jezika iz stavka 1 ovog lanka, a u postupku se koristi jedno od pisama iz stavka 1 ovog lanka.**
- (3) **Stranke, svjedoci i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se materinjim jezikom ili jezikom koji razumiju. Ako osoba ne razumije jedan od službenih jezika Bosne i**

Hercegovine, osigurati se se usmeno prevođenje onoga što ona, odnosno drugi iznose, kao i isprava i drugog pisanog dokaznog materijala.

- (4) O pravima iz stavka 3 ovog članka poučiti se prije prvog ispitivanja osobe iz stavka 3 ovog članka koje se tih prava mogu odrediti i ako znaju jezik na kome se vodi postupak. U zapisniku se zabilježiti da je dana pouka i izjava sudionika na danu pouku.
- (5) Prevođenje obavlja sudski tumač.

članak 9

Upućivanje i dostavljanje pismena

- (1) Pozive, odluke i druga pismena upućuje sud i drugi organi koji sudjeluju u postupku na službenim jezicima iz članka 8 stavka 1 ovog zakona.
- (2) Podnesci se dostavljaju sudu i drugim organima koji sudjeluju u postupku na službenim jezicima iz članka 8 stavka 1 ovog zakona.
- (3) Osobi koja je lišena slobode ili se nalazi u pritvoru, na izdržavanju kazne ili na obveznom psihijatrijskom liječenju, odnosno obveznom liječenju od ovisnosti, dostaviti se i prijevod pismena iz stavaka 1 i 2 ovog članka, na materinjem jeziku ili jeziku koji razumije.

članak 10

Zakovitost dokaza

- (1) Zabranjeno je od osumnjičenog, optuženog ili bilo koje druge osobe koja sudjeluje u postupku iznude priznanje ili kakvu drugu izjavu.
- (2) Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima, niti na dokazima koji su pribavljeni povredama ovog zakona.
- (3) Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima koji su dobiveni na temelju dokaza iz stavka 2 ovog članka.

članak 11

Pravo na odštetu i rehabilitaciju

Osoba koja je neopravdano osuđena za kazneno djelo ili je bez osnove lišena slobode ima pravo na rehabilitaciju, pravo na naknadu štete iz proračunskih sredstava, kao i druga prava utvrđena zakonom.

članak 12

Pouka o pravima

Osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugu osobu koja sudjeluje u postupku koji bi iz neznanja mogli propustiti neku radnju u postupku, ili se iz neznanja ne bi koristili svojim pravima, sud, tužitelj i drugi organi koji sudjeluju u postupku se poučiti o pravima koja im po ovom zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

članak 13

Pravo na suđenje bez odlaganja

- (1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da u najkraćem razumnom roku bude izveden pred sud i da mu bude suđeno bez odlaganja.
- (2) Sud je dužan postupak provesti bez odugovlačenja i onemogućiti svaku zlouporabu prava koja pripadaju osobama koje sudjeluju u postupku.
- (3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

članak 14

Jednakost u postupanju i pravedno suenje

- (1) Sud je dužan da stranke i branitelja tretira na jednak na in i da svakoj od strana pruži jednake mogu nosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvo enju na glavnoj raspravi.
- (2) Sud, tužitelj i drugi organi koji sudjeluju u postupku dužni su s jednakom pozornoš u ispitivati i utvr ivati kako injenice koje terete osumnji enog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.
- (3) Pravila utvr ena ovim zakonom trebaju osigurati da se osumnji enom odnosno optuženom omogu i pravedno su enje.

lanak 15

Slobodna ocjena dokaza

- (1) Pravo suda, tužitelja i drugih organa koji sudjeluju u kaznenom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje injenica nije vezano ni ograni eno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

lanak 16

Princip akuzatornosti i teret dokazivanja

- (1) Kazneni postupak se može pokrenuti i provesti samo po zahtjevu tužitelja.
- (2) Tužitelj je dužan dokazati krivnju optuženog.

lanak 17

Princip legaliteta kaznenog gonjenja

Tužitelj je dužan poduzeti kazneno gonjenje ako postoje dokazi da je u injeno kazneno djelo, osim ako ovim zakonom nije druga ije propisano.

lanak 18

Posljedice pokretanja postupka

Kad je propisano da pokretanje kaznenog postupka ima za posljedicu ograni enje odre enih prava, ove posljedice, ako ovim zakonom nije druga ije odre eno, nastupaju potvr ivanjem optužnice. Ako se radi o kaznenim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili nov anom kaznom kao glavnom kaznom, ove posljedice nastupaju od dana kad je donesena osu uju a presuda, bez obzira je li postala pravomo na.

lanak 19

Prethodna pitanja

- (1) Ako primjena kaznenog zakona ovisi od prethodne odluke o kakvom pravnom pitanju za ije je odlu ivanje nadležan sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, sud kad sudi u kaznenom predmetu može sam odlu iti i o tom pitanju po odredbama koje vrijede za dokazivanje u kaznenom postupku. Odluka suda o ovom pravnom pitanju ima u inak samo u kaznenom predmetu koji ovaj sud raspravlja.
- (2) Ako je o takvom prethodnom pitanju ve donio odluku sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, takva odluka ne veže sud u pogledu ocjene je li u injeno odre eno kazneno djelo.

GLAVA II. ZNA ENJE IZRAZA

lanak 20

Osnovni pojmovi

Osim ako ovim zakonom nije druga ije odre eno, pojedini izrazi rabljeni u ovom zakonu imaju sljede e zna enje:

- a) "Osumnji eni" je osoba za koju postoje osnove sumnje da je po inila kazneno djelo,
- b) "Optuženi" je osoba protiv koje je jedna ili više to aka u optužnici potvr ena,
- c) "Osu eni" je osoba za koju je pravomo nom odlukom utvr eno da je kazneno odgovorna za odre eno kazneno djelo,
- d) "Sudac za prethodni postupak" je sudac koji u tijeku istrage postupa u slu ajevima kada je to propisano ovim zakonom,
- e) "Sudac za prethodno saslušanje" je sudac koji nakon podizanja optužnice postupa u slu ajevima kada je to propisano ovim zakonom i koji ima ovlasti koje pripadaju sucu za prethodni postupak,
- f) "Stranke" su tužitelj i osumnji eni, odnosno optuženi,
- g) "Ovlaštena službena osoba" je ona osoba koja ima odgovaraju e ovlasti unutar policijskih organa Bosne i Hercegovine, uklju uju i Državnu agenciju za istrage i zaštitu i Državnu grani nu službu, policijskih organa Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Br ko distrikta Bosne i Hercegovine, sudske i finansijske policije, kao i carinskih organa, poreznih organa i organa vojne policije. Pod ovlaštenim službenim osobama smatraju se i stru ni suradnici odnosno istražitelji Tužiteljstva BiH, kao i Tužiteljstva Br ko distrikta BiH, koji rade po ovlastima tužitelja,
- h) "Ošte eni" je osoba kojoj je osobno ili imovinsko pravo kaznenim djelom povrije eno ili ugroženo,
- i) "Pravne osobe" su osobe koje su kao takve definirana u KZ Br ko distrikta BiH, uklju uju i: korporacije, poduze a, udruge, tvrtke i partnerstva i druga trgova ka društva,
- j) "Istraga" obuhva a aktivnosti poduzete od tužitelja ili ovlaštene službene osobe sukladno ovom zakonu, uklju uju i prikupljanje i uvanje izjava i dokaza,
- k) "Unakrsno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branitelja, koja nije pozvala svjedoka, odnosno vještaka,
- l) "Izravno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branitelja, koja je pozvala svjedoka, odnosno vještaka,
- m) "Osnovana sumnja" je viši stupanj sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima koji upu uju na zaklju ak da je izvršeno kazneno djelo,
- n) "Zabilješke" i "spisi" su slova, rije i ili brojke ili njihov ekvivalent, zapisane rukopisom, otkucane pisa im strojem, odtiskane, fotokopirane, fotografirane, zabilježene magnetskim impulsima, mehani ki ili elektroni ki ili nekim drugim oblikom sakupljanja podataka,
- o) "Fotografije" su fotografski, digitalni i rendgenski snimci, video vrpce i filmovi,
- p) "Original" je sam spis ili snimak ili sli an ekvivalent kojim se ostvaruje isti u inak od strane osobe koja ga piše, snima ili izdaje. "Original" fotografija uklju uje negativ i sve kopije. Ako su podatci pohranjeni u kompjutoru ili sli nom ure aju za automatsku obradu podataka, original je i svaki odštampani primjerak ili okom vidljivi pohranjeni podatak,
- r) "Kopija" je preslikavanje originala ili matrice, uklju uju i uve anja i umanjenja, mehani kim ili elektroni kim presnimavanjem, kemijskom reprodukcijom ili nekom drugom ekvivalentnom tehnikom kojom se precizno reproducira original,
- s) "Telekomunikacijska adresa" je svaki telefonski broj, linijski ili mobilni ili e-pošta ili internet adresa koju posjeduje ili rabi odre ena osoba,
- t) «supružnik» i «izvanbra ni partner» su one osobe koje taj status imaju prema obiteljskom pravu,
- u) "Kompjutorski sustav" je svaka naprava ili skupina me usobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na temelju programa automatski obra uju podatke,
- v) "Kompjutorski podatci" su svako iskazivanje injenica, informacija ili koncepata u obliku prikladnom za obradu u kompjutorskom sustavu, uklju uju i i program koji je u stanju prouzrokovati da kompjutorski sustav izvrši odre enu funkciju.

GLAVA III. PRAVNA POMOĆ I SLUŽBENA SURADNJA

Članak 21

Obveza pružanja pravne pomoći i službena suradnja

- (1) Osnovni i Apelacijski sud su dužni pružiti pravnu pomoć sudu BiH, sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine i sudovima u Republici Srpskoj.
- (2) Svi organi vlasti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine dužni su službeno suradivati sa sudovima, tužiteljem i drugim organima koji sudjeluju u kaznenom postupku.

Članak 22

Pružanje pomoći

- (1) Osnovni ili Apelacijski sud će uputiti zahtjev za pravnu pomoć, odnosno za službenu radnju nadležnom sudu, odnosno organu vlasti.
- (2) Pružanje pravne pomoći i službene radnje provode se bez naknade.
- (3) Stavci 1 i 2 ovog članka primjenjuju se i na zahtjeve koje je tužitelj uputio prema Tužiteljstvu i drugim organima vlasti.

GLAVA IV. NADLEŽNOST SUDA

Odjeljak 1 – Stvarna i mjesna nadležnost suda

Članak 23

Stvarna nadležnost i sastav suda

- (1) Osnovni sud i Apelacijski sud sude u kaznenim predmetima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene Zakonom.
- (2) Osnovni sud, u prvom stupnju, sudi u vijeće u sastavljenom od trojice sudaca, a sudac pojedinac sudi za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do deset godina.
- (3) Apelacijski sud, u drugom i trećem stupnju odlučuje o žalbama protiv rješenja i presuda Osnovnog suda i izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih sudskih odluka, u vijeće u sastavljenom od tri suca.
- (4) U postupku odlučivanja po izvanrednim pravnim lijekovima neće sudjelovati sudac koji je sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom.
- (5) Općina, sjednica suda, predsjednik suda, sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje i predsjednik vijeća, odlučuju u slučajevima određenim ovim zakonom.

Članak 24

Mjesna nadležnost suda

- (1) Osnovni sud i Apelacijski sud su nadležni da sude za svako kazneno djelo učinjeno ili pokušano na teritoriju Brčko distrikta BiH.
- (2) Sporazumom s entitetima riješit će se svi drugi oblici mjesne nadležnosti.

Odjeljak 2 - Spajanje i razdvajanje postupka

lanak 25

Spajanje postupka

- (1) Sud će, po pravilu, odlučiti da se provede jedinstveni postupak i donese jedna presuda u slučaju kada je ista osoba optužena za više kaznenih djela ili kada je više osoba sudjelovalo u izvršenju istog kaznenog djela.
- (2) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu i u slučaju kad je više osoba optuženo za više kaznenih djela, ali samo ako izmeđ u izvršenih kaznenih djela postoji međusobna sveza.
- (3) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu ako se vode odvojeni postupci protiv iste osobe za više kaznenih djela ili protiv više osoba za isto kazneno djelo.
- (4) O spajanju postupka odlučuje rješenjem sudac, odnosno vijeće. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje - nije dopuštena žalba.

lanak 26

Razdvajanje postupka

- (1) Sud može iz važnih razloga ili iz razloga svrsishodnosti do završetka glavne rasprave odlučiti da se postupak za pojedina kaznena djela ili protiv pojedinih optuženih razdvoji i posebno dovrši.
- (2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sudac, odnosno vijeće, po saslušanju stranaka i branitelja.
- (3) Protiv rješenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dopuštena žalba.

Odjeljak 3 - Prenošnje mjesne nadležnosti

lanak 27

Prenošenje nadležnosti

- (1) Kad je nadležan sud iz pravnih ili stvarnih razloga spriječen da postupi ili postoje drugi važni razlozi, sud određeno zakonom može za ovoenje postupka odrediti drugi stvarno nadležan sud na svom području.
- (2) Rješenje iz stavka 1 ovog članka može se donijeti na prijedlog nadležnog suca ili vijeća, ili na prijedlog jedne od stranaka, ili branitelja.
- (3) Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

lanak 28

Posljedice nenadležnosti

- (1) Sud je dužan da pazi na svoju nadležnost i čim primijeti da nije nadležan da se oglasi nenadležnim i po pravomoćnosti rješenja da ustupi predmet nadležnom sudu, ali je dužan da poduzme one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.
- (2) Nakon potvrđivanja optužnice, sud se ne može oglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

GLAVA V. IZUZETI

lanak 29

Razlozi za izuzete

Sudac ne može vršiti sudačku dužnost:

- a) ako je oštećen kaznenim djelom;
- b) ako mu je osumnjičen, odnosno optužen, njegov branitelj, tužitelj, oštećen, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćnik, braćni, odnosno izvanbraćni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, u pobožnoj liniji do četvrtog stupnja, a po tazbini do drugog stupnja;
- c) ako je sa osumnjičenim, odnosno optuženim, njegovim braniteljem, tužiteljem ili oštećenim u odnosu skrbnika, staranika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja ili hranjenika;
- d) ako je u istom kaznenom predmetu sudjelovao kao sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćnik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak;
- e) ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom;
- f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 30

Izuzeci po zahtjevu stranke ili branitelja

- (1) **Izuzeci predsjednika i suca Osnovnog i Apelacijskog suda može tražiti stranka ili branitelj.**
- (2) **Zahtjev iz stavka 1 ovog članka može se podnijeti do početka glavne rasprave, a ako se za razlog izuzeka iz članka 29 točke od a) do e) ovog zakona saznalo kasnije, zahtjev se podnosi odmah po saznanju.**
- (3) **Zahtjev za izuzeci predsjednika i suca Apelacijskog suda stranka ili branitelj mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu.**
- (4) **Stranke ili branitelj mogu tražiti izuzeci samo poimeno određeni suca koji postupaju u predmetu.**
- (5) Stranka ili branitelj dužni su u zahtjevu navesti okolnosti zbog kojih smatraju da postoje neki od zakonskih osnova za izuzeci. U zahtjevu se ne mogu ponovno navoditi razlozi koji su isticali u zahtjevu za izuzeci koji je ranije odbijen.

Članak 31

Postupak za izuzeci

- (1) **Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeci iz članka 29 točke od a) do e) ovog zakona, sudac je dužan prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijesti predsjednika suda. Ako sudac smatra da postoje okolnosti iz članka 29 točka f) ovog zakona, izvjestiti će o tome predsjednika suda.**

Članak 32

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeci

- (1) O zahtjevu za izuzeci suca Osnovnog suda odlučuje predsjednik Osnovnog suda, a o njegovom izuzeku u predsjednik Apelacijskog suda.
- (2) O zahtjevu za izuzeci suca Apelacijskog suda odlučuje predsjednik Apelacijskog suda, a o njegovom izuzeku u općinska sjednica suda.
- (3) Prije donošenja rješenja o izuzeku u pribaviti će se izjava suca, odnosno predsjednika suda, a po potrebi provesti će se i drugi izvještaji.
- (4) Protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija zahtjev za izuzeci žalba nije dopuštena, ali se rješenje kojim se zahtjev za izuzeci odbija može pobijati žalbom na presudu.
- (5) Ako je zahtjev za izuzeci iz članka 29 točka f) ovog zakona podnesen poslije početka glavne rasprave ili ako je postupljeno suprotno odredbama članka 30 stavci 4 i 5 ovog zakona, zahtjev će se odbaciti u cjelini, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje nije dopuštena žalba.

lanak 33

Valjanost radnji poduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuze e

Kad sudac sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuze e, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu i ne može potpisati ni jednu sudsku odluku iz lanka 163 ovog zakona (presuda, rješenje, naredba), a ako se radi o izuze u iz lanka 29 to ke f) ovog zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

lanak 34

Izuze e tužitelja i drugih sudionika u postupku

- (1) Odredbe o izuze u suca primjereno se primjenjuju i na tužitelja i osobe koje su na temelju zakona ovlaštene da ga zastupaju u postupku, zapisni are, sudske tuma e, stru ne osobe, kao i na vještake, ako za njih nije što drugo odre eno.**
- (2) Tužitelj odlu uje o izuze u osoba koje su na temelju zakona ovlaštene da ga zastupaju u kaznenom postupku. O izuze u tužitelja odlu uje kolegij Tužiteljstva.**
- (3) O izuze u zapisni ara, sudskog tuma a, stru ne osobe i vještaka odlu uje vije e, predsjednik vije a ili sudac, a do podizanja optužnice tužitelj.**
- (4) Kada ovlaštene službene osobe poduzimaju istražne radnje na temelju ovog zakona, o njihovom izuze u odlu uje tužitelj. Ako prilikom poduzimanja radnje sudjeluje zapisni ar, o njegovom izuze u odlu uje službena osoba koja poduzima radnju.**

GLAVA VI. TUŽITELJ

lanak 35

Prava i dužnosti

- (1) Osnovno pravo i osnovna dužnost tužitelja je otkrivanje i gonjenje u initelja kaznenih djela koja su u nadležnosti suda.**
- (2) Tužitelj ima pravo i dužan je da:**
  - a) odmah po saznanju da postoje osnove sumnje da je po injeno kazneno djelo poduzme potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i provo enja istrage, pronalaženja osumnji enog, rukovo enja i nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih osoba vezanim za pronalaženje osumnji enog i prikupljanje izjava i dokaza,**
  - b) provede istragu sukladno ovom zakonu,**
  - c) daje imunitet sukladno lanku 84 ovog zakona,**
  - d) zahtijeva dostavljanje informacija od državnih organa, poduze a, pravnih i fizi kih osoba u Bosni i Hercegovini,**
  - e) izdaje pozive i naredbe i predlaže izdavanje poziva i naredbi sukladno ovom zakonu,**
  - f) naredi ovlaštenoj službenoj osobi da izvrši naredbu izdanu od suda sukladno ovom zakonu,**
  - g) utvr uje injenice potrebne za odlu ivanje o imovinskopravnom zahtjevu sukladno lanku 197 ovog zakona i o oduzimanju imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom sukladno lanku 392 ovog zakona,**
  - h) predlaže izdavanje kaznenog naloga sukladno lanku 334 ovog zakona,**
  - i) podiže i zastupa optužnicu pred sudom,**
  - j) podnosi pravne lijekove,**
  - k) obavlja i druge poslove odre ene zakonom.**

- (3) Sukladno stavcima 1 i 2 ovog članka, svi organi koji sudjeluju u istrazi dužni su da o svakoj poduzetoj radnji obavijeste tužitelja i da postupe po svakom njegovom zahtjevu.

Članak 36 **Poduzimanje radnji**

Tužitelj poduzima sve radnje u postupku za koje je po zakonu ovlašten sam ili preko osoba koje su na temelju zakona obvezne postupati po njegovom zahtjevu u kaznenom postupku.

Članak 37 **Davanje uputa**

Za ostvarivanje svojih prava i dužnosti, tužitelj može u konkretnim predmetima koji su u nadležnosti suda davati potrebne upute ovlaštenim službenim osobama.

Članak 38 **Princip mutabiliteta**

Tužitelj može odustati od gonjenja do završetka glavne rasprave, a u postupku pred Apelacijskim sudom, kada je to predviđeno ovim zakonom.

GLAVA VII. BRANITELJ

Članak 39 **Pravo na branitelja**

- (1) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati branitelja tijekom cijelog postupka.
- (2) Za branitelja se može uzeti odvjetnik pod uvjetima koji su propisani zakonom.
- (3) Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja, osumnjičenom, odnosno optuženom, osim ako se on tomu izričito ne protivi, mogu branitelja uzeti njegov zakonski zastupnik, braćnik, odnosno izvanbraćnik drug, krvni srodnik u pravoj liniji do bilo kog stupnja, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra ili hranitelj.
- (4) Branitelj mora predati punomoć za zastupanje prilikom poduzimanja prve radnje u postupku.

Članak 40 **Broj branitelja**

- (1) Više osumnjičenih, odnosno optuženih mogu imati zajedničkog branitelja, izuzev ako branitelj postavlja sud sukladno člancima 45 i 46 ovog zakona.
- (2) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati više branitelja, ali samo jedan od njih može imati status glavnog branitelja, o čemu se osumnjičeni, odnosno optuženi izjasniti. Smatra se da je obrana osigurana kada u postupku sudjeluje jedan od branitelja.

Članak 41 **Tko ne može biti branitelj**

- (1) Branitelj ne može biti oštećeni, braćnik, odnosno izvanbraćnik drug oštećenog ili tužitelja, niti njihov srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stupnja, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili po tazbini do drugog stupnja.

- (2) Branitelj koji je pozvan kao svjedok, ne može biti branitelj u tom predmetu.
- (3) Branitelj ne može biti osoba koja je u istom predmetu postupala kao sudac ili tužitelj.

lanak 42

Isklju enje branitelja iz postupka

- (1) Razlog za isklju enje branitelja postoji i u pogledu osobe koja zlorabi kontakt sa osumnji enim, odnosno optuženim koji je u pritvoru kako bi osumnji eni, odnosno optuženi po inio kazneno djelo ili ugrozio sigurnost ustanove u kojoj se pritvor izvršava.
- (2) U slu aju iz stavka 1 ovog lanka osumnji eni, odnosno optuženi e se pozvati da u odre enom roku uzme drugog branitelja.
- (3) Ako osumnji eni, odnosno optuženi u slu ajevima obvezne obrane sam ne uzme branitelja ili branitelja ne angažiraju osobe iz lanka 39 stavka 3 ovog zakona, postupit e se na na in predvi en u lanku 45 stavku 4 ovog zakona.
- (4) U slu aju iz stavaka 2 i 3 ovog lanka, novom branitelju e se ostaviti dovoljno vremena za pripremu obrane osumnji enog, odnosno optuženog.
- (5) Za vrijeme trajanja isklju enja, branitelj ne može braniti osumnji enog, odnosno optuženog u drugom postupku. Branitelj ne može braniti druge osumnji ene, odnosno optužene u istom postupku, kao ni u razdvojenom postupku.

lanak 43

Postupak isklju enja branitelja

- (1) Odluka o isklju enju branitelja donosi se na posebnom saslušanju kome pribivaju tužitelj, osumnji eni, odnosno optuženi, branitelj i predstavnik odvjetni ke komore iji je branitelj lan.
- (2) Postupak isklju enja se može provesti i bez branitelja ako je uredno pozvan i ako je u pozivu za saslušanje bio upozoren da e se postupak voditi i u njegovoj nenazo nosti. O saslušanju se sastavlja zapisnik.

lanak 44

Rješenje o isklju enju

- (1) Rješenje o isklju enju iz lanka 43 ovog zakona prije po etka glavne rasprave donosi sudac za prethodni postupak, odnosno sudac za prethodno saslušanje, a na glavnoj raspravi sudac, odnosno vije e. U postupku pred Apelacijskim sudom rješenje o isklju enju branitelja donosi vije e.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1 ovog lanka žalba nije dopuštena.
- (3) Ako je branitelj isklju en iz postupka, može mu se narediti da snosi troškove nastale zbog prekida ili odlaganja postupka.

lanak 45

Kada osumnji eni, odnosno optuženi mora imati branitelja

- (1) Osumnji eni mora imati branitelja ve prilikom prvog ispitivanja ako je nijem ili gluh ili ako je osumnji en za kazneno djelo za koje se može izre i kazna dugotrajnog zatvora.
- (2) Osumnji eni, odnosno optuženi mora imati branitelja prilikom izjašnjenja o prijedlogu za odre ivanje pritvora, za vrijeme dok pritvor traje.
- (3) Nakon podizanja optužnice za kazneno djelo za koje se može izre i deset godina zatvora ili teža kazna, optuženi mora imati branitelja u vrijeme dostavljanja optužnice.
- (4) Ako osumnji eni, odnosno optuženi u slu ajevima obvezne obrane ne uzme sam branitelja, ili branitelja ne angažiraju osobe iz lanka 39 stavak 3 ovog zakona, branitelja e mu postaviti sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno predsjednik vije a. U ovom slu aju, osumnji eni, odnosno optuženi ima pravo na branitelja do pravomo nosti presude, a ako je izre ena kazna dugotrajnog zatvora – i u postupku po pravnom lijeku.
- (5) Branitelj e biti postavljen osumnji enom, odnosno optuženom ako sud utvrdi da je to zbog složenosti predmeta, mentalnog stanja osumnji enog, odnosno optuženog ili drugih

okolnosti u interesu pravde.

- (6) U slučaju postavljanja branitelja, osumnjičeni, odnosno optuženi može se prvo pozvati da sam izabere branitelja s predložene liste. Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne izabere branitelja s predložene liste, branitelja će postaviti sud.

Članak 46

Postavljanje branitelja zbog slabog imovnog stanja

- (1) Kad ne postoje uvjeti za obveznu obranu, a postupak se vodi za kazneno djelo za koje se može izreći i kazna zatvora ili kada to zahtijevaju interesi pravednosti bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom, odnosno optuženom može se, na njegov zahtjev, postaviti branitelj iz Ureda za pravnu pomoć Brčko distrikta BiH ili reda odvjetnika, ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove obrane.
- (2) Kriterije za određivanje prava na postavljenog branitelja utvrđuje predsjednik Osnovnog suda.
- (3) Zahtjev za postavljanje branitelja iz stavka 1 ovog članka može se podnijeti u tijeku cijelog kaznenog postupka. Branitelja postavlja sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno predsjednik vijeća a nakon što je osumnjičenom, odnosno optuženom prvo pružena prilika da s predložene liste izabere branitelja.
- (4) Ako se naknadno utvrdi da imovno stanje osumnjičenog odnosno optuženog ne ispunjava kriterije, sud može odlučiti da se nadoknade troškovi obrane.
- (5) Zahtjev za postavljanje branitelja zbog slabog imovinskog stanja evidentira se u spis. Sud će na temelju utvrđenog imovinskog stanja osumnjičenog, odnosno optuženog donijeti odluku o zahtjevu bez odlaganja.

Članak 47

Pravo branitelja da pregleda spise i dokumentaciju

- (1) Tijekom istrage, branitelj ima pravo da razmatra spise i razgleda pribavljene predmete koji idu u korist osumnjičenom. Ovo pravo se branitelju može uskratiti ako je riječ o spisima i predmetima koje bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilja istrage.
- (2) Iznimno od stavka 1 ovog članka, tužitelj može istodobno s prijedlogom za određivanje pritvora sudu za prethodni postupak, odnosno sudu za prethodno saslušanje dostaviti i dokaze bitne za procjenu zakonitosti pritvora i radi obavješivanja branitelja.
- (3) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni, optuženi, odnosno branitelj imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.
- (4) Sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno vijeće, kao i tužitelj dužni su, kada dođu u posjed novog dokaza ili bilo koje informacije ili činjenice koja može poslužiti kao dokaz na sudu, staviti ih na uvid branitelju, osumnjičenom, odnosno optuženom.
- (5) U slučaju iz stavaka 3 i 4 ovog članka, branitelj, osumnjičeni, odnosno optuženi može izvršiti fotokopiranje svih spisa i dokumenata.

Članak 48

Komunikacija osumnjičenog, odnosno optuženog s braniteljem

- (1) Ako se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru, ima pravo odmah komunicirati s braniteljem, usmeno ili pismeno.
- (2) Tijekom razgovora osumnjičeni, odnosno optuženi i branitelj mogu biti promatrani, ali se ne smije slušati njihov razgovor.

Članak 49

Razrješenje postavljenog branitelja

- (1) Umjesto postavljenog branitelja, osumnji eni, odnosno optuženi može sam uzeti drugog branitelja. U tom slu aju razriješit e se postavljeni branitelj.
- (2) Branitelj može tražiti da bude razriješen samo na na in predvi en zakonom.
- (3) O razrješenju branitelja u slu aju iz stavaka 1 i 2 ovog lanka odlu uje u tijeku istrage sudac za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice - sudac za prethodno saslušanje, a u tijeku glavne rasprave sudac, odnosno vije e. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba.
- (4) Sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno vije e može, na traženje osumnji enog, odnosno optuženog ili uz njegovu suglasnost razriješiti postavljenog branitelja koji neodgovorno vrši svoju dužnost. Umjesto razriješenog branitelja postaviti e se drugi branitelj. O razrješenju branitelja odmah e se obavijestiti odvjetni ka komora iji je lan.

lanak 50

Poduzimanje radnji od strane branitelja

- (1) Branitelj mora, zastupaju i osumnji enog, odnosno optuženog, poduzimati sve potrebne radnje u cilju utvr ivanja injenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnji enog, odnosno optuženog, kao i zaštite njihovih prava.
- (2) Prava i dužnosti branitelja ne prestaju u slu aju opoziva punomo i, sve dok sudac, odnosno vije e ne razriješi branitelja njegovih prava i dužnosti.

GLAVA VIII. RADNJE DOKAZIVANJA

Odjeljak 1 - Pretraga stana, prostorija i osoba

lanak 51

Pretraga stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari

- (1) **Pretraga stana i ostalih prostorija osumnji enog, odnosno optuženog i drugih osoba, kao i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se poduzeti samo onda ako ima dovoljno osnova za sumnju da se kod njih nalaze u initelj, sudionik, tragovi kaznenog djela ili predmeti bitni za postupak.**
- (2) **Pretraga pokretnih stvari, u smislu odredbe stavka 1 ovog lanka, obuhva a i pretragu kompjutorskih sustava, ure aja za pohranjivanje kompjutorskih i elektroni kih podataka, kao i mobilnih telefonskih aparata. Osobe koje se koriste ovim ure ajima dužne su omogu iti pristup, predati medij na kojem su pohranjeni podatci, te pružiti potrebne obavijesti za uporabu tih ure aja. Osoba koja odbije njihovu predaju može se kazniti prema odredbi lanka 65 stavka 5 ovog zakona.**
- (3) **Pretraga kompjutora i sli nih ure aja iz stavka 2 ovog lanka može se poduzeti uz pomo stru ne osobe.**

lanak 52

Pretraga osoba

- (1) Pretraga osoba može se poduzeti kad je vjerojatno da je ta osoba po inila kazneno djelo ili da e se pretragom prona i predmeti ili tragovi važni za kazneni postupak.
- (2) Pretragu osobe obavlja osoba istog spola.

lanak 53

Naredba za pretragu

- (1) Sud može izdati naredbu za pretragu pod uvjetima propisanim ovim zakonom.
- (2) Naredbu za pretragu može izdati sud na zahtjev tužitelja ili na zahtjev ovlaštenih službenih osoba koje su dobile odobrenje od tužitelja.

lanak 54

Forma zahtjeva za pretragu

Zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu može se podnijeti u pismenoj ili usmenoj formi. Ako se zahtjev podnosi u pismenoj formi, mora biti sastavljen, potpisan i ovjeren na način kako je to određeno u članku 55 stavku 1 ovog zakona. Zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu može se podnijeti sukladno članku 56 ovog zakona.

lanak 55

Sadržaj zahtjeva za izdavanje naredbe za pretragu

(1) Zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu mora sadržavati:

- a) naziv suda, kao i ime i funkciju podnositelja zahtjeva;
- b) činjenice koje ukazuju na vjerojatnost da će se osobe, odnosno tragovi i predmeti navedeni u članku 51 stavku 1 ovog zakona naći na označenom ili opisanom mjestu ili kod određene osobe;
- c) zahtjev da sud izda naredbu za pretragu radi pronalazjenja osoba ili oduzimanja predmeta.

(2) U zahtjevu se može predložiti:

- a) da se naredba za pretragu izvrši u bilo koje vrijeme zato što postoji osnovana sumnja da pretraga neće moći biti izvršena u vremenskom razdoblju od 6 sati do 21 sat, da će se traženi predmeti skloniti ili uništiti ako se naredba ne izvrši odmah, kao i da će osoba koja se traži pobjeći ili počinuti drugo kazneno djelo ili da može ugroziti sigurnost ovlaštene službene osobe ili druge osobe ako se naredba ne izvrši odmah ili u vremenskom razdoblju od 21 sat do 6 sati;
- b) da ovlaštena službena osoba izvrši naredbu bez prethodne predaje naredbe ako postoji osnovana sumnja da se traženi predmeti mogu lako i brzo uništiti ako se odmah ne oduzmu, da predaja naredbe može ugroziti sigurnost ovlaštene službene ili druge osobe, kao i da će osoba koja se traži počinuti drugo kazneno djelo ili ugroziti sigurnost ovlaštene službene ili druge osobe.

lanak 56

Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu

- (1) Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu može se podnijeti kada postoji opasnost od odlaganja. Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe o pretrazi može se priopćiti sudu i telefonom, radiovezom ili drugim sredstvom elektroničke komunikacije.
- (2) Kad je podnesen usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu, sud će daljnji tijek razgovora zabilježiti. U slučaju kada se radi o zvučnom ili stenografski zapisnik, zapisnik se u roku od 24 sata mora dati na prijepis i mora se istovjetnost ovjeriti i usporediti s originalnim zapisnikom.

lanak 57

Izdavanje naredbe za pretragu

- (1) Ako sudac za prethodni postupak ustanovi da je zahtjev za izdavanje naredbe za pretragu opravdan, odobrit će zahtjev i izdati naredbu za pretragu.
- (2) Kad sud odluči da izda naredbu za pretragu na temelju usmenog zahtjeva, podnositelj takvog zahtjeva mora sam sastaviti naredbu sukladno članku 58 ovog zakona i pročitati je u

cjelini sucu za prethodni postupak.

lanak 58 Sadržaj naredbe za pretragu

Naredba za pretragu sadrži:

- a) naziv suda koji izdaje naredbu, osim kada se naredba za pretragu odobrava na temelju usmenog zahtjeva i potpis suca za prethodni postupak koji izdaje naredbu;
- b) ako se naredba za pretragu odobrava na temelju usmenog zahtjeva, to se se navesti uz naznačenje imena suca za prethodni postupak koji izdaje naredbu i vremena i mjesta izdavanja;
- c) ime, odjel ili rang ovlaštene osobe na koju se naredba odnosi;
- d) svrha pretrage;
- e) opis osobe koju treba pronaći ili opis stvari koje su predmet pretrage;
- f) određivanje ili opis mjesta, prostorija ili osobe koja se traži, s navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličenog za sigurno utvrđivanje identiteta;
- g) uputu da se naredba ima izvršiti između 6 sati i 21 sata ili ovlast da se naredba može izvršiti u bilo koje vrijeme ako to sud izričito odredi;
- h) ovlast izvršitelju naredbe da može bez prethodne najave ući u prostorije koje se imaju pretresti ako to sud izričito odredi;
- i) uputu da se naredba i oduzete stvari donesu u sud bez odlaganja;
- j) pouku da osumnjičeni ima pravo obavijestiti branitelja i da se pretraga može izvršiti i bez nazočnosti branitelja ako to zahtijevaju iznimne okolnosti.

lanak 59 Vrijeme izvršenja naredbe za pretragu

- (1) Naredba za pretragu mora se izvršiti najkasnije 15 dana od izdavanja naredbe, nakon čega se, bez odlaganja, mora vratiti sudu.
- (2) Naredba za pretragu se može izvršiti bilo kojeg dana u tjednu. Naredba se može izvršiti samo u vremenskom razdoblju od 6 sati do 21 sat, osim ako u naredbi nije izričito dana ovlast da se može izvršiti u bilo koje doba dana ili noć, sukladno članku 55 stavak 2 ovog zakona.

lanak 60 Postupak izvršenja naredbe za pretragu

- (1) Prije početka pretrage ovlaštena službena osoba mora dati obavijest o svojoj funkciji i razlogu dolaska i predati naredbu za pretragu osobi kod koje će se ili na kojoj će se izvršiti pretraga. Ako je nakon toga ovlaštenoj službenoj osobi pristup uskraćen, može uporabiti silu sukladno zakonu.
- (2) Prilikom izvršavanja naredbe za pretragu kojom se određuje pretraga stana i drugih prostorija, ovlaštena službena osoba nije dužna obavijestiti bilo koga o svojoj funkciji i razlozima pretrage, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazni ili ako ovlaštena službena osoba opravdano smatra da su prazni ili ako je ovlaštena službena osoba naredbom izričito ovlaštena da učini i bez prethodne najave.
- (3) Korisnik stana i drugih prostorija pozvati će se da bude nazočan pretrazi, a ako je on nenazočan – pozvati će se njegov zastupnik ili netko od odraslih članova kućanstva ili susjed. Ukoliko osoba kod koje se pretraga ima izvršiti nije nazočna, naredba se ostavlja u prostoriji gdje se vrši pretraga, a pretraga se izvršava i bez njezine nazočnosti.
- (4) Pretrazi stana, ostalih prostorija ili osoba pribivaju dva punoljetna građanina kao svjedoci. Pretrazi osoba pribivaju svjedoci istog spola. Svjedoci će se prije početka pretrage upozoriti da paze kako se pretraga vrši, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretrazi stave svoje prigovore, ako smatraju da sadržaj zapisnika nije točan.
- (5) Prilikom vršenja pretrage službenih prostorija pozvati će se njihov starješina ili rukovoditelj da bude nazočan pretrazi.
- (6) Ako se pretraga mora poduzeti u vojnom objektu, pismena naredba o pretrazi dostavlja se vojnim

vlastima, koje će odrediti najmanje jednu vojnu osobu da bude nazo na pretrazi.

lanak 61

Obveze i ovlasti ovlaštene službene osobe

Prilikom izvršenja naredbe za pretragu osoba, ovlaštena službena osoba mora dati obavijest o svojoj funkciji i predati naredbu za pretragu osobi na kojoj će se pretraga izvršiti. Ovlaštena službena osoba može rabiti silu sukladno zakonu.

lanak 62

Zapisnik o pretrazi

- (1) O svakoj pretrazi stana, prostorije ili osobe sastavit će se zapisnik koji potpisuje osoba kod koje se ili na kojoj se vrši pretraga i osoba čija je nazočnost obvezna. Prilikom vršenja pretrage oduzet će se privremeno samo oni predmeti i isprave koji su u svezi sa svrhom pretrage. U zapisnik će se unijeti i to no opisati predmeti i isprave koji se oduzimaju, a to će se naznačiti i u potvrdi o oduzimanju predmeta koja će se odmah uručiti osobi kojoj su predmeti, odnosno isprave oduzete.
- (2) Ako se pri pretrazi stana, prostorije, odnosno osobe nađu predmeti koji nemaju veze s kaznenim djelom zbog kojeg je izdana naredba za pretragu, ali upućuju na drugo kazneno djelo, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda. O tome će se obavijestiti tužitelj. Ti će se predmeti odmah vratiti ako tužitelj ustanovi da nema osnove za pokretanje kaznenog postupka, a ne postoji neka druga zakonska osnova po kojoj bi se ti predmeti imali oduzeti.
- (3) Predmeti uporabljeni kod pretrage kompjutera i slikih uređaja za automatsku obradu podataka vratit će se nakon pretrage njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za daljnje vođenje kaznenog postupka. Osobni podatci pribavljeni pretragom mogu se rabiti samo u svrhe kaznenog postupka i izbrisati će se, bez odlaganja, kad ta svrha prestane.

lanak 63

Oduzimanje predmeta na temelju naredbe za pretragu

- (1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta na temelju naredbe za pretragu, ovlaštena službena osoba će napisati i potpisati potvrdu u kojoj će navesti oduzete predmete i naziv suda koji je izdao naredbu.
- (2) Ako je predmet privremeno oduzet od određene osobe, potvrda iz stavka 1 ovog članka mora se uručiti toj osobi. Ako je predmet privremeno oduzet iz stana ili prostorije, takva potvrda mora se uručiti vlasniku, stanaru ili korisniku.
- (3) Nakon oduzimanja predmeta na temelju naredbe za pretragu, ovlaštena službena osoba mora, bez odlaganja, vratiti sudu naredbu i predati predmete i popis oduzetih predmeta.
- (4) Nakon prijama stvari oduzetih na temelju naredbe za pretragu, sud će zadržati predmete pod nadzorom suda do daljnje odluke ili odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnositelja zahtjeva za izdavanje naredbe ili pod nadzorom ovlaštenog izvršitelja naredbe.

lanak 64

Pretraga bez naredbe i svjedoka

- (1) Ovlaštena službena osoba može ući u stan i druge prostorije bez naredbe i bez svjedoka i, po potrebi, izvršiti pretragu ako stanar tog stana to želi, ako netko zove u pomoć, ako je potrebno uhvatiti uinitelja kaznenog djela koji je zatečen na djelu ili radi sigurnosti ljudi i imovine, ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi osoba koja se po naredbi suda ima pritvoriti ili prisilno dovesti ili koja se tu sklonila od gonjenja.
- (2) Ovlaštena službena osoba može pretresti osobu bez naredbe za pretragu i bez nazočnosti svjedoka:
  - a) pri izvršenju naredbe o dovođenju,

- b) prilikom lišenja slobode,
  - c) ako postoji sumnja da ta osoba posjeduje vatreno ili hladno oružje,
  - d) ako postoji sumnja da će sakriti, uništiti ili riješiti se predmeta koji se trebaju od nje oduzeti i uporabiti kao dokaz u kaznenom postupku.
- (3) Nakon izvršenja pretrage bez naredbe za pretragu i bez naznaka o postojanju svjedoka, ovlaštena službena osoba mora odmah podnijeti izvješće tužitelju, koji će o tome obavijestiti suca za prethodni postupak. Izvješće mora sadržavati razloge pretrage bez naredbe i svjedoka.

Odjeljak 2 - Privremeno oduzimanje predmeta i imovine

Članak 65

Naredba za oduzimanje predmeta

- (1) Predmeti koji se po KZ Brčko distrikta BiH imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom postupku privremeno će se oduzeti i na temelju sudske odluke će se osigurati njihovo čuvanje.
- (2) Naredbu za oduzimanje predmeta izdaje sud, na prijedlog tužitelja ili na prijedlog ovlaštene službene osobe koja je dobila odobrenje od tužitelja.
- (3) Naredba za privremeno oduzimanje predmeta sadrži: naziv suda, pravnu osnovu za privremeno oduzimanje predmeta, naznaku predmeta koji podliježu oduzimanju, ime osobe od koje se oduzimaju predmeti, mjesto oduzimanja predmeta i rok u kojem se predmeti trebaju oduzeti.
- (4) Oduzimanje predmeta vrši ovlaštena službena osoba na temelju izdane naredbe.
- (5) Tko drži takve predmete, dužan ih je predati po naredbi suda. Osoba koja ih odbije predati, može se kazniti do 50.000 KM, a u slučaju daljeg odbijanja - može se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka kaznenog postupka, a najdulje 90 dana. Na isti način postupit će se prema službenoj ili odgovornoj osobi u državnom organu ili pravnoj osobi.
- (6) Odredbe stavka 5 ovog članka odnose se i na podatke pohranjene u kompjutoru ili sličnim uređajima za automatsku obradu podataka. Pri njihovom pribavljanju posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka.
- (7) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena nova kazna ili je naređen zatvor odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.
- (8) Pri oduzimanju predmeta naznačit će se gdje su pronađeni i opisat će se, a, po potrebi, i na drugi način osigurati utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdat će se potvrda.
- (9) Mjere iz stavaka 5 i 6 ovog članka ne mogu se primijeniti prema osumnjičenom, odnosno optuženom niti osobama koje su oslobođene dužnosti svjedočenja.

Članak 66

Privremeno oduzimanje predmeta bez naredbe

- (1) Predmeti iz članka 65 stavak 1 ovog zakona mogu se privremeno oduzeti i bez naredbe suda ukoliko postoji opasnost od odlaganja. Ukoliko se osoba koja se pretresa izričito usprotivi oduzimanju predmeta, tužitelj će u roku od 72 sata od izvršene pretrage podnijeti zahtjev suca za prethodni postupak za naknadno odobrenje oduzimanja predmeta.
- (2) Ukoliko sudac za prethodni postupak odbije zahtjev tužitelja, oduzeti predmeti se ne mogu rabiti kao dokaz u kaznenom postupku. Privremeno oduzeti predmeti će se odmah vratiti osobi od koje su oduzeti.

Članak 67

Privremeno oduzimanje pisama, brzojava i drugih pošiljki

- (1) Privremeno se mogu oduzeti pisma, brzojavi i druge pošiljke upućene osumnjičenom,

odnosno optuženom ili one koje on odašilje, a koje se nalaze kod poduzeća i osoba koje vrše poslove pošte i telekomunikacija.

- (2) Pošiljke iz stavka 1 ovog članka mogu se privremeno oduzeti ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.
  - (3) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki iz stavka 1 ovog članka izdaje sud, na prijedlog tužitelja.
  - (4) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki može izdati i tužitelj, ako postoji opasnost od odlaganja, s tim da o njezinom potvrđivanju odlučuje sudac za prethodni postupak u roku od 72 sata od privremenog oduzimanja pošiljki.
  - (5) Ukoliko naredba ne bude potvrđena u smislu stavka 4 ovog članka, te pošiljke se ne mogu koristiti kao dokaz u kaznenom postupku.
  - (6) Mjere poduzete sukladno ovom članku ne mogu se primjenjivati na pisma, brzojave i druge pošiljke razmijenjene između osumnjičenog, odnosno optuženog i njegovog branitelja.
  - (7) Naredba iz stavka 3 ovog članka sadrži: podatke o osumnjičenom, odnosno optuženom na kojeg se naredba odnosi, na izvršenja naredbe i vrijeme trajanja mjere, te poduzeće koje će izvršiti navedenu mjeru. Poduzete mjere mogu trajati najdulje tri mjeseca, a iz važnih razloga sudac za prethodni postupak može produljiti trajanje ovih mjera za još tri mjeseca, s tim da će se poduzete mjere ukinuti čim prestanu razlozi za njihovo daljnje poduzimanje.
  - (8) Ukoliko to interesi postupka dopuštaju, o poduzetim mjerama iz stavka 1 ovog članka obavijestit će se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv kojega su primijenjene te mjere.
  - (9) Izdate pošiljke otvara tužitelj u nastojanju da pronađe dva svjedoka. Pri otvaranju treba se paziti da se ne povrijedi pečat, a omoti i adresa ne oštećuju. O otvaranju treba sastaviti zapisnik.
- (10) Sadržaj pošiljke ili dijela pošiljke neće se priopćiti osumnjičenom, odnosno optuženom, odnosno osobi kojoj je upućena, a dio pošiljke ili pošiljka predat će se toj osobi, osim ako, iznimno, tužitelj smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje kaznenog postupka. Ako je osumnjičeni, odnosno optuženi nenastojan, o upućenoj pošiljci obavijestit će se članovi njegove obitelji. Ako osumnjičeni, odnosno optuženi nakon toga ne zatraži predaju pošiljke, pošiljka će se vratiti pošiljatelju.

Članak 68

Popis privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

- (1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku treba se popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija, i o tome izdati potvrda.
- (2) Ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i dokumentacija treba se staviti u omot i zapечатiti.
- (3) Predmet koji je oduzet od fizičke, odnosno pravne osobe ne može se prodati, darovati ili na drugi način njim raspolagati.

Članak 69

Pravo žalbe

- (1) Osoba od koje se privremeno oduzima predmet i dokumentacija ima pravo žalbe.
- (2) Žalba iz stavka 1 ovog članka ne odlaže privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije.
- (3) Protiv odluke suda kojom se vraćaju oduzeti predmeti ili dokumentacija, tužitelj ima pravo podnijeti žalbu.

Članak 70

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u sudu ili sud na drugi način osiguravajući njihovo čuvanje.

lanak 71

Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

- (1) Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije vrši tužitelj.
- (2) O otvaranju privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije tužitelj je dužan obavijestiti osobu ili poduzeće od koga su predmeti oduzeti, suca za prethodni postupak i branitelja.
- (3) Pri otvaranju i pregledu oduzetih predmeta i dokumentacije mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštene osobe.

lanak 72

Naredba banci ili drugoj pravnoj osobi

- (1) Ako postoje osnove sumnje da je neka osoba počinila kazneno djelo koje je povezano s dobivanjem imovinske koristi, sud može, na temelju prijedloga tužitelja, narediti da banka ili druga pravna osoba koja vrši financijsko poslovanje dostavi podatke o bankovnim depozitima i drugim financijskim transakcijama i poslovima te osobe, kao i osobe za koje se osnovano vjeruje da su uključene u te financijske transakcije ili poslove osumnjičene, ako bi takvi podatci mogli biti dokaz u kaznenom postupku.
- (2) Sud može, na prijedlog tužitelja, narediti poduzimanje i drugih potrebnih radnji iz članka 116 ovog zakona kako bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i prikupljanje dokaza o tome.
- (3) U žurnim slučajevima tužitelj može odrediti mjere iz stavka 1 ovog članka na temelju naredbe. Tužitelj može dobiti podatke za koje ne bude izdana sudska potvrda. O poduzetim mjerama, tužitelj odmah obavještava sud koji može u roku od 72 sata izdati naredbu. Tužitelj može dobiti podatke za koje ne bude izdana sudska naredba. U slučaju da sud ne izda naredbu, tužitelj može podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.
- (4) Sud može rješenjem narediti pravnoj ili fizičkoj osobi da privremeno obustavi izvršenje financijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja kazneno djelo, ili da je namijenjena počinjenju kaznenog djela, da služi prikrivanju kaznenog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene kaznenim djelom.
- (5) Rješenjem iz stavka 4 ovog članka sud može odrediti da se financijska sredstva namijenjena za transakciju iz stavka 4 ovog članka i gotovinski iznosi novca tuzemne i strane valute privremeno oduzmu prema članku 65 stavak 1 ovog zakona, pohrane na poseban račun i uvaju do završetka postupka, odnosno dok se ne steknu uvjeti za njihovo vraćanje.
- (6) Protiv rješenja iz stavka 4 ovog članka žalbu mogu podnijeti tužitelj, vlasnik financijskih sredstava ili gotovinskog novca tuzemne i strane valute, osumnjičeni, odnosno optuženi, kao i pravna ili fizička osoba iz stavaka 4 i 5 ovog članka.

lanak 72a

Naredba operateru telekomunikacija

- (1) Ako postoje osnove sumnje da je neka osoba počinila kazneno djelo, sud može, na temelju prijedloga tužitelja ili na prijedlog ovlaštenih službenih osoba koje su dobile odobrenje od tužitelja, narediti da operater telekomunikacija ili druga pravna osoba koja vrši pružanje telekomunikacijskih usluga dostavi podatke o uporabi telekomunikacijskih usluga te osobe, ako bi takvi podatci mogli biti dokaz u kaznenom postupku ili poslužiti prikupljanju informacija koje mogu biti od koristi u kaznenom postupku.
- (2) U žurnim slučajevima tužitelj može narediti radnje iz stavka 1 ovog članka i dobiti podatke bitne za istragu i za koje ne bude izdana sudska naredba. O poduzetim mjerama tužitelj odmah obavještava sud koji može u roku od 72 sata izdati naredbu. U slučaju da sud ne izda naredbu, tužitelj može podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

- (3) Radnje iz stavka 1 ovog članka mogu se odrediti i prema osobi za koju postoje osnove sumnje da počinilac, odnosno od počinilca prenosi informacije u svezi s kaznenim djelom, odnosno da počinilac koristi njezino sredstvo telekomunikacije.
- (4) Operateri telekomunikacija ili druge pravne osobe koje pružaju telekomunikacijske usluge dužne su tužitelju i ovlaštenim službenim osobama omogućiti provođenje mjera iz stavka 1 ovog članka.

Članak 73

Privremeno oduzimanje imovine radi osiguranja

- (1) Sud može u bilo koje vrijeme u tijeku postupka donijeti na prijedlog tužitelja privremenu mjeru oduzimanja imovine koja se ima oduzeti po KZ Brčko distrikta BiH, mjeru zapljene ili drugu nužnu privremenu mjeru kako bi se spriječila uporaba ili korištenje, oduzimanje ili raspolaganje tom imovinom.
- (2) Ovlaštena službena osoba može, kada postoji opasnost od odlaganja, privremeno oduzeti imovinu iz stavka 1 ovog članka, zaplijeniti imovinu ili poduzeti druge potrebne privremene mjere kako bi se spriječila uporaba ili bilo kakvo korištenje, oduzimanje ili raspolaganje tom imovinom. O poduzetim mjerama ovlaštena službena osoba mora odmah obavijestiti tužitelja, a o poduzetim mjerama odlučuje sudac za prethodni postupak u roku od 72 sata.
- (3) U slučaju da uskrati odobrenje, poduzete mjere moraju se obustaviti, a oduzeti predmeti i imovina moraju biti odmah vraćeni osobi od koje su oduzeti.

Članak 74

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Predmeti koji su u tijeku kaznenog postupka privremeno oduzeti vratiti se vlasniku, odnosno držatelju, kada u tijeku postupka postane očito da njihovo zadržavanje nije sukladno članku 65 ovog zakona, a ne postoje razlozi na njihovo oduzimanje (članak 391).

Odjeljak 3 - Postupak sa sumnjivim stvarima

Članak 75

Oglašavanje sumnjivih stvari

- (1) Na temelj sumnje kod osumnjičenog, odnosno optuženog tužila stvar, a ne zna se tko je, organ koji vodi postupak opisati tu stvar i opis objaviti na oglasnoj ploči i općenito na mjestu osumnjičenika, odnosno optuženika ima prebivalište i na mjestu je podrijetla kazneno djelo učinjeno. U oglasu može se pozvati vlasnik da se javi organu koji vodi postupak u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa, jer se inače stvar prodati. Novac dobiven prodajom prihoda je proračun Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Ako se radi o stvarima veće vrijednosti, objavljivanje se može izvršiti i preko dnevnog lista.
- (3) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njezino čuvanje vezano za znatne troškove, ona može se prodati po odredbama koje vrijede za izvršni postupak, a novac predati na čuvanje u sudski depozit.
- (4) Po odredbi stavka 3 ovog članka postupiti će se i kad stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom počinilcu kaznenog djela.

Članak 76

Odlu ivanje o sumnjivim stvarima

- (1) Ako se u tijeku od jedne godine nitko ne javi za stvari ili za novac dobiven od prodaje stvari, donijet e se rješenje da stvar postaje vlasništvo Br ko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno da je novac prihod prora una Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Vlasnik stvari ima pravo da u parnici traži povrat stvari ili novca dobivenog od prodaje stvari. Zastara ovog prava po inje te i od dana objavljivanja oglasa.

Odjeljak 4 - Ispitivanje osumnji enog

lanak 77

Osnovne odredbe o ispitivanju

- (1) Ispitivanje osumnji enog u istrazi vrši tužitelj ili ovlaštena službena osoba.
- (2) Ispitivanje treba vršiti tako da se u punoj mjeri poštuje osobnost osumnji enog. Prilikom ispitivanja osumnji enog ne smije se uporabiti sila, prijetnja, prijevara, narkotici ili druga sredstava koja mogu utjecati na slobodu odlu ivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja.
- (3) Ako je postupljeno suprotno odredbi stavka 2 ovog lanka, na iskazu osumnji enog ne može se zasnivati sudska odluka.

lanak 78

Pouka osumnji enom o njegovim pravima

- (1) Kad se osumnji eni prvi put ispituje, pitat e se za ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevoja ko obiteljsko ime majke; gdje je ro en, gdje stanuje, dan, mjesec i godina ro enja; koje je narodnosti i iji je državljanin, jedinstveni mati ni broj gra ana državljanina Bosne i Hercegovine; ime se zanima, kakve su mu obiteljske prilike, je li pismen, kakve je škole završio; je li, gdje i kad služio vojsku odnosno ima li in pri uvnog vojnog starješine, vodi li se u vojnoj evidenciji i kod kojeg organa nadležnog za poslove obrane, je li odlikovan; kakvog je imovnog stanja; je li, kad i zašto osu ivan, je li i kad je izre enu kaznu izdržao, da li se protiv njega vodi postupak za koje drugo kazneno djelo, a ako je maloljetan, tko mu je zakonski zastupnik. Osumnji eni e se pou iti da je dužan odazvati se pozivu i odmah priop iti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni boravište, a upozorit e se i na posljedice ako po tome ne postupi.
- (2) Na po etku ispitivanja osumnji enom e se priop iti za koje kazneno djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a pou it e se i o sljede im pravima:
  - a) da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na postavljena pitanja,
  - b) da može uzeti branitelja po svom izboru koji može biti nazo an njegovom ispitivanju, kao i da ima pravo na branitelja bez naknade u slu ajevima predvi enim ovim zakonom,
  - c) da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve injenice i dokaze koji mu idu u korist i ako to u ini u nazo nosti branitelja da je takav njegov iskaz dopušten kao dokaz na glavnoj raspravi i da bez njegove suglasnosti može biti pro itan i korišten na glavnoj raspravi,
  - d) da ima pravo u tijeku istrage razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete koji mu idu u korist, osim ako je rije o spisima i predmetima ije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage,
  - e) da ima pravo na besplatne usluge prevoditelja ako ne razumije ili ne govori jezik koji se rabi prilikom ispitivanja.
- (3) Osumnji eni se može dragovoljno odre i prava navedenih u stavku 2 ovog lanka, ali njegovo ispitivanje ne može zapo eti ukoliko se i dok se njegova izjava o odricanju ne

zabilježi pismeno i dok ne bude potpisana od strane osumnji enog. Osumnji eni se ni pod kojim okolnostima ne može odre i prava na nazo nost branitelja ako je njegova obrana obvezna sukladno ovom zakonu.

- (4) U slu aju da se osumnji eni odrekao prava da uzme branitelja, a kasnije izrazi želju da uzme branitelja, ispitivanje e se odmah prekinuti i ponovno e se nastaviti kada osumnji eni dobije branitelja ili mu se branitelj postavi ili ako osumnji eni izrazi želju da nastavi da odgovara na pitanja.
- (5) Ako se osumnji eni dragovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja, mora mu se i u tom slu aju omogu iti da se izjasni o svim injenicama i dokazima koji mu idu u korist.
- (6) Ako je postupljeno suprotno odredbama ovog lanka, na iskazu osumnji enog ne može se zasnivati sudska odluka.

lanak 79

Na in ispitivanja osumnji enog

- (1) O svakom ispitivanju osumnji enog sastavlja se zapisnik. Bitni dijelovi iskaza unijet e se doslovno u zapisnik. Nakon što je zapisnik sastavljen, osumnji enom e se pro itati zapisnik i predati kopija zapisnika.
- (2) Ispitivanje osumnji enog u pravilu se snima na audio ili video vrpce, pod sljede im uvjetima:
  - a) da je osumnji eni obaviješten na jeziku koji govori i razumije da se ispitivanje snima na audio ili video vrpce;
  - b) u slu aju prekida ispitivanja, razlog i vrijeme prekida e se nazna iti u snimku, kao i vrijeme nastavljanja i zaklju enja ispitivanja;
  - c) na koncu ispitivanja osumnji eni e dobiti mogu nost da pojasni sve što je rekao i da doda sve što želi;
  - d) zapis s vrpce e se prepisati nakon završetka ispitivanja, a kopija prijepisa uru it e se osumnji enom zajedno s kopijom snimljene vrpce ili ako je korištena aparatura za istodobno pravljenje ve eg broja snimaka, uru it e mu se jedna od originalno snimljenih vrpce;
  - e) pošto se napravi kopija originalne vrpce u svrhu prijepisa, originalno snimljena vrpca ili jedna od originalno snimljenih vrpce e se zape atiti u nazo nosti osumnji enog, s ovjerom potpisa organa kaznenog postupka i osumnji enog.

lanak 80

Ispitivanje preko tuma a

Ispitivanje osumnji enog obavit e se preko tuma a u slu ajevima iz lanka 87 ovog zakona.

Odjeljak 5 - Saslušanje svjedoka

lanak 81

Poziv za saslušanje svjedoka

- (1) Svjedoci se saslušavaju kada postoji vjerojatnost da e svojim iskazom mo i dati obavijesti o kaznenom djelu, u initelju i o drugim važnim okolnostima.
- (2) Poziv za svjedo enje dostavlja tužitelj, odnosno sud. Pozivanje kao svjedoka maloljetne osobe koja nije navršila šesnaest godina života vrši se preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije mogu e zbog potrebe da se žurno postupi ili drugih okolnosti.
- (3) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu, mogu se saslušati u svom stanu, bolnici ili na drugom mjestu.
- (4) U pozivu se svjedok obavješ uje da se poziva u svojstvu svjedoka, o mjestu i vremenu kada se treba odazvati pozivu, kao i o posljedicama neodazivanja pozivu.

- (5) Ukoliko se svjedok ne odazove pozivu, niti svoj izostanak opravda, sud može izreći novanu kaznu do 5.000 KM ili narediti prisilno dovođenje.
- (6) Naredbu za dovođenje svjedoka izvršava sudska policija. Iznimno, naredbu može izdati i tužitelj ukoliko uredno pozvani svjedok ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim da ovu naredbu mora odobriti sudac za prethodni postupak u roku od 24 sata od izdavanja naredbe.
- (7) Ukoliko svjedok, koji je upozoren na posljedice, bez zakonskih razloga odbije svjedočiti, sud može, na prijedlog tužitelja, donijeti rješenje o kažnjavanju svjedoka novanom kaznom do 30.000 KM. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje.
- (8) O žalbi protiv rješenja iz stavaka 5 i 7 ovog članka odlučuje Apelacijski sud.

Članak 82

Osobe koje ne mogu biti saslušane kao svjedoci

(1) Ne može se saslušati kao svjedok:

- a) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja državne, vojne ili službene tajne, dok ju nadležni organ ne oslobodi te dužnosti,
- b) branitelj osumnjičenog, odnosno optuženog u pogledu činjenica koje su mu postale poznate u svojstvu branitelja,
- c) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski službenik, odnosno ispovjednik, novinar u svrhu zaštite izvora informacija, odvjetnik, bilježnik, liječnik, primalja i dr.), osim ako je oslobođena te dužnosti posebnim propisom ili izjavom osobe u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne,
- d) maloljetna osoba koja s obzirom na uzrast i duševnu razvijenost nije sposobna shvatiti značaj prava da ne mora svjedočiti.

(2) Ako je kao svjedok saslušana osoba koja se ne može saslušati kao svjedok, na takvom iskazu svjedoka ne može se zasnivati sudska odluka.

Članak 83

Osobe koje mogu odbiti svjedočenje

(1) Svjedočenje mogu odbiti:

- a) braćuni, odnosno izvanbraćuni drug osumnjičenog, odnosno optuženog,
- b) roditelj ili dijete, posvojitelj ili posvojenik osumnjičenog odnosno optuženog.

(2) Organ koji vodi postupak dužan je osobe iz stavka 1 ovog članka, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos prema osumnjičenom, odnosno optuženom upozoriti da mogu odbiti svjedočenje. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(3) Osoba koja može odbiti svjedočenje prema jednom od osumnjičenih, odnosno optuženih, može odbiti svjedočenje i prema ostalim osumnjičenim, odnosno optuženim, ako se njezin iskaz prema naravi stvari ne može ograničiti samo na ostale osumnjičene, odnosno optužene.

(4) Ako je kao svjedok saslušana osoba koja može odbiti svjedočenje a nije na to upozorena ili se nije izričito odrekla tog prava ili to upozorenje i odricanje nije uneseno u zapisnik, na takvom iskazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Članak 84

Pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja

- (1) Svjedok ima pravo da ne odgovara na pojedina pitanja ako bi ga istinit odgovor izložio kaznenom gonjenju.
- (2) Svjedok koji koristi pravo iz stavka 1 ovog članka, odgovorit će na ta pitanja ako mu se da imunitet.
- (3) Imunitet se daje odlukom glavnog tužitelja Brčko distrikta BiH.
- (4) Svjedok koji je dobio imunitet i koji je svjedočio, neće se kazнено goniti izuzev ako je dao lažni iskaz.
- (5) Svjedoku se odlukom suda za savjetnika određuje odvjetnik za vrijeme trajanja saslušanja, ukoliko je otkriveno da sam nije u stanju koristiti svoja prava u vrijeme saslušanja i ako njegovi interesi ne mogu biti zaštićeni na drugi način.

Članak 85

Način saslušanja, suočavanje i prepoznavanje

- (1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i u nenazočnosti drugih svjedoka.
- (2) U tijeku postupka svjedok se može suočiti s drugim svjedocima i osumnjičenim, odnosno optuženim.
- (3) Ako je potrebno da se utvrdi poznaje li svjedok osobu ili predmet, tražit će se od njega prvo da ih opiše ili da navede znakove po kojima se razlikuju, pa će mu se tek poslije pokazati radi prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu nepoznatim osobama, odnosno ako je to moguće - zajedno s predmetima iste vrste.
- (4) Ako prepoznavanje nije moguće sukladno stavku 3 ovog članka, prepoznavanje će se izvršiti na temelju prepoznavanja fotografija te osobe ili predmeta postavljenih među fotografijama svjedoku nepoznatih osoba ili predmeta iste vrste.

Članak 86

Tijek saslušanja svjedoka

- (1) Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.
- (2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja kazneno djelo. Svjedok će se i upozoriti da nije dužan da odgovara na pitanja predviđena u članku 84 stavku 1 ovog zakona i ovo upozorenje će se unijeti u zapisnik.
- (3) Poslije toga svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boravište, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos s osumnjičenim, odnosno optuženim i oštećenim. Svjedok će se upozoriti da je dužan da o promjeni adrese ili boravišta obavijestiti tužitelja, odnosno sud.
- (4) Prilikom saslušanja maloljetne osobe, osobito ako je ona oštećena kaznenim djelom, postupit će se obazrivo, da saslušanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje maloljetnika. Saslušanje maloljetne osobe izvršit će se uz pomoć pedagoga ili druge stručne osobe.
- (5) Oštećenog kaznenim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog kaznenog djela, a ako je takvo ispitivanje obavljeno - na takvom iskazu ne može se zasnovati sudska odluka.
- (6) S obzirom na životnu dob, tjelesno i duševno stanje ili druge opravdane interese, svjedok se može saslušati putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka na način da mu stranke i branitelj mogu postavljati pitanja bez nazočnosti u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Za potrebe takvog ispitivanja može se odrediti stručna osoba.
- (7) Poslije opitih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja. Prilikom saslušanja svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.
- (8) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

- (9) Svjedoci se mogu su eliti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih injenica. Su eljeni e se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi me usobno ne slažu ponaosob saslušati i njihov e se odgovor unijeti u zapisnik. Istodobno se mogu su eliti samo dva svjedoka.
- (10) Ošte eni koji se saslušava kao svjedok pitat e se želi li da u kaznenom postupku ostvaruje imovinskopravni zahtjev.

lanak 87

Saslušanje svjedoka preko tuma a

- (1) Ako je svjedok gluh ili nijem, njegovo saslušanje vrši se preko tuma a.
- (2) Ako je svjedok gluh, postaviti e mu se pitanja pismeno, a ako je nijem, pozvat e se da pismeno odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na ovaj na in, pozvat e se kao tuma osoba koja se sa svjedokom može sporazumjeti.
- (3) Ako tuma nije ranije prisegnuo, položiti e prisegu da e vjerno prenijeti pitanja koja se svjedoku upu uju i izjave koje on bude davao.

lanak 88

Prisega, odnosno izjava svjedoka

- (1) Ako su ispunjeni uvjeti za saslušanje, sud može zahtijevati od svjedoka da prije svjedo enja položi prisegu, odnosno da izjavu.
- (2) Prije glavne rasprave, svjedok može položiti prisegu, odnosno dati izjavu, samo ako postoji bojazan da zbog bolesti ili zbog drugih razloga ne e mo i do i na glavnu raspravu. Prisega se polaže, odnosno izjava se daje, pred sucem, odnosno predsjednikom vije a. Razlog zbog kojeg je položena prisega, odnosno dana izjava, navesti e se u zapisniku.
- (3) Tekst prisege, odnosno izjave glasi: „Prisežem - izjavljujem, da u o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato ne u prešutjeti.“
- (4) Svjedok prisegu polaže, odnosno izjavu daje, usmeno, itanjem njezinog teksta ili potvrdnim odgovorom nakon saslušanog sadržaja teksta prisege, odnosno izjave, koju je pro itao sudac, odnosno predsjednik vije a. Nijemi svjedoci koji znaju itati i pisati potpisuju tekst prisege, odnosno izjave, a gluhi ili nijemi svjedoci koji ne znaju ni itati ni pisati – prisežu, odnosno daju izjavu uz pomo tuma a.
- (5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da položi prisegu, odnosno da izjavu, unijeti e se u zapisnik.

lanak 89

Osobe koje ne polažu prisegu, odnosno ne daju izjavu

Ne smiju prisezati, odnosno davati izjavu osobe koje nisu punoljetne u trenutku saslušanja, za koje je dokazano ili za koje postoji osnovana sumnja da su u inile ili sudjelovale u kaznenom djelu zbog koga se saslušavaju ili koje zbog duševnog stanja ne mogu shvatiti zna aj prisege, odnosno izjave.

lanak 90

Snimanje saslušanja svjedoka audio ili audiovizualnim sredstvima

Saslušanje svjedoka se može snimati audio ili audiovizualnim sredstvima u svim fazama postupka. Saslušanje se mora snimiti u slu ajevima kada se radi o maloljetnim osobama koje nisu navršile šesnaest godina života i koje su ošte ene kaznenim djelom, kao i ako postoje osnove za bojazan da se svjedok ne e mo i saslušati na glavnoj raspravi.

lanak 91

Zašti eni svjedok

Na položaj zaštiti enog svjedoka u postupku pred sudom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona.

Odjeljak 6 - O evid i rekonstrukcija

lanak 92 Poduzimanje o evida

O evid se poduzima kada je za utvrđivanje neke bitne činjenice u postupku potrebno neposredno opažanje.

lanak 93 Rekonstrukcija događaja

- (1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su od značaja za razjašnjenje stvari, organ koji vodi postupak može odrediti rekonstrukciju događaja, koja se vrši tako što se ponavljaju radnje ili situacije u uvjetima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj dogodio. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili osumnjičenih, odnosno optuženih radnje ili situacije različito prikazane, rekonstrukcija događaja će se, po pravilu, posebno izvršiti sa svakim od njih.
- (2) Rekonstrukcija se ne smije vršiti na način kojim se vrijeđa javni red i moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.
- (3) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovno izvesti pojedini dokazi.

lanak 94 Pomoć vještaka i stručne osobe

- (1) O evid i rekonstrukcija događaja vrše se uz pomoć stručne osobe kriminalističke ili druge struke, koja će pomoći u pronalaženju, osiguravanju ili opisivanju tragova, izvršiti potrebna mjerenja i snimanja, sastaviti skicu i fotodokumentaciju ili prikupiti i druge podatke.
- (2) Na o evid ili rekonstrukciju može se pozvati i vještak, ako bi njegova nastojnost bila od koristi za davanje nalaza i mišljenja.

Odjeljak 7 - Vještačenje

lanak 95 Određivanje vještačenja

Vještačenje se određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje osoba koje raspolažu potrebnim stručnim znanjem. Ako znanstvena, tehnička, ili druga stručna znanja mogu pomoći sudu da ocijeni dokaze ili razjasni sporne činjenice, vještak kao posebna vrsta svjedoka može svjedočiti davanjem nalaza o činjenicama i mišljenja koja sadrže ocjenu o činjenicama.

lanak 96 Naredba o vještačenju

- (1) Pismenu naredbu za vještačenje izdaje tužitelj ili sud. U naredbi će se navesti činjenice o kojima se vrši vještačenje.
- (2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može izvesti u okviru državnog organa, takva vještačenja, a posebno složenija, povjerit će se, po pravilu, takvoj ustanovi, odnosno organu. U tom slučaju, ta ustanova, odnosno organ određuje jednog ili više stručnjaka koji će izvršiti vještačenje.

lanak 97
Dužnosti vještaka kojeg je odredio tužitelj, odnosno sud

Osoba koju tužitelj, odnosno sud odredi za vještaka dužna je tužitelju, odnosno sudu dostaviti svoje izvješće koje sadrži sljedeće: dokaze koje je pregledao, obavljene testove, nalaz i mišljenje do kojeg je došao i sve druge relevantne podatke koje vještak smatra potrebnim za pravednu i objektivnu analizu. Vještak će detaljno obrazložiti kako je došao do određenog mišljenja.

lanak 98
Tko ne može biti vještak

- (1) Za vještaka se ne može odrediti osoba koja ne može biti saslušana kao svjedok (lanak 82) ili osoba koja je oslobođena od dužnosti svjedočenja (lanak 83), kao ni osoba prema kojoj je kazneno djelo učinjeno, a ako je takva osoba određena - na njezinom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati sudska odluka.
- (2) Razlog za izuzetak vještaka (lanak 34) postoji i za osobu koja je zajedno s osumnjičenim, odnosno optuženim ili oštećenim u radnom odnosu u istom organu, poduzeću ili drugoj pravnoj osobi ili kod samostalnog gospodarstvenika, kao i za osobu koja je u radnom odnosu kod oštećenog ili osumnjičenog, odnosno optuženog.
- (3) Za vještaka se ne uzima osoba koja je saslušana kao svjedok.

lanak 99
Postupak vještačenja

- (1) Vještačenjem rukovodi organ koji je naredio vještačenje. Prije početka vještačenja pozvati će se vještak da predmet vještačenja pažljivo razmotri, da točno navede sve što zapazi i utvrdi i da svoje mišljenje iznese nepristrano i sukladno s pravilima znanosti i vještine. Posebno će se upozoriti da je lažno vještačenje kazneno djelo.
- (2) Prilikom davanja nalaza i mišljenja o predmetu koji se pregleda, vještak će se oslanjati na dokaze na koje su mu ukazale ovlaštene službene osobe, tužitelj ili sud. Vještak može svjedočiti samo o činjenicama koje proizlaze iz njegovog neposrednog saznanja, izuzev ako se prilikom pripreme svog nalaza i mišljenja nije koristio informacijama na koje bi se opravdano oslanjali ostali stručnjaci iste struke.
- (3) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i da razmatra spise. Vještak može predložiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podatci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja. Ako pribiva o evidenciji, rekonstrukciji događaja ili drugoj istražnoj radnji, vještak može predložiti da se razjasne pojedine okolnosti ili da se osobi koja se saslušava postave pojedina pitanja.

lanak 100
Pregledanje predmeta vještačenja

- (1) Vještak pregleda predmete vještačenja na mjestu gdje se oni nalaze, osim ako su za vještačenje potrebna dugotrajna ispitivanja ili ako se ispitivanja vrše u ustanovi, odnosno organu ili ako to zahtijevaju razlozi morala.
- (2) Ako je u okviru vještačenja potrebno izvršiti analizu neke materije, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te materije, a ostatak će se u potrebnoj količini sačuvati za slučaj naknadnih analiza.

lanak 101
Dostavljanje nalaza i mišljenja

Vještak dostavlja nalaz i mišljenje, kao i radni materijal, skice i zabilješke organu koji ga je odredio.

lanak 102
Vješta enje u stru noj ustanovi ili državnom organu

- (1) Ako se vješta enje povjerava stru noj ustanovi, odnosno organu, tužitelj, odnosno sud e upozoriti tu ustanovu ili organ koji vrši vješta enje da u davanju nalaza i mišljenja ne može sudjelovati osoba iz lanka 98 ovog zakona ili osoba za koju postoje razlozi za izuze e od vješta enja predvi eni u ovom zakonu, a bit e upozoren i na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.
- (2) Stru noj ustanovi, odnosno državnom organu stavit e se na raspolaganje materijal potreban za vješta enje, a ako je potrebno, postupit e se sukladno postupku odre enim odredbom lanka 99 ovog zakona.
- (3) Pismeni nalaz i mišljenje osoba koje su izvršile vješta enje dostavlja stru na ustanova, odnosno državni organ.

lanak 103
Pregled, obdukcija i ekshumacija trupla

- (1) **Pregled i obdukcija trupla poduzet e se uvijek kad u nekom smrtnom slu aju postoji sumnja da je smrt uzrokovana kaznenim djelom ili da je u svezi sa izvršenjem kaznenog djela. Ako je truplo ve zakopano, odredit e se ekshumacija u cilju njegovog pregleda i obdukcije.**
- (2) **Pri pregledu i obdukciji trupla poduzet e se potrebne mjere da se ustanovi identitet trupla i u tom cilju posebno e se opisati podatci o vanjskim i unutarnjim tjelesnim zna ajkama trupla.**

lanak 104
Pregled i obdukcija trupla izvan specijalizirane medicinske ustanove

- (1) **Specijalizirana medicinska ustanova vrši pregled i obdukciju trupla.**
- (2) **Kad se vješta enje ne vrši u specijaliziranoj medicinskoj ustanovi, pregled i obdukciju trupla vrši lije nik specijalist sudske medicine. Tim vješta enjem rukovodi tužitelj o emu vodi zapisnik. Sastavni dio zapisnika su nalaz i mišljenje vještaka.**
- (3) **Za vještaka se ne može odrediti lije nik koji je lije io umrlog. Me utim, lije nik koji je lije io umrlog može se saslušati kao svjedok, radi davanja razjašnjenja o tijeku i okolnostima bolesti umrlog.**

lanak 105
Izvješ e o pregledu i obdukciji

- (1) Vještak sudske medicine e u svom nalazu i mišljenju navesti uzrok i vrijeme kada je smrt nastupila.
- (2) Ako je na truplu na ena bilo kakva ozljeda, utvrdit e se je li tu ozljedu nanio tko drugi i ako jeste, ime, na koji na in, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila i je li ona prouzro ila smrt. Ako je na truplu na eno više ozljeda, utvrdit e se da li je svaka ozljeda nanesena istim sredstvom i koja je ozljeda prouzro ila smrt, a ako je više smrtonosnih ozljeda, koja je od njih ili koje od njih su svojim zajedni kim djelovanjem bile uzrok smrti.
- (3) U slu aju iz stavka 2 ovog lanka osobito e se utvrditi je li smrt prouzro ena samom vrstom i op om prirodnom ozljede ili zbog osobnog svojstva ili osobitog stanja organizma ozlije enog ili zbog slu ajnih okolnosti ili okolnosti pod kojima je ozljeda nanesena.
- (4) Vještak je dužan obratiti pozornost na na eni biološki materijal (krv, pljuva ka, sperma, urin i dr.) i opisati ga i sa uvati za biološko vješta enje - ako ono bude odre eno.

lanak 106
Pregled i obdukcija zametka i novoro en eta

- (1) Pri pregledu i obdukciji zametka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za izvanmaterični život i uzrok smrti.
- (2) Pri pregledu i obdukciji trupla novorođeneta, posebno se utvrditi je li rođeno živo ili mrtvo, da li je bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Članak 107 **Toksikološko ispitivanje**

- (1) Ako postoji sumnja o trovanju, sumnjive materije koje su nađene u trupu ili na drugom mjestu uputit će se na vještačenje ustanovi ili državnom organu koji vrše toksikološka ispitivanja.
- (2) Pri pregledu sumnjivih materija posebno se utvrditi vrsta, količina i djelovanje na enog otrova, a ako se radi o pregledu materija uzetih iz trupla, mogu nosti i količina upotrijebljenog otrova.

Članak 108 **Vještačenje tjelesnih ozljeda**

- (1) Vještačenje tjelesnih ozljeda vrši se, po pravilu, pregledom ozlijeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno - na temelju medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.
- (2) Pošto to ne opiše ozljede, vještak će dati mišljenje, osobito o vrsti i težini svake pojedine ozljede i njihovom ukupnom djelovanju s obzirom na njihovu naravu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te ozljede obično proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele i ime su ozljede nanosene i na koji način.

Članak 109 **Tjelesni pregled i druge radnje**

- (1) Tjelesni pregled poduzet će se i bez pristanka osumnjičenog, odnosno optuženog ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za kazneni postupak. Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihovog pristanka poduzeti samo onda ako se mora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica kaznenog djela.
- (2) Uzimanje krvi i druge liječnice koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za kazneni postupak, mogu se poduzeti i bez pristanka osobe koja se pregleda - ako zbog toga ne bi nastupila kakva šteta po njezino zdravlje.
- (3) Poduzimanje tjelesnog pregleda osumnjičenog, odnosno optuženog i druge radnje u svezi s tim naređuje sud, a ako postoji opasnost od odlaganja – tužitelj.
- (4) Nije dopušteno da se prema osumnjičenom, odnosno optuženom ili svjedoku primijene medicinske intervencije ili da im se daju takva sredstva kojima bi se utjecalo na njihovu volju pri davanju iskaza.
- (5) Ako je postupljeno suprotno odredbama ovog članka, na tako pribavljenom dokazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Članak 110 **Psihijatrijsko vještačenje**

- (1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uraunljivost osumnjičenog, odnosno optuženog, ili da je osumnjičeni, odnosno optuženi učinio kazneno djelo zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga, ili da zbog duševnih smetnji nije sposoban da sudjeluje u postupku, odredit će se psihijatrijsko vještačenje.
- (2) Ako se tijekom istrage osumnjičeni dragovoljno ne podvrgne psihijatrijskom pregledu radi vještačenja ili ako je prema mišljenju vještaka potrebno dulje promatranje, osumnjičeni će se poslati na psihijatrijski pregled, odnosno na promatranje u odgovarajućem zdravstvenom ustanovu. Rješenje o tome donosi sudac za prethodni postupak na prijedlog tužitelja. Promatranje ne

- može trajati dulje od dva mjeseca.
- (3) Ako vještaci ustanove da je duševno stanje osumnji enog, odnosno optuženog poreme eno, utvrdit e prirodu, vrstu, stupanj i trajnost poreme enosti i dati svoje mišljenje o tome kakav je utjecaj takvo duševno stanje imalo i kakav još ima na shva anje i postupke osumnji enog, odnosno optuženog, kao i da li je i u kojoj mjeri poreme aj duševnog stanja postojao u vrijeme po injenja kaznenog djela.
  - (4) Ako se u zdravstvenu ustanovu upu uje osumnji eni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru, sudac e obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je odre en pritvor, da bi se poduzele mjere potrebne za osiguranje svrhe pritvora.
  - (5) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi ura unat e se osumnji enom, odnosno optuženom u pritvor, odnosno u kaznu, ako bude izre ena.

lanak 111

Vješta enje poslovnih knjiga

- (1) Kad je potrebno da se poduzme vješta enje poslovnih knjiga, organ pred kojim se vodi postupak dužan je vještacima nazna iti u kojem pravcu i u kojem opsegu treba vršiti vješta enje i koje injenice i okolnosti treba utvrditi.
- (2) Ako je za poduzimanje vješta enja poslovnih knjiga poduze a, drugih pravnih osoba ili samostalnog gospodarstvenika nužno da se prethodno sredi njihovo knjigovodstvo, troškovi oko sre ivanja knjigovodstva padaju na njihov teret.
- (3) Naredbu o sre ivanju knjigovodstva donosi organ koji vodi postupak, na temelju obrazloženog pismenog izvješ a vještaka kojem je nare eno vješta enje poslovnih knjiga. U naredbi e se nazna iti i iznos koji je pravna osoba, odnosno samostalni gospodarstvenik dužan položiti organu koji vodi postupak kao avans za troškove oko sre ivanja knjigovodstva.
- (4) Naplata troškova, ukoliko njihov iznos nije bio avansiran, vrši se u korist organa koji je unaprijed isplatio troškove i nagradu vještacima.

lanak 112

Analize dezoksiribonukleinske kiseline

Analizu dezoksiribonukleinske kiseline (u daljnjem tekstu: DNK) može vršiti isklju ivo ustanova specijalizirana za ovu vrstu vješta enja.

lanak 113

Kada se vrši analiza DNK

Analiza DNK može se vršiti ukoliko je to nužno potrebno za odre ivanje identiteta ili injenice da li otkriveni tragovi materija poti u od osumnji enog, odnosno optuženog ili ošte enog.

lanak 114

Uporaba rezultata analize DNK u drugim kaznenim postupcima

U cilju utvr ivanja identiteta osumnji enog, odnosno optuženog, s njegovog tijela mogu se uzeti stanice radi analize DNK. Podatci dobiveni na ovaj na in mogu se rabiti i u drugim kaznenim postupcima protiv iste osobe.

lanak 115

Registar izvršenih analiza DNK i zaštita podataka

- (1) Sve izvršene analize DNK vode se u posebnom registru pri Odjelu za zdravstvo i ostale

usluge Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

- (2) Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta BiH donosi Pravilnik o na inu prikupljanja i uzimanja uzoraka biološkog materijala za potrebe DNK analize u kaznenom postupku, na inu pakiranja prikupljenog biološkog materijala, uvanja, obrade i pohranjivanje uzoraka i dobivenih rezultata DNK analize u Br ko distriktu BiH.
- (3) Zaštita podataka dobivenih analizama iz stavka 1 ovog lanka ure uje se posebnim zakonom.

GLAVA IX. POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE

lanak 116

Vrste posebnih istražnih radnji i uvjeti za njihovu primjenu

- (1) Protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama ili s drugim osobama sudjelovala ili sudjeluje u po injenju kaznenog djela iz lanka 117 ovog zakona mogu se odrediti posebne istražne radnje, ako se na drugi na in ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nerazmjernim teško ama.
- (2) Istražne radnje iz stavka 1 ovog lanka su:
  - a) nadzor i tehni ko snimanje telekomunikacija,
  - b) pristup kompjutorskim sustavima i kompjutorsko sravnjenje podataka,
  - c) nadzor i tehni ko snimanje prostorija,
  - d) tajno pra enje i tehni ko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima,
  - e) uporaba prikrivenih istražitelja i uporaba informatora,
  - f) simulirani i kontrolirani otkup predmeta i simulirano davanje potkupnine,
  - g) nadzirani prijevoz i isporuka predmeta kaznenog djela.
- (3) Istražne radnje iz stavka 2 to ke a) ovog lanka mogu se odrediti i prema osobi za koju postoje osnove sumnje da u initelju, odnosno od u initelja kaznenog djela iz lanka 117 ovog zakona prenosi informacije u svezi s kaznenim djelom, odnosno da u initelj rabi njegovo sredstvo telekomunikacije.
- (4) Na razgovore osobe iz stavka 1 ovog lanka i njezinog branitelja primjereno se primjenjuju odredbe o komunikaciji osumnji enog i branitelja.
- (5) Pri izvršavanju istražnih radnji iz stavka 2 to ke e i f ovog lanka policijski organi ili druge osobe ne smiju poduzimati aktivnosti koje predstavljaju poticanje na po injenje kaznenog djela. Ako su takve aktivnosti poduzete, ta okolnost isklju uje kazneno gonjenje poticane osobe za kazneno djelo izvršeno u svezi s ovim radnjama.
- (6) Prikriveni istražitelj je posebno podu ena ovlaštena službena osoba koja istražuje pod izmijenjenim identitetom. Prikriveni istražitelj smije pod svojim izmijenjenim identitetom sudjelovati u pravnom prometu. Ukoliko je to nužno za formiranje i održavanje tog identiteta, mogu se izraditi, izmijeniti ili koristiti odgovaraju i dokumenti.

lanak 117

Kaznena djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje

Istražne radnje iz lanka 116 stavak 2 ovog zakona mogu se odrediti za kaznena djela za koja se prema zakonu može izre i kazna zatvora od tri godine ili teža kazna.

lanak 118

Nadležnost za odre ivanje i trajanje istražnih radnji

- (1) Istražne radnje iz članka 116 stavka 2 ovog zakona određuje naredbom sudac za prethodni postupak, na obrazloženi prijedlog tužitelja koji sadrži: podatke o osobi protiv koje se radnja poduzima, osnove sumnje iz članka 116 stavka 1 ili 3 ovog zakona, razloge za njezino poduzimanje i ostale bitne okolnosti koje zahtijevaju poduzimanje radnji, navođenje radnje koja se zahtijeva i naime njezinog izvorenja, opseg i trajanje radnje. Naredba sadrži iste podatke kao i prijedlog tužitelja, kao i utvrđivanje trajanja naredbe radnje.
- (2) Iznimno, ako se pismena naredba ne može dobiti na vrijeme i ako postoji opasnost od odlaganja, može se započeti s izvršavanjem mjere iz članka 116 ovog zakona i na osnovi usmene naredbe suca za prethodni postupak. Pismena naredba suca za prethodni postupak mora biti pribavljena u roku od 24 sata od izdavanja usmene naredbe.
- (3) Istražne radnje iz članka 116 stavka 2 točke od a) do d) i g) ovog zakona mogu trajati najdulje do mjesec dana, a iz posebno važnih razloga mogu se, na obrazloženi prijedlog tužitelja, produžiti za još mjesec dana, s tim da mjere iz točke od a) do c) mogu trajati ukupno najdulje šest mjeseci, a mjere iz točke od d) i g) ukupno najdulje tri mjeseca. Zahtjev za radnju iz članka 116 stavka 2 točke od f) ovog zakona se može odnositi samo na jednokratni akt, a zahtjev za svaku iduću radnju protiv iste osobe mora sadržavati razloge koji opravdavaju njezinu uporabu.
- (4) Naredba suca za prethodni postupak kao i prijedlog tužitelja iz stavka 1 ovog članka uvaju se u posebnom omotu. Tužitelj i sudac za prethodni postupak rade sastavljanjem ili prijepisom zapisnika bez navođenja osobnih podataka prikrivenog istražitelja i informatora ili na drugi odgovaraju i naime, spriječiti da neovlaštene osobe, osumnjičeni i njegov branitelj otkriju identitet prikrivenog istražitelja i informatora.
- (5) Sudac za prethodni postupak mora pismenom naredbom, bez odlaganja, obustaviti izvršenje poduzetih radnji ako su prestali razlozi zbog kojih su radnje određene.
- (6) Naredbu iz stavka 1 ovog članka izvršava policijski organ. Poduzetice koja vrše prijenos informacija dužna su tužitelju i policijskim organima omogućiti provođenje mjera iz članka 116 stavka 2 točke a) ovog zakona.

Članak 119

Materijal dobiven poduzimanjem radnji i obavješivanje o poduzetim radnjama

- (1) Po prestanku radnji iz članka 116 ovog zakona policijski organi moraju sve informacije, podatke i predmete dobivene poduzetim radnjama, kao i izvješća o tome predati tužitelju. Tužitelj je dužan dostaviti sucu za prethodni postupak pismeno izvješće o poduzetim radnjama. Na temelju podnesenog izvješća sudac za prethodni postupak provjerava je li postupljeno po njegovoj naredbi.
- (2) Ako tužitelj odustane od kaznenog gonjenja, odnosno ako informacije i podatci pribavljeni narednim radnjama nisu potrebni za kazneni postupak, uništiti se se pod nadzorom suca za prethodni postupak, koji rade o tome sastaviti posebni zapisnik. O poduzimanju radnji, razlozima za njihovo poduzimanje, informaciji da dobiveni materijal nije bio osnova za kazneno gonjenje i da je uništen, pismeno se obavješuje osoba protiv koje je neka od radnji iz članka 116 stavak 2 ovog zakona bila poduzeta.
- (3) Sudac za prethodni postupak rade, bez odlaganja, a nakon poduzimanja radnji iz članka 116 ovog zakona, obavijestiti osobu protiv koje je radnja bila poduzeta. Osoba protiv koje je mjera bila poduzeta može od suda zatražiti ispitivanje zakonitosti naredbe i naime na koji je provedena mjera.
- (4) Podatci i informacije dobiveni poduzimanjem mjera iz stavka 2 članka 116 ovog zakona uvaju se dok se rade sudaški spis.

Članak 120

“Služajni nalazi”

Ne mogu se rabiti kao dokaz informacije i podatci dobiveni poduzimanjem radnji iz članka 116 ovog zakona ako se ne odnose na kazneno djelo iz članka 117 ovog zakona.

Članak 121

Postupanje bez sudske naredbe ili izvan njezinog okvira

Ako su radnje iz lanka 116 ovog zakona poduzete bez naredbe suca za prethodni postupak ili u suprotnosti s njom, sud na pribavljenim podatcima ili dokazima ne može zasnivati svoju odluku.

lanak 122

Uporaba dokaza pribavljenih posebnim radnjama

Tehni ke snimke, isprave i predmeti pribavljeni pod uvjetima i na na in propisan ovim zakonom mogu se rabiti kao dokazi u kaznenom postupku. Prikriveni istražitelj i informator iz lanka 116 stavka 2 to ke e) ovog zakona, kao i osobe koje su provele istražne radnje iz lanka 116 stavka 2 to ke f ovog zakona mogu se saslušati kao svjedoci, ili kao zaštiti eni svjedoci o tijeku provo enja radnji ili o drugim važnim okolnostima.

GLAVA X. MJERE ZA OSIGURANJE NAZO NOSTI OSUMNJI ENOG, ODNOSNO OPTUŽENOG I USPJEŠNO VO ENJE KAZNENOG POSTUPKA

Odjeljak 1 - Zajedni ke odredbe

lanak 123

Vrste mjera

- (1) Mjere koje se mogu poduzeti prema optuženom za osiguravanje njegove nazo nosti i za uspješno vo enje kaznenog postupka jesu poziv, dovo enje, mjere zabrane, jamstvo i pritvor.
- (2) Prilikom odlu ivanja koju e od navedenih mjera primijeniti, nadležni organ pridržavat e se uvjeta odre enih za primjenu pojedinih mjera, vode i ra una da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može posti i blažom mjerom.
- (3) Ove mjere ukinut e se i po službenoj dužnosti odmah kad prestanu razlozi koji su ih izazvali, odnosno zamijenit e se drugom blažom mjerom kad za to nastupe uvjeti.
- (4) Odredbe ove glave primjereno se primjenjuju i na osumnji enog.

Odjeljak 2 - Poziv

lanak 124

Dostavljanje i sadržaj poziva

- (1) Nazo nost optuženog pri izvršenju radnji u kaznenom postupku osigurava se njegovim pozivanjem.
- (2) Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pismenog poziva koji sadrži: naziv organa koji poziva, ime i prezime optuženog, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje optuženi ima do i, dan i sat kad treba do i, ozna enje da se poziva u svojstvu optuženog i upozorenje da e u slu aju nedolaska biti prisilno doveden, da je dužan odmah obavijestiti tužitelja, odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promijeni boravište i službeni pe at i potpis tužitelja, odnosno suca koji poziva.
- (3) Kad se optuženi prvi put poziva, pou it e se u pozivu o pravu da uzme branitelja i da branitelj može biti nazo an njegovom saslušanju.
- (4) Kad se osumnji eni prvi put poziva, pou it e se u pozivu o njegovim pravima sukladno lanku 78 ovog zakona. Do podizanja optužnice poziv osumnji enom upu uje tužitelj.
- (5) Ako optuženi nije u stanju da se odazove pozivu uslijed bolesti ili druge neotklonjive smetnje, ispitat e se u mjestu gdje se nalazi ili e se osigurati njegov prijevoz do zgrade suda ili drugog mjesta gdje se radnja poduzima.

Odjeljak 3 - Dovo enje

lanak 125

Naredba za dovo enje

- (1) Naredbu da se optuženi dovede može izdati sud ako je doneseno rješenje o pritvoru ili ako uredno pozvani optuženi ne do e, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti o ito proizlazi da optuženi izbjegava prijam poziva.
- (2) Iznimno, u žurnim slu ajevima, naredbu iz stavka 1 ovog lanka može izdati i tužitelj ukoliko uredno pozvani osumnji eni ne do e a svoj izostanak ne opravda.
- (3) Naredbu za dovo enje izvršava sudska policija.
- (4) Naredba za dovo enje izdaje se pismeno. Naredba sadržava: ime i prezime optuženog koji se ima dovesti, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret uz navo enje odredbe Kaznenog zakona, razlog zbog kojeg se nare uje dovo enje, službeni pe at i potpis suca koji nare uje dovo enje.
- (5) Osoba kojoj je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu optuženom i poziva ga da po e s njim. Ako optuženi to odbije, dovest e ga prisilno.

Odjeljak 4 – Mjere zabrane

lanak 126

Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja

- (1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi optuženi mogao pobje i, sakriti se, oti i u nepoznato mjesto ili u inozemstvo, sud može, obrazloženim rješenjem, zabraniti osumnji enom ili optuženom da napusti boravište.
- (2) U okolnostima iz stavka 1 ovog lanka, sud tako er može, bilo kao dodatnu mjeru uz zabranu napuštanja boravišta bilo kao zasebnu mjeru, narediti privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i zabranu korištenja osobne iskaznice za prelazak državne granice Bosne i Hercegovine (zabrana putovanja).

lanak 126a

Ostale mjere zabrane

- (1) Kada okolnosti slu aja na to ukazuju, sud može izre i jednu ili više sljede ih mjera zabrane:
  - a) zabranu poduzimanja odre enih poslovnih aktivnosti ili službenih dužnosti;
  - b) zabranu posje ivanja odre enih mjesta ili podru ja;
  - c) zabranu sastajanja s odre enim osobama;
  - d) naredbu da se povremeno javlja odre enom državnom organu; i
  - e) privremeno oduzimanje voza ke dozvole.
- (2) Ostala mjere zabrane iz stavka 1 ovog lanka mogu biti izre ene uz zabranu napuštanja boravišta kao i uz zabranu putovanja iz lanka 126 ovog zakona, ili kao zasebne mjere.

lanak 126b

Izricanje mjera zabrane

- (3) Sud može izre i zabranu napuštanja boravišta, zabranu putovanja i ostale mjere zabrane

obrazloženim rješenjem na prijedlog stranke ili branitelja.

- (4) Kada odlu uje o pritvoru, sud može izre i zabranu napuštanja boravišta, zabranu putovanja i ostale mjere zabrane po službenoj dužnosti, umjesto odre ivanja ili produžavanja pritvora.
- (5) Osumnji eni ili optuženi e se u rješenju o izricanju mjera zabrane upozoriti da mu se može odrediti pritvor ako prekrši obvezu iz izre ene mjere.
- (6) U tijeku istrage mjere zabrane odre uje i ukida sudac za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice – sudac za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sucu, odnosno vije u u svrhu zakazivanja glavne rasprave – taj sudac, odnosno predsjednik vije a.
- (7) Mjere zabrane mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do pravomo nosti presude ako toj osobi nije izre ena kazna zatvora i najkasnije do upu ivanja na izdržavanje kazne ako je toj osobi izre ena kazna zatvora. Zabrana putovanja može tako er trajati dok izre ena nov ana kazna nije pla ena u potpunosti i/ili dok se u potpunosti ne izvrši odluka o imovinskopравnom zahtjevu i/ili o oduzimanju imovinske koristi.
- (8) Sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje ili sudac, odnosno predsjednik vije a dužan je da svaka dva mjeseca ispita da li je primijenjena mjera još potrebna.
- (9) Protiv rješenja kojim se odre uju, produžavaju ili ukidaju mjere zabrane, stranka odnosno branitelj može podnijeti žalbu, a tužitelj i protiv rješenja kojim je njegov prijedlog za primjenu mjere odbijen. O žalbi odlu uje Apelacijski sud u roku od tri dana od dana prijama žalbe. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

lanak 126c Sadržaj mjere zabrane

- (1) U rješenje kojim izri e mjeru zabrane napuštanja boravišta za osumnji enog ili optuženog sud e odrediti mjesto u kojem osumnji eni ili optuženi mora boraviti dok traje ova mjera, kao i granice izvan kojih se osumnji eni ili optuženi ne smije udaljavati. To mjesto može biti ograni eno na dom osumnji enog ili optuženog.
- (2) U rješenju kojim izri e mjeru zabrane putovanja sud e narediti privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i izvršenje zabrane uporabe osobne iskaznice za prelazak državne granice Bosne i Hercegovine. Rješenje e sadržavati osobne podatke osumnji enog ili optuženog, a po potrebi može sadržavati i ostale podatke.
- (3) U rješenju kojim izri e mjeru zabrane posje ivanja odre enih mjesta ili podru ja, sud e odrediti mjesto i podru je te udaljenosti ispod koje im se osumnji eni ili optuženi ne smije približiti.
- (4) U rješenju kojim izri e mjeru zabrana sastajanja s odre enim osobama sud e odrediti razdaljinu ispod koje se osumnji eni ili optuženi ne smije približiti odre enoj osobi.
- (5) U rješenju kojim izri e mjeru povremenog javljanja odre enom organu sud e odrediti službenu osobu kojoj se osumnji eni ili optuženi mora javljati, rok u kojem se mora javljati i na in vo enja evidencije o javljanju osumnji enog ili optuženog.
- (6) U rješenje kojim izri e mjeru privremenog oduzimanja voza ke dozvole, sud e navesti kategorije za koje e voza ka dozvola biti suspendirana. Rješenje e sadržavati osobne podatke osumnji enog ili optuženog, a po potrebi može sadržavati i ostale podatke.

lanak 126d Ograni enja u pogledu sadržaja mjera zabrane

- (1) Mjerama zabrane ne može se ograni iti pravo osumnji enog ili optuženog da komunicira sa svojim braniteljem u Bosni i Hercegovini.

- (2) Mjerama zabrane ne može se ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da živi u svom domu u Bosni i Hercegovini, da se nesmetano viđa s članovima obitelji i bliskim srodnicima ili samo u Bosni i Hercegovini ili samo na mjestu određenom u zabrani napuštanja boravišta, osim kada se postupak vodi zbog kaznenog djela učinjenog na štetu člana obitelji ili bliskih srodnika, niti se može ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da obavlja svoju profesionalnu djelatnost, osim ako se postupak vodi zbog kaznenog djela učinjenog u svezi s obavljanjem te djelatnosti.

Članak 126e
Izvršenje mjere zabrane

- (1) Rješenjem kojim se izriče mjera zabrane napuštanja boravišta dostavlja se i organu koji izvršava mjeru.
- (2) Rješenjem kojim se izriče mjera zabrane putovanja dostavlja se i graničnoj policiji, a privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i izvršenje zabrane korištenja osobne iskaznice za prelazak državne granice unijet će se u glavni centar za obradu podataka.
- (3) Mjere zabrane napuštanja boravišta, zabrane putovanja, zabrane posjete i vanja određenog mjesta ili područja, zabrana sastajanja s određenim osobama i privremenog oduzimanja vozačke dozvole izvršava policijski organ.
- (4) Mjeru obveze optuženog da se povremeno javlja određenom organu izvršava policijski organ ili organ kojem se osumnjičeni ili optuženi mora javljati.

Članak
126f
Provjera mjera zabrane i obveza izvješivanja

- (1) Sud može u svako doba naložiti provjeru mjera zabrane i zatražiti izvješje od organa nadležnog za njihovog izvršenje. Taj organ je dužan izvješje bez odlaganja dostaviti sudu.
- (2) Ako osumnjičeni ili optuženi ne ispunjava obveze naložene izrečenom mjerom, organ koji izvršava mjeru o tome obavješuje sud, a sud mu zbog toga može izreći i dodatnu mjeru zabrane ili odrediti pritvor.

Članak 126g
Posebna odredba o zabrani putovanja

- (1) Iznimno, u žurnim slučajevima, a osobito u slučajevima u kojima se radi o kaznenom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, tužitelj može izdati naredbu o privremenom oduzimanju putnih isprava i osobne iskaznice uz zabranu izdavanja novih dokumenata koji se mogu rabiti za prelazak državne granice.
- (2) Tužitelj može izdati naredbu iz stavka 1 ovog članka kada izdaje naredbu o provođenju istrage, kada saslušava osumnjičenog ili kada izdaje naredbu za dovođenje prema članku 125 stavku 2 ovog zakona, ili kad god je potrebno žurno postupanje za efikasno vođenje postupka do početka glavne rasprave.
- (3) U tijeku istrage tužitelj odmah obavješuje suce za prethodni postupak, a nakon podizanja optužnice – sucu za prethodno saslušanje, a nakon što se predmet uputi sucu ili vijeću u svrhu zakazivanja glavne rasprave - tog suca ili predsjedavajućeg suca, koji će odlučiti o naredbi u roku od 72 sata. U slučaju da sudac ne izda naredbu, putne isprave i osobna iskaznica će biti vraćeni.
- (4) Naredbu o privremenom oduzimanju putnih isprava i osobne iskaznice uz zabranu izdavanja novih dokumenata koji se mogu rabiti za prelazak državne granice izvršava policijski organ, a može je izvršiti i sudska policija. Ako osumnjičeni ili optuženi odbije predati putne isprave i osobnu iskaznicu, naredba će se prisilno izvršiti.
- (5) Osumnjičenom ili optuženom će biti izdana potvrda o oduzetim dokumentima. Za osobnu iskaznicu osumnjičenom ili optuženom će biti izdana posebna potvrda ili karta koja

zamjenjuje osobnu iskaznicu u svakom pogledu, ali koja se ne može rabiti za prelazak državne granice.

Odjeljak 5 - Jamstvo

Članak 127

Uvjeti za određivanje jamstva

Osumnjičeni, odnosno optuženi kojem se pritvor ima odrediti ili mu je pritvor već određen samo zbog bojazni da će pobjeći, može se ostaviti na slobodi, odnosno može se pustiti na slobodu ako on osobno ili tko drugi za njega pruži jamstvo da do konca kaznenog postupka neće pobjeći, a sam optuženi obećava da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Članak 128

Sadržaj jamstva

- (1) Jamstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje s obzirom na težinu kaznenog djela, osobne i obiteljske prilike optuženog i imovno stanje osobe koja daje jamstvo.
- (2) Jamstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnih stvari već vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i uvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nepokretna dobra osobe koja daje jamstvo ili u osobnoj obvezi jednog ili više građana da će u slučaju bijega optuženog platiti utvrđeni iznos jamstva.
- (3) Osoba koja daje jamstvo mora dostaviti dokaze o svom imovnom stanju, podrijetlu imovine, vlasništvu i posjedu nad imovinom koja se daje kao jamstvo.
- (4) Ako optuženi pobjegne, rješenjem će se odrediti da je vrijednost dana kao jamstvo prihod proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 129

Prestanak jamstva

- (1) Optuženom će se i pored danog jamstva odrediti pritvor ako na uredan poziv ne dođe, a izostanak ne opravda, ako se sprema za bijeg ili ako se protiv njega, pošto je ostavljen na slobodi, pojavi koja druga zakonska osnova za pritvor.
- (2) U slučaju iz stavka 1 ovog članka, jamstvo se ukida. Položeni novčani iznos, dragocjenosti, vrijednosni papiri ili druge pokretne stvari vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti način se postupa i kad se kazneni postupak pravomoćno dovrši rješenjem o obustavi postupka ili presudom.
- (3) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jamstvo se ukida tek kad osuđeni po ne izdržavati kaznu.

Članak 130

Rješenje o jamstvu

U tijeku istrage rješenje o jamstvu i o njegovom ukidanju donosi sudac za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice – sudac za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudu, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavne rasprave, taj sudac, odnosno predsjednik vijeća. Rješenje kojim se određuje jamstvo i rješenje kojim se jamstvo ukida donosi se po saslušanju tužitelja.

Odjeljak 6 - Pritvor

lanak 131
Op e odredbe

- (1) Pritvor se može odrediti ili produžiti samo pod uvjetima propisanim u ovom zakonu i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugom mjerom.
- (2) Pritvor odre uje ili produžava rješenjem sud na prijedlog tužitelja a nakon što sud prethodno sasluša osumnji enog, odnosno optuženog na okolnosti razloga zbog kojih se pritvor predlaže, osim u slu aju iz lanka 132 stavka 1 to ke a) ovog zakona.
- (3) Tužitelj je dužan podnijeti obrazložen prijedlog za produženje pritvora sudu najkasnije pet dana prije isteka roka iz rješenja o pritvoru. Sud odmah dostavlja prijedlog osumnji enom, odnosno optuženom i njegovom branitelju.
- (4) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkra e nužno vrijeme. Ako se osumnji eni ili optuženi nalazi u pritvoru, dužnost je svih organa koji sudjeluju u kaznenom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomo da postupaju s posebnom žurnoš u.
- (5) U tijeku cijelog postupka pritvor e se ukinuti im prestanu razlozi na temelju kojih je odre en, a pritvoreni e odmah biti pušten na slobodu. Po prijedlogu optuženog ili branitelja za ukidanje pritvora koji je zasnovan na novim injenicama, sud e održati ro ište, odnosno sjednicu vije a o emu e obavijestiti stranke i branitelja. Nedolazak stranaka i branitelja koji su uredno obaviješteni ne sprje ava održavanje ro išta, odnosno sjednice vije a. Protiv rješenja o odbijanju prijedloga za ukidanje pritvora žalba je dopuštena. Ako prijedlog nije zasnovan na novim injenicama koje su zna ajne za ukidanje pritvora, sud ne e donijeti posebno rješenje.

lanak 132
Razlozi za pritvor

- (1) Ako postoji osnovana sumnja da je odre ena osoba u inila kazneno djelo, pritvor joj se može odrediti:
  - a) ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bijega,
  - b) ako postoji osnovana bojazan da e uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove bitne za kazneni postupak ili ako osobite okolnosti ukazuju da e ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, sudionike ili prikriva e,
  - c) ako osobite okolnosti opravdavaju bojazan da e ponoviti kazneno djelo ili da e dovršiti pokušano kazneno djelo ili da e u initi kazneno djelo kojim prijeti, a za ta kaznena djela može se izre i kazna zatvora tri godine ili teža kazna,
  - d) ako se radi o kaznenom djelu za koje se može izre i kazna zatvora deset godina ili teža kazna a koje je posebno teško s obzirom na na in izvršenja ili posljedice kaznenog djela, ako bi puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom prijetnjom narušavanja javnog reda.
- (2) U slu aju iz stavka 1 to ke b ovog lanka, pritvor e se ukinuti im se osiguraju dokazi zbog kojih je pritvor odre en.

lanak 133
Op e pravo zadržavanja

Osobu zate enu na izvršenju kaznenog djela svatko može zadržati. Osoba koja je zadržana mora se odmah predati sudu, tužitelju ili najbližem policijskom organu, a ako se to ne može u initi, mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa.

lanak 134
Nadležnost za određivanje pritvora

- (1) Pritvor se određuje rješenjem suda, a na prijedlog tužitelja.
- (2) Rješenje o pritvoru sadrži: ime i prezime osobe koja se lišava slobode, kazneno djelo koje joj se stavlja na teret, zakonsku osnovu za pritvor, obrazloženje, pouku o pravu na žalbu, službeni pečat i potpis suca koji određuje pritvor.
- (3) Rješenje o pritvoru predaje se osobi na koju se odnosi u času pritvaranja. U spisima se mora naznačiti sat lišenja slobode i sat predaje rješenja.
- (4) Protiv rješenja o pritvoru pritvorena osoba može podnijeti žalbu Apelacijskom sudu u roku od 24 sata od prijama rješenja. Ako se pritvorena osoba prvi put ispituje po isteku ovog roka, može podnijeti žalbu prilikom tog ispitivanja. Žalba s prijepisom zapisnika o ispitivanju, ako je pritvorena osoba ispitana i dokazima na kojima se zasniva rješenje o pritvoru kao i rješenje o pritvoru dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (5) U slučaju iz stavka 4 ovog članka, Apelacijski sud dužan je donijeti odluku u roku od 48 sati.

lanak 135
Trajanje pritvora u istrazi

- (1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudac za prethodni postupak će preispitati osnovanost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju suca za prethodni postupak, pritvor može trajati mjesec dana od dana lišenja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na temelju rješenja o produženju pritvora.
- (2) Pritvor se rješenjem suca za prethodni postupak, po obrazloženom prijedlogu tužitelja, može produljiti za najviše dva mjeseca. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba Apelacijskom sudu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (3) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna i ako postoje osobito važni razlozi, pritvor se može produljiti, po obrazloženom prijedlogu tužitelja, za još najviše tri mjeseca. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba Apelacijskom sudu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (4) Iznimno i u izrazito složenom predmetu vezano za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, pritvor se može ponovno produljiti za još najviše tri mjeseca nakon produžetka pritvora iz stavka 3 ovog članka. Pritvor se može produljiti dva puta uzastopno, po obrazloženom prijedlogu tužitelja za svako produženje, koje treba sadržavati izjavu tužitelja o potrebnim mjerama da bi se istraga završila (članak 225 stavak 3). Apelacijski sud odlučuje o žalbi protiv rješenja o produžetku pritvora. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (5) Ako se do isteka rokova iz stavaka od 1 do 4 ovog članka ne potvrdi optužnica, osumnjičeni se puštiti na slobodu.

lanak 136
Ukidanje pritvora

U tijeku istrage, a prije isteka roka trajanja pritvora, sudac za prethodni postupak može rješenjem ukinuti pritvor po prethodnom saslušanju tužitelja. Protiv tog rješenja tužitelj može podnijeti žalbu Apelacijskom sudu, koji je dužan donijeti odluku u roku od 48 sati.

lanak 137
Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

- (1) Pritvor se može odrediti, produljiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Kontrola opravdanosti pritvora se vrši po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.
- (2) Nakon potvrđivanja optužnice i prije izricanja prvostupanjske presude, pritvor može trajati najdulje:
  - a) jednu godinu u slučaju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina;
  - b) jednu godinu i šest mjeseci u slučaju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora do deset godina;
  - c) dvije godine u slučaju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora preko deset godina, ali ne i kazna dugotrajnog zatvora;
  - d) tri godine u slučaju kaznenog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora.
- (3) Ako za vrijeme iz stavka 2 ovog članka ne bude izrečena prvostupanjska presuda, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

Članak 138

Određivanje pritvora nakon izricanja presude

- (1) Kad izrekne presudu na kaznu zatvora sud može odrediti ili produljiti pritvor, ako je to nužno radi nesmetanog vođenja kaznenog postupka uzimajući i u obzir sve okolnosti vezane za izvršenje kaznenog djela, odnosno osobnosti u optužbenom prijedlogu. Ako izrekne presudu na kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu sud će uvijek odrediti ili produžiti pritvor. U ovim slučajevima donosi se posebno rješenje, a žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.
- (2) Pritvor će se ukinuti ako je optuženi oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena osim iz razloga nenadležnosti suda ili ako je oglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu ili je uvjetno osuđen ili je zbog urađavanja pritvora kaznu već izdržao.
- (3) Poslije izricanja prvostupanjske presude, pritvor može trajati najdulje još devet mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostupanjska presuda kojom se prvostupanjska presuda preinačava ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu. Ako u roku od devet mjeseci bude izrečena drugostupanjska odluka kojom se prvostupanjska presuda ukida, pritvor može trajati najdulje još jednu godinu od izricanja drugostupanjske odluke.
- (4) Na zahtjev optuženog, koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, sudac, odnosno predsjednik vijeća može optuženog rješenjem uputiti u ustanovu za izdržavanje kazne i prije pravomoćnosti presude.
- (5) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.
- (6) Optuženi koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostaje u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

Članak 139

Lišavanje slobode i zadržavanje

- (1) Policijski organ može osobu lišiti slobode ako postoje osnove sumnje da je ta osoba počinila kazneno djelo i ako postoji bilo koji razlog predviđen u članku 132 ovog zakona, ali je policijski organ dužan da takvu osobu bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata, sprovede tužitelju. Prilikom dovođenja, policijski organ obavijestiti će tužitelja o razlozima i o vremenu lišavanja slobode. Uporaba sile prilikom dovođenja dopuštena je sukladno

zakonu.

- (2) Iznimno od stavka 1 ovog članka, kada se radi o kaznenim djelima terorizma, osoba se mora sprovesti tužitelju najkasnije u roku od 72 sata.
- (3) Osoba lišena slobode mora biti poučena sukladno članku 5 ovog zakona.
- (4) Ako osoba lišena slobode ne bude sprovedena tužitelju u roku iz stavaka 1 i 2 ovog članka, pustiti će se na slobodu.
- (5) Tužitelj je dužan osobu lišenu slobode ispitati bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata i u tom roku odlučiti hoće li se osoba lišena slobode pustiti na slobodu ili će postaviti obrazloženi prijedlog za određivanje pritvora osiguravajući i izvođenje osobe pred suca za prethodni postupak.
- (6) Sudac za prethodni postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, donijeti odluku o prijedlogu za određivanje pritvora.
- (7) Ako sudac za prethodni postupak ne prihvati prijedlog za određivanje pritvora, donijet će rješenje kojim se prijedlog odbija i osobu odmah pušta na slobodu. Tužitelj može uložiti žalbu na rješenje suca za prethodni postupak, ali žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (8) Protiv rješenja kojim se određuje pritvor pritvorena osoba može podnijeti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja.
- (9) U slučaju iz stavaka 7 i 8 ovog članka, o žalbi odlučuje Apelacijski sud koji je dužan donijeti odluku u roku od 48 sati od prijama žalbe u sud.

Odjeljak 7 - Izvršenje pritvora i postupanje s pritvorenicima

Članak 140 Opće odredbe

Pritvor se izvršava u ustanovama koje za tu namjenu odredi Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u suradnji s nadležnim organima entiteta. Na poslovima izvršavanja pritvora mogu raditi samo oni zaposleni koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

Članak 141 Prava i slobode pritvorenika i podatci o pritvorenicima

- (1) Pritvor se izvršava na način da se ne vrijeđa osobnost i dostojanstvo pritvorenika. Ovlaštene osobe sudske policije i straže ustanove pri izvršavanju pritvora smiju rabiti prisilna sredstva samo u slučaju ugrožavanja života ili zdravlja ljudi.
- (2) Prava i slobode pritvorenika mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi koje je određen pritvor, sprječavanje bijega pritvorenika, sprječavanje počinjenja kaznenog djela i otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.
- (3) Uprava ustanove prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o pritvorenicima koji se odnose na identitet pritvorenika i njihovo psihofizičko stanje, trajanje, produljenje i ukidanje pritvora, rad pritvorenika, ponašanje pritvorenika i izrečene stegovne mjere i slično.
- (4) **Evidenciju o pritvorenicima vodi Osnovni sud.**

Članak 142 Smještaj pritvorenika

Pritvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje udovoljavaju potrebnim zdravstvenim uvjetima. U istu prostoriju ne smiju biti smještene osobe različitog spola. U pravilu, pritvorenici se ne smjestiti u istu prostoriju s osobama koje izdržavaju kaznu zatvora. Pritvorenik se ne smjestiti zajedno s osobama koje bi na njega mogle štetno djelovati ili s osobama s kojima bi druženje moglo štetno utjecati na vođenje postupka.

Članak 143

Posebna prava pritvorenika

- (1) Pritvorenici imaju pravo na osmosatni neprekidni odmor u vremenu od 24 sata. Njima se osigurati kretanje na otvorenom prostoru najmanje dva sata dnevno.
- (2) Pritvorenik smije kod sebe imati predmete za osobnu uporabu, higijenske potrepštine, može o svom trošku nabavljati knjige, novine i drugi tisak, te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Prilikom prijama u pritvor od pritvorenika se prilikom osobne pretrage oduzeti predmeti u svezi s kaznenim djelom, a ostali predmeti koje pritvorenik ne smije imati u pritvoru prema njegovoj se uputi pohraniti i vratiti ili predati osobi koju odredi pritvorenik.

Članak 144

Pravo na komunikaciju pritvorenika s vanjskim svijetom i braniteljem

- (1) Po odobrenju suca za prethodni postupak odnosno suca za prethodno saslušanje, i pod njegovim nadzorom ili nadzorom osobe koju on odredi pritvorenika imaju pravo posjetivati, u okviru kućnog reda, braćuni, odnosno izvanbraćuni drug i njegovi srodnici, a na njegov zahtjev liječnik i druge osobe. Pojedini posjeti se mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka.
- (2) Sudac za prethodni postupak, odnosno sudac za prethodno saslušanje, se odobriti konzularnom službeniku strane zemlje posjet pritvoreniku koji je državljanin te zemlje, sukladno s kućnim redom pritvora.
- (3) Pritvoreni smije održavati povjerljivu korespondenciju s bilo kojom drugom osobom. Iznimno, ako to zahtijevaju interesi postupka, sud može donijeti rješenje o nadzoru takve povjerljive korespondencije ili rješenje kojim se zabranjuje takva povjerljiva korespondencija. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenom se ne može zabraniti slanje molbi, pritužbi i žalbi.
- (4) Pritvorenik ne može koristiti mobilni telefon ali ima pravo, sukladno s kućnim redom a pod nadzorom uprave pritvora, o svom trošku obavljati telefonske razgovore. Uprava pritvora u tu svrhu pritvorenicima osigurava potreban broj javnih telefonskih priključaka. Sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac ili predsjednik vijeća mogu zbog razloga sigurnosti ili postojanja nekog od razloga iz članka 132 stavka 1 točke od a do c ovog zakona, rješenjem ograničiti ili zabraniti pritvoreniku korištenje telefona.
- (5) Pritvorenik ima pravo slobodne i neometane veze s braniteljem.

Članak 145

Disciplinski prijestupi pritvorenika

- (1) Za disciplinske prijestupe pritvorenika sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno predsjednik vijeća može, na prijedlog upravnika ustanove, izreći stegovnu kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze pritvorenika s braniteljem ili susrete s konzularnim službenikom.

- (2) Disciplinski prijestupi su sve teže povrede koje se odnose na:

a) fizičke napade na druge pritvorenike, zaposlene ili službene osobe, odnosno njihovo vrijeđanje;

- b) izrađivanje, primanje, unošenje, krijumčarenje predmeta za napad ili bijeg;
  - c) unošenje u ustanovu ili pripremanje u ustanovi opojnih sredstava ili alkohola;
  - d) povrede propisa o sigurnosti na radu, protupožarnoj zaštiti, kao i sprječavanje nastanka posljedica prirodnih nepogoda;
  - e) namjerno prouzrokovanje veće materijalne štete;
  - f) nedolžno ponašanje pred drugim pritvorenicima ili službenim osobama.
- (3) Protiv rješenja o stegovnoj kazni dopuštena je žalba Apelacijskom sudu u roku od 24 sata. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (4) O primjeni prisilnih mjera prema pritvoreniku uprava ustanove će, bez odlaganja, obavijestiti sud.

Članak 146

Nadzor nad izvršenjem pritvora

- (1) Nadzor nad izvršenjem mjere pritvora vrše ministarstvo pravde entiteta na cijeloj teritoriji se nalazi zavod u kojem se izvršava pritvor i Osnovni sud.
- (2) Predsjednik suda, sudac za prethodni postupak ili sudac, odnosno predsjednik vijeća, neovisno o nadzoru iz stavka 1 ovog članka, mogu u svako doba obilaziti pritvorenike, s njima razgovarati i od njih primiti pritužbe.

Članak 147

Kućini red u ustanovama za izdržavanje pritvora

Prema pritvorenoj osobi primjenjuje se kućini red ustanova u kojima pritvorena osoba izdržava mjeru pritvora.

GLAVA XI. PODNESCI I ZAPISNICI

Članak 148

Podnošenje i ispravljanje podnesaka

- (1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i priopćenja podnose se pismeno ili se daju usmeno na zapisnik.
- (2) Podnesci iz stavka 1 ovog članka moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.
- (3) Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, sud će podnositelja podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, sud će podnesak odbaciti.
- (4) U pozivu za ispravak, odnosno dopunu podneska podnositelj će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Članak 149

Dostavljanje podnesaka protivnoj stranci

- (1) Podnesci koji se po ovom zakonu dostavljaju protivnoj stranci predaju se sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i drugu stranku.
- (2) Ako podnesci iz stavka 1 ovog članka nisu predani sudu u dovoljnom broju primjeraka, sud će pozvati podnositelja da u određenom roku preda dovoljan broj primjeraka. Ako podnositelj ne postupi po pozivu suda, sud će potrebne primjerke prepisati o trošku podnositelja.

Članak 150

Kažnjavanje osoba koje vrijeđaju sud

Sud e kazniti nov anom kaznom do 5.000 KM, tužitelja, branitelja, opunomo enika, zakonskog zastupnika i ošte enog koji u podnesku ili u usmenoj rije i vrije aju sud. Protiv rješenja o kažnjavanju dopuštena je žalba. O kažnjavanju tužitelja izvještava se Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta BiH (Visoko sudbeno i tužiteljsko vije e Bosne i Hercegovine), a o kažnjavanju branitelja izvješ uje se nadležna odvjetni ka komora.

lanak 151

Obveza sastavljanja zapisnika

- (1) O svakoj radnji poduzetoj u tijeku kaznenog postupka sastavit e se zapisnik istodobno kad se radnja obavlja, a ako to nije mogu e, onda neposredno poslije toga.
- (2) Zapisnik piše zapisni ar. Samo kad se obavlja pretraga stana ili osoba ili se radnja poduzima izvan službenih prostorija organa, a zapisni ar se ne može osigurati, zapisnik može pisati osoba koja poduzima radnju.
- (3) Kad zapisnik piše zapisni ar, zapisnik se sastavlja na taj na in što osoba koja poduzima radnju kazuje glasno zapisni aru što e unijeti u zapisnik.
- (4) Osobi koja se saslušava dopustit e se da sama kazuje odgovore u zapisnik. Ovo pravo joj se može uskratiti u slu aju zlouporabe.

lanak 152

Sadržaj zapisnika

- (1) Zapisnik sadži: naziv organa pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad je radnja zapo eta i završena, imena i prezimena nazo nih osoba i u kojem svojstvu radnji pribivaju, kao i nazna enje kaznenog predmeta po kojem se poduzima radnja.
- (2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o tijeku i sadržaju poduzete radnje. U zapisnik se doslovno unose postavljena pitanja i dani odgovori. Ako su prilikom poduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to e se nazna iti u zapisniku, a oduzete stvari e se priklju iti zapisniku ili e se navesti gdje se nalaze na uvanju.
- (3) Prilikom poduzimanja radnji kao što su o evid, pretraga stana ili osoba ili prepoznavanje osoba ili predmeta, u zapisnik e se unijeti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvr ivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veli ina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmetima i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i sli no, to e se navesti u zapisniku i priklju iti zapisniku.

lanak 153

Vo enje zapisnika

- (1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Precrtana mjesta moraju ostati itljiva.
- (2) Sva preina enja, ispravci i dodatci unose se na kraju zapisnika i moraju ih ovjeriti osobe koje potpisuju zapisnik.

lanak 154

itanje i potpisivanje zapisnika

- (1) Osobe koje se saslušavaju, kao i osumnji eni, odnosno optuženi, branitelj i ošte eni imaju pravo pro itati zapisnik ili zahtijevati da im se pro ita. Na to je dužna da ih upozori osoba koja poduzima radnju, a u zapisniku e se nazna iti da li je upozorenje u injeno i da li je zapisnik pro itan. Zapisnik e se uvijek pro itati ako nije bilo zapisni ara i to e se nazna iti u zapisniku.
- (2) Zapisnik potpisuje saslušana osoba. Ako se zapisnik sastoji od više listova, saslušana osoba potpisuje svaki list.
- (3) Na kraju zapisnika potpisat e se tuma , ako ga je bilo, svjedoci ija je nazo nost obvezna pri poduzimanju istražnih radnji, a pri pretrazi i osoba koja se pretražuje ili iji se stan pretražuje. Ako

zapisnik ne piše zapisni ar, zapisnik potpisuju osobe koje su nazo ne radnji. Ako takvih osoba nema ili nisu u stanju shvatiti sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije mogu e osigurati njihovu nazo nost.

- (4) Nepismena osoba umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisni ar e ispod otiska upisati njezino ime i prezime. Ako se uslijed nemogu nosti da se stavi otisak desnog kažiprsta stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku e se nazna iti od kojeg je prsta i s koje ruke uzet otisak.
- (5) Ako saslušana osoba odbije potpisati zapisnik ili staviti otisak prsta, zabilježiti e se to u zapisniku i navest e se razlog odbijanja.
- (6) Ako saslušana osoba nema obje ruke pro itat e zapisnik, a ako je nepismena - zapisnik e joj se pro itati i to e se zabilježiti u zapisniku.
- (7) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku e se nazna iti dan i sat kad je nastao prekid, kao i dan i sat kada se radnja nastavlja.
- (8) Ako je bilo prigovora u pogledu sadržaja zapisnika, navest e se u zapisniku i ti prigovori.
- (9) Zapisnik na kraju potpisuje osoba koja je poduzela radnju i zapisni ar.

lanak 155

Snimanje audio ili audiovizualnim sredstvima

- (1) Sve poduzete radnje u tijeku kaznenog postupka, u pravilu, snimaju se ure ajem za audio ili audiovizualno snimanje. Tužitelj ili ovlaštena službena osoba e o tome prethodno obavijestiti osobu koja se ispituje, odnosno saslušava i pou iti je da ima pravo zatražiti reproduciranje snimka kako bi provjerila svoju izjavu.
- (2) Snimak mora sadržavati podatke iz lanka 152 stavka 1 ovog zakona, podatke potrebne za identifikaciju osobe ija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu ta osoba daje izjavu. Kad se snimaju izjave više osoba, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati tko je dao izjavu.
- (3) Na zahtjev saslušane osobe, snimka e se odmah reproducirati, a ispravci ili objašnjenja te osobe e se snimiti.
- (4) U zapisnik o istražnoj radnji unijet e se da je izvršeno snimanje, tko je snimanje izvršio, da je osoba koja se saslušava prethodno obaviještena o snimanju, da je snimka reproducirana i gdje se snimak uva ako nije priložena spisima predmeta.
- (5) Tužitelj može odrediti da se snimak u cjelini ili djelomi no prepíše. Tužitelj e prijepis pregledati, ovjeriti i priklju iti zapisniku o poduzimanju istražne radnje.
- (6) Snimak se uva do vremena do kojeg se uva i kazneni spis.
- (7) Tužitelj može dopustiti da osobe koje imaju opravdan interes pomo u ure aja za audio ili audiovizualno snimanje snime izvo enje istražne radnje.
- (8) Snimci iz stavka od 1 do 7 ovog lanka ne mogu se javno prikazivati, bez pismenog odobrenja stranaka i sudionika snimljene radnje.

lanak 156

Primjerena primjena drugih odredbi ovog zakona

Za zapisnik o glavnoj raspravi vrijede i odredbe lanaka 253 i 254 ovog zakona.

lanak 157

Zapisnik o vije anju i glasovanju

- (1) O vije anju i glasovanju sastavit e se poseban zapisnik.
- (2) Zapisnik o vije anju i glasovanju sudskog vije a sadrži tijek glasovanja i odluku koja je donesena.
- (3) Zapisnik o vije anju i glasovanju potpisuju svi lanovi vije a i zapisni ar. Odvojena mišljenja

- priklju it e se ovom zapisniku, ako nisu unesena u zapisnik.
- (4) Zapisnik o vije anju i glasovanju zatvorit e se u poseban omot. Ovaj zapisnik može razgledati samo vije e apelacijskog odjela kad rješava o pravnom lijeku i u tom slu aju dužno je da zapisnik ponovo zatvori u poseban omot i da na omotu nazna i da je razgledalo zapisnik.

GLAVA XII. ROKOVI

lanak 158

Rokovi predaje podnesaka

- (1) Rokovi predvi eni ovim zakonom ne mogu se produžavati, osim kada to ovaj zakon izri ito dopušta. Ako je u pitanju rok koji je ovim zakonom odre en radi zaštite prava obrane i drugih procesnih prava osumnji enog, odnosno optuženog, taj rok se može skratiti ako to zahtijeva osumnji eni, odnosno optuženi pismeno ili usmeno na zapisnik pred sudom.
- (2) Kad je izjava vezana za rok smatra se da je dana u roku ako je prije nego što rok istekne predana onom tko je ovlašten da je primi.
- (3) Kad je izjava upu ena preko pošte preporu enom pošiljkom, telegrafom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan slanja ili predaje pošti smatra se kao dan predaje onome kome je upu ena.
- (4) Osumnji eni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik kod suda ili je predati upravi zatvora, a osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne ili se nalazi u nekoj ustanovi radi primjene mjere sigurnosti ili odgojne mjere može takvu izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smještena. Dan kad je sastavljen takav zapisnik, odnosno kad je izjava predana upravi ustanove smatra se kao dan predaje organu koji je nadležan da je primi.
- (5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili o ite pogreške podnositelja predan ili upu en nenadležnom sudu prije isteka roka, pa sudu stigne poslije isteka roka, smatrat e se da je na vrijeme podnesen.

lanak 159

Ra unanje rokova

- (1) Rokovi se odre uju na sate, dane, mjesece i godine.
- (2) Sat ili dan kad je dostavljanje ili priop enje izvršeno, odnosno u koji pada doga aj od kada treba ra unati trajanje roka, ne ura unava se u rok ve se za po etak roka uzima prvi idu i sat, odnosno dan. U jedan dan ra unaju se 24 sata, a mjesec se ra una po kalendarskom vremenu.
- (3) Rokovi odre eni po mjesecima, odnosno godinama završavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpo eo. Ako nema toga dana u posljednjem mjesecu, rok se završava posljednjeg dana tog mjeseca.
- (4) Ako posljednji dan roka pada na državni praznik ili u subotu ili u nedjelju ili u neki drugi dan kada državni organ ne radi, rok istje e protekom prvog idu eg radnog dana.

lanak 160

Uvjeti za povrat u prijašnje stanje

- (1) Optuženom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na presudu ili na rješenje o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, sud e dopustiti povrat u prijašnje stanje radi podnošenja žalbe ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojega je propustio rok podnese molbu za povrat u prijašnje stanje i ako istodobno s molbom preda i žalbu.

- (2) Poslije proteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

lanak 161

Odlu ivanje o povratu u prijašnje stanje

- (1) O povratu u prijašnje stanje odlu uje sudac, odnosno predsjednik vije a koje je donijelo presudu ili rješenje koje se pobija žalbom.
- (2) Protiv rješenja kojim se dopušta povrat u prijašnje stanje nije dopuštena žalba.

lanak 162

Posljedice podnošenja molbe za povrat u prijašnje stanje

Molba za povrat u prijašnje stanje ne zadržava, po pravilu, izvršenje presude, odnosno rješenja o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, ali sud može odlu iti da se sa izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

GLAVA XIII. DONOŠENJE I PRIOP AVANJE ODLUKA

lanak 163

Vrste odluka

- (1) U kaznenom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naredbe.
- (2) Presudu donosi samo sud, a rješenje i naredbu donose i drugi organi koji sudjeluju u kaznenom postupku.

lanak 164

Odlu ivanje u sjednici o vije anju i glasovanju

- (1) Odluke vije a donose se poslije usmenog vije anja i glasovanja. Odluka je donesena kad je za nju glasovala ve ina lanova vije a.
- (2) Predsjednik vije a rukovodi vije anjem i glasovanjem i glasuje posljednji. On je dužan brinuti se da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.
- (3) Ako se u pogledu pojedinih pitanja o kojima se glasuje glasovi podijele na više razli itih mišljenja, tako da nijedno od njih nema ve inu, razdvojit e se pitanjima i glasovanje e se opetovati dok se ne postigne ve ina. Ako se na taj na in ne postigne ve ina, odluka e se donijeti tako što e se glasovi koji su najnepovoljniji za optuženog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna ve ina.
- (4) lanovi vije a ne mogu odbiti da glasuju o pitanjima koja postavi predsjednik vije a, ali lan vije a koji je glasovao da se optuženi oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini, nije dužan da glasuje o sankciji. Ako ne glasuje, uzet e se kao da je pristao na glas koji je za optuženog najpovoljniji.

lanak 165

Na in glasovanja

- (1) **Pri odlu ivanju prvo se glasuje je li sud nadležan, kao i o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima, prelazi se na odlu ivanje o glavnoj stvari.**
- (2) **Pri odlu ivanju o glavnoj stvari prvo e se glasovati je li optuženi u inio kazneno djelo i je li**

kazneno odgovoran, a zatim se glasovati o kazni, drugim kaznenopravnim sankcijama, troškovima kaznenog postupka, imovinskopравnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

- (3) Ako je ista osoba optužena za više kaznenih djela, glasovati se o kaznenoj odgovornosti i kazni za svako od tih djela, a zatim o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Članak 166 **Tajno zasjedanje**

- (1) Vijećanje i glasovanje obavlja se u tajnom zasjedanju.
(2) U prostoriji u kojoj se obavlja vijećanje i glasovanje mogu biti nazočni samo članovi vijeća i zapisnikar.

Članak 167 **Priopćenje odluka**

- (1) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odluke se priopćavaju osobama usmenim objavljivanjem, ako su nazočne, a dostavljanjem ovjerenog prijepisa odluke, ako su nenazočne.
(2) Ako je odluka usmeno priopćena, to se naznačiti u zapisniku i u spisu, a osoba kojoj je priopćena u inženjersko - potvrditi to svojim potpisom. Ako osoba izjavi da se neće žaliti, ovjereni prijepis usmeno priopćene odluke neće joj se dostaviti, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
(3) Prijepisi odluka protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputom o pravu na žalbu.

GLAVA XIV. DOSTAVLJANJE PISMENA

Članak 168 **Način dostavljanja**

- (1) Pismena se dostavljaju, po pravilu, preko pošte. Dostavljanje se može obavljati i preko službene osobe organa koji je odluku donio ili neposredno kod tog organa.
(2) Poziv za glavnu raspravu ili druge pozive sud može i usmeno priopćiti osobi koja se nalazi pred sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Usmeno pozivanje zabilježiti se u zapisniku koji će pozvana osoba potpisati, osim ako je to pozivanje zabilježeno u zapisniku o glavnoj raspravi. Smatra se da je time izvršeno valjano dostavljanje.

Članak 169 **Osobno dostavljanje**

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se ima osobno dostaviti predaje se neposredno osobi kojoj je upućeno. Ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne na mjestu gdje se dostavljanje ima izvršiti, dostavlja se se obavijestiti kad i na kom mjestu može tu osobu zateći i ostaviti kod jedne od osoba iz članka 170 ovog zakona pismenu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu ili na svom radnom mjestu. Ako i poslije ovog dostavlja se zatekne osobu kojoj se pismeno dostavlja, postupiti se po odredbi članka 170 stavak 1 ovog zakona. Time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Članak 170 **Posredno dostavljanje**

- (1) Pismena za koja u ovom zakonu nije određeno da se moraju osobno dostaviti dostavljaju se također osobno, ali takva pismena u slučaju da se primatelj ne zatekne u stanu ili na radnom mjestu mogu se predati nekome od njegovih odraslih članova kućanstva, koji je dužan primiti pismeno. Ako se oni ne zateknu u stanu pismeno se predaje susjedu, ako on na to pristane. Ako se dostavljanje obavlja na radnom mjestu osobe kojoj se pismeno ima dostaviti, a ta osoba se tamo ne

- zatekne, pismeno se može uru iti osobi ovlaštenoj za prijam pošte koja je dužna primiti pismeno ili osobi koja je zaposlena na istom mjestu, ako ona pristane primiti pismeno.
- (2) Ako se utvrdi da je osoba kojoj se pismeno dostavlja nenazna i da joj osoba iz stavka 1 ovog članka zbog toga ne može pismeno na vrijeme predati, pismeno se vrati uz nazna enje gdje se nenazna nalazi.

Članak 171

Sadržaj osobnog dostavljanja

- (1) **Osumnjičenom, odnosno optuženom se se osobno dostavi poziv za prvo ispitivanje u istrazi, poziv za glavnu raspravu i poziv za raspravu za izricanje kaznenopravne sankcije.**
- (2) **Optuženom koji nema branitelja, osobno se se dostavi optužnica, presuda i druge odluke od njegovog dostavljanja te se rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Po zahtjevu optuženog, presuda i druge odluke dostaviti se se osobi koju on odredi.**
- (3) **Ako optuženom koji nema branitelja treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu dosadašnju adresu, sud se optuženom postavi branitelja po službenoj dužnosti, koji se vršiti ovu dužnost dok se ne sazna nova adresa optuženog. Postavljenom branitelju se se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisom, a poslije toga se se presuda dostavi postavljenom branitelju i postupak nastaviti. Ako je u pitanju koja druga odluka od njegovog dostavljanja te se rok za žalbu ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, ta se se odluka, odnosno žalba istaknuti na oglasnoj plohi i suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno valjano dostavljanje.**
- (4) **Ako optuženi ima branitelja, optužnica i sve odluke od njegovog dostavljanja te se rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, dostaviti se se branitelju i optuženom po odredbama članka 170 ovog zakona. U tom slučaju, rok za izjavu pravnog lijeka, odnosno odgovora na žalbu te se od dana dostavljanja pismena optuženom ili branitelju. Ako se optuženom ne može dostaviti odluka, odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese, ta se se odluka, odnosno žalba istaknuti na oglasnoj plohi i suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno valjano dostavljanje.**
- (5) **Ako se pismeno dostavlja branitelju optuženog, a on ima više branitelja, dovoljno je da se pismeno dostavi jednom od njih.**

Članak 172

Dostavnica

- (1) **Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu) potpisuju primatelj i dostavljač. Primatelj se na dostavnici sam naznačiti dan prijama.**
- (2) **Ako je primatelj nepismen ili nije u stanju potpisati se, dostavljač se ga potpisati, naznačiti dan prijama i staviti napomenu zašto je potpisao primatelja.**
- (3) **Ako primatelj odbije potpisati dostavnicu, dostavljač se to zabilježiti na dostavnici i naznačiti dan predaje. Time je dostavljanje izvršeno.**

Članak 173

Odbijanje prijama pismena

Kad primatelj ili odrasli član njegovog kućanstva odbije primiti pismeno, dostavljač se zabilježiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja prijama, a pismeno se ostaviti u stanu primatelja ili u prostoriji gdje je on zaposlen. Time je dostavljanje izvršeno.

Članak 174

Posebni slučajevi dostavljanja

- (1) **Osobama lišenim slobode dostavljanje se vrši u sudu ili preko uprave ustanove u kojoj su smještene.**

- (2) Osobama koje uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako me unarodni ugovori što drugo ne odredju, dostavljanje se izvršava preko mjerodavnog ministarstva Bosne i Hercegovine.
- (3) Dostavljanje državljanima Bosne i Hercegovine, ako se ne primjenjuje postupak predvi en u lancima 408 i 409 ovog zakona, izvršava se posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u stranoj državi, pod uvjetom da se strana država ne protivi takvom na inu dostavljanja i da osoba kojoj se dostavljanje obavlja dragovoljno pristaje da primi pismeno. Ovlašteni radnik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavlja ako je pismeno uru eno u samom predstavništvu, a ako je pismeno dostavljeno poštom - potvr uje to na dostavnici.

lanak 175 **Dostavljanje tužitelju**

- (1) Tužitelju se odluke i druga pismena ili obavijesti dostavljaju predajom pisarnici Tužiteljstva.
- (2) Kad se vrši dostavljanje odluka kod kojih od dana dostavljanja te e rok, kao dan dostavljanja smatra se dan predaje pismena pisarnici Tužiteljstva.

lanak 176 **Primjerena primjena odredbi drugog zakona**

U slu ajevima koji nisu predvi eni ovim zakonom dostavljanje se vrši po odredbama koje vrijede za parni ni postupak pred sudom.

lanak 177 **Obavješ ivanje brzojavom ili telefonom**

- (1) Osobe koje sudjeluju u postupku, osim optuženog, mogu se o pozivu za glavnu raspravu ili drugom pozivu, kao i o odluci o odlaganju glavne rasprave ili drugih zakazanih radnji, obavijestiti brzojavom ili telefonom, ako se prema okolnostima može pretpostaviti da e obavijest izvršenu na taj na in primiti osoba kojoj je upu ena.
- (2) O pozivanju ili obavješ ivanju o odlukama koje je izvršeno na na in iz stavka 1 ovog lanka, sastavit e se na spisu službena zabilješka.
- (3) Prema osobi koja je obaviještena, odnosno kojoj je odluka upu ena na na in iz stavka 1 ovog lanka, mogu nastupiti štetne posljedice predvi ene za propuštanje samo ako se utvrdi da je ona pravodobno primila poziv, odnosno odluku i da je bila pou ena o posljedicama propuštanja.

GLAVA XV. IZVRŠENJE ODLUKA

lanak 178 **Pravomo nost odluka**

- (1) Presuda postaje pravomo na kad se više ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.
- (2) Pravomo na presuda izvršava se kad je izvršeno njezino dostavljanje i kada za izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna istekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.
- (3) Za izvršenje pravomo nih presuda nadležan je sud.
- (4) Ako je vojni starješina osu en na kaznu, sud e ovjereni prijepis pravomo ne presude dostaviti organu mjerodavnom za poslove obrane u kojem se osu eni vodi u evidenciji.

lanak 179 **Nemogu nost naplate nov ane kazne**

Ako se nov ana kazna propisana u ovom zakonu ne može naplatiti, sud e postupiti na na in propisan

u KZ Br ko distrikta BiH.

lanak 180

Izvršenje odluke o troškovima postupka i o oduzimanju predmeta

- (1) Izvršenje presude u pogledu troškova kaznenog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva obavlja sud po odredbama koje vrijede za izvršni postupak i koje se primjenjuju u mjestu gdje se odluka ima izvršiti.
- (2) Prisilna naplata troškova kaznenog postupka u korist prora una Br ko distrikta Bosne i Hercegovine vrši se po službenoj dužnosti. Troškovi prisilne naplate prethodno se ispla uju iz sredstava suda.
- (3) Ako je u presudi izre ena mjera sigurnosti oduzimanja predmeta, sud e odlu iti ho e li se takvi predmeti prodati po odredbama koje vrijede za izvršni postupak ili e se predati kriminalisti kom muzeju ili drugoj ustanovi ili e se uništiti. Novac dobiven prodajom predmeta prihod je prora una Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (4) Odredba stavka 3 ovog lanka primjereno se primjenjuje i kad se donese odluka o oduzimanju predmeta na temelju lanka 391 ovog zakona.
- (5) Pravomo na odluka o oduzimanju predmeta može se izvan slu aja ponavljanja kaznenog postupka izmijeniti u parni nom postupku ako se pojavi spor o vlasništvu oduzetih predmeta.

lanak 181

Izvršnost odluka

- (1) Ako ovim zakonom nije druga ije odre eno, rješenje se izvršava kad postane pravomo no. Naredba se izvršava odmah, ako organ koji je naredbu izdao ne naredi druga ije.
- (2) Pravomo nost rješenja nastupa kad se ono ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.
- (3) Rješenje i naredbu, ako nije druga ije odre eno, objavljuje organ koji je tu odluku donio. Ako je sud rješenjem odlu io o troškovima kaznenog postupka, naplata tih troškova vrši se po odredbama lanka 180 stavci 1 i 2 ovog zakona.

lanak 182

Sumnja u dopuštenost izvršenja

- (1) Ako se pojavi sumnja u dopuštenost izvršenja sudske odluke ili o ra unanju kazne ili ako u pravomo noj presudi nije odlu eno o ura unavanju pritvora ili ranije izdržane kazne ili ura unavanje nije pravilno obavljeno, o tome e odlu iti posebnim rješenjem sudac, odnosno predsjednik vije a koje je sudilo u prvom stupnju. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud ne odredi druga ije.
- (2) Ako se pojavi sumnja o tuma enju sudske odluke, o tome odlu uje sudac, odnosno vije e koje je donijelo pravomo nu odluku.

lanak 183

Pravomo nost odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Kad je odluka kojom je odlu eno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravomo na, ošte enom e se na njegov zahtjev izdati ovjeren prijepis odluke s naznakom da je odluka izvršna.

lanak 184

Propisi o kaznenoj evidenciji

Propise o kaznenoj evidenciji donosi Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

GLAVA XVI. TROŠKOVI KAZNENOG POSTUPKA

Članak 185 Vrste troškova

- (1) Troškovi kaznenog postupka su izdatci uinjani povodom kaznenog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.
- (2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:
  - a) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe i troškove o evidenciji;
  - b) podvozne troškove osumnjičenog, odnosno optuženog,
  - c) izdatke za dovođenje osumnjičenog, odnosno optuženog ili osobe lišene slobode;
  - d) podvozne i putne troškove službenih osoba;
  - e) troškove liječenja osumnjičenog, odnosno optuženog dok se nalazi u pritvoru, kao i troškove poročnika, osim troškova koji se isplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje;
  - f) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi i prijevoza trupla do mjesta obdukcije;
  - g) paušalni iznos;
  - h) nagradu i nužne izdatke branitelja;
  - i) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika.
- (3) Paušalni iznos utvrđuje se u okviru iznosa određeni odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje osobe obvezne da plati ovaj iznos.
- (4) Troškovi iz stavka 2. točke od a) do f) ovog članka i nužni izdatci postavljenog branitelja isplaćuju se unaprijed iz sredstava Tužiteljstva, odnosno suda, a naplaćuju se kasnije od osoba koje su dužne da ih naknade po odredbama ovog zakona. Organ koji vodi kazneni postupak dužan je sve troškove koji su unaprijed uplaćeni unijeti u popis koji se prilaže spisu.
- (5) Troškovi prevođenja na jezik stranke, svjedoka ili drugih osoba koje sudjeluju u kaznenom postupku, a koji nastaju primjenom odredaba ovog zakona neće se naplaćivati od osoba koje su po odredbama ovog zakona dužne da naknade troškove kaznenog postupka.

Članak 186 Odluka o troškovima

- (1) U svakoj presudi i rješenju kojim se obustavlja kazneni postupak odlučuje se tko snosi troškove postupka i koliko oni iznose.
- (2) Ako nedostaju podatci o visini troškova, sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova, kad se ti podatci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravomoćne presude ili rješenja o obustavi kaznenog postupka osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.
- (3) Kad je odluka o troškovima sadržana u posebnom rješenju, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje višestepeni i apelacijski odjel.

Članak 187 Ostali troškovi

- (1) Osumnjičeni, odnosno optuženi, branitelj, zakonski zastupnik, svjedok, vještak, prevoditelj i stručna osoba, bez obzira na ishod kaznenog postupka, snose troškove svog dovođenja, odgođenja istražne radnje ili glavne rasprave, i ostale troškove postupka koje su prouzročili svojom krivnjom, kao i odgovarajućim dio paušalnog iznosa.
- (2) O troškovima iz stavka 1. ovog članka donosi se posebno rješenje, osim ako se o troškovima koje snosi optuženi rješava u odluci o glavnoj stvari.

Članak 188 Troškovi postupka kad se optuženi oglasi krivim

- (1) Kad sud optuženog oglasi krivim, izreči se u presudi da je dužan naknaditi troškove kaznenog

postupka.

- (2) Osoba koja je optužena za više kaznenih djela ne može se osuditi na naknadu troškova u pogledu djela za koja je oslobođena optužbe, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.
- (3) U presudi kojom je više optuženih oglašeno krivim, sud može odrediti koliki dio troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće osuditi i sve optužene da solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odrediti može se za svakog optuženog posebno.
- (4) U odluci kojom rješava o troškovima, sud može osloboditi optuženog dužnosti da naknadi u cjelini ili djelomično troškove kaznenog postupka iz članka 185 stavak (2) točke od a) do h) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje optuženog ili osoba koje je on dužan uzdržavati. Ako se ove okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudac može izdati posebno rješenje kojim oslobađa optuženog dužnosti naknade troškova kaznenog postupka.

Članak 189

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobođajuće ili odbijajuće presude

- (1) Kad se obustavi kazneni postupak ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izrečeno se u rješenju, odnosno presudi da troškovi kaznenog postupka iz članka 185 stavak 2 točke od a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdatci optuženog i nužni izdatci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava, izuzev u slučajevima određenim u stavku 2 ovog članka.
- (2) Osoba koja je svjesno podnijela lažnu prijavu, snositi će troškove kaznenog postupka.
- (3) Kad sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijeti će nadležni sud.
- (4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stavka 1 ovog članka ne bude usvojen ili sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženi i branitelj imaju pravo da tražbine ostvaruju u parničnom postupku protiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 190

Nagrada i nužni izdatci branitelja

Nagradu i nužne izdatke branitelja dužna je platiti zastupana osoba, bez obzira na to tko je po odluci suda dužan snositi troškove kaznenog postupka, osim ako po odredbama ovog zakona nagrada i nužni izdatci branitelja padaju na teret sredstava suda. Ako je osumnjičenom, odnosno optuženom bio postavljen branitelj, a plaćanjem nagrade i nužnih izdataka bi bilo dovedeno u pitanje njegovo uzdržavanje ili uzdržavanje osoba koje je obavezan uzdržavati, nagrada i nužni izdatci branitelja isplatiće se iz sredstava suda.

Članak 191

Troškovi postupka po pravnim lijekovima

O dužnosti plaćanja troškova u postupku po pravnim lijekovima odlučuje se sukladno s odredbama članka od 185 do 190 ovog zakona.

Članak 192

Posebni propisi o naknadi troškova

Detaljnije propise o naknadi troškova kaznenog postupka i visini paušalnog iznosa donosi Pravosuđe Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

GLAVA XVII. IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Članak 193

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

- (1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao uslijed počinjenja kaznenog djela raspraviti se na prijedlog ovlaštene osobe u kaznenom postupku ako se time ne bi znatno odugovlačio ovaj postupak.
- (2) Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na naknadu štete, povrat stvari ili poništavanje određenog pravnog posla.

Članak 194

Podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

- (1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku može podnijeti osoba koja je ovlaštena da takav zahtjev ostvari u parničnom postupku.
- (2) Ako je uslijed kaznenog djela oštećena imovina Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, organ ovlašten zakonom da se brine o zaštiti te imovine može u kaznenom postupku sudjelovati sukladno ovlastima koje ima na temelju tog zakona.

Članak 195

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

- (1) **Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku podnosi se tužitelju, odnosno sudu.**
- (2) **Prijedlog se može podnijeti najkasnije do završetka glavne rasprave, odnosno rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije pred sudom.**
- (3) **Osoba ovlaštena na podnošenje prijedloga dužna je da odredeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze.**
- (4) **Ako ovlaštena osoba nije podnijela prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku do potvrđivanja optužnice, bit će obaviještena da taj prijedlog može podnijeti do završetka glavne rasprave, odnosno rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije. Ako su uslijed kaznenog djela oštećena sredstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a prijedlog nije podnesen, sud će o tome obavijestiti organ iz članka 194 stavka 2 ovog zakona.**
- (5) **Ako ovlaštena osoba ne podnese imovinskopravni zahtjev do završetka glavne rasprave ili ako predloži upućivanje na parnični postupak, a podatci kaznenog postupka pružaju pouzdanu osnovu za potpuno ili djelomično rješenje imovinskopravnog zahtjeva, sud će u osuđujućoj presudi odlučiti da se optuženom izrekne mjera oduzimanja imovinske koristi.**

Članak 196

Odustajanje od prijedloga

- (1) Ovlaštena osoba može do završetka glavne rasprave, odnosno rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije odustati od prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku i ostvarivati ga u parničnom postupku. U slučaju odustajanja od prijedloga, takav prijedlog se ne može ponovno podnijeti, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Ako je imovinskopravni zahtjev poslije podnesenog prijedloga, a prije završetka rasprave za određivanje sankcije prešao na drugu osobu po pravilima imovinskog prava, pozvati se se ta osoba da se izjasni ostaje li kod prijedloga. Ako se uredno pozvana ne odazove, smatra se da je odustala od prijedloga.

Članak 197

Obveze tužitelja i suda u svezi s utvrđivanjem činjenica

- (1) Tužitelj je dužan prikupiti dokaze o imovinskopravnom zahtjevu vezanom za kazneno djelo.
- (2) Tužitelj, odnosno sud ispita je osumnjičenog, odnosno optuženog o činjenicama vezanim za prijedlog ovlaštene osobe.

Članak 198

Odluka o imovinskopravnom zahtjevu

- (1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud. Sud može predložiti oštećenom i optuženom, odnosno branitelju provođenje postupka medijacije putem medijatora sukladno zakonu, ako ocijeni da je imovinskopravni zahtjev takav da je svrsishodno da ga uputi na medijaciju. Prijedlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećeni i optuženi, odnosno branitelj do završetka glavne rasprave.
- (2) U presudi kojom optuženog oglašava krivim sud može oštećenom dosuditi imovinskopravni zahtjev u cjelini ili mu može dosuditi imovinskopravni zahtjev djelomično, a za ostatak ga uputiti na parni postupak. Ako podatci kaznenog postupka ne pružaju pouzdanu osnovu ni za potpuno ni za djelomično presuđenje, sud može oštećenog uputiti da imovinskopravni zahtjev u cjelini može da ostvaruje u parničnom postupku.
- (3) Kad sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi kazneni postupak, upućuje oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.

Članak 199

Odluka o predaji stvari oštećenom

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povrat stvari, a sud ustanovi da stvar pripada oštećenom i da se nalazi kod optuženog ili kod nekog od sudionika na glavnoj raspravi ili kod osobe kojoj su oni dali stvar na upućivanje, određuje u presudi da se stvar preda oštećenom.

Članak 200

Odluka o poništavanju određenog pravnog posla

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništavanje određenog pravnog posla, a sud utvrdi da je zahtjev osnovan, izreči u presudi potpuno ili djelomično poništavanje tog pravnog posla, s posljedicama koje otuda proistječu, ne dirajući u prava trećih osoba.

Članak 201

Izmjena odluke o imovinskopravnom zahtjevu

- (1) Sud može izmijeniti pravomoćnu presudu koja sadrži odluku o imovinskopravnom zahtjevu samo povodom ponavljanja kaznenog postupka.
- (2) Izvan slučaja iz stavka 1 ovog članka, osuđeni, odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parničnom postupku zahtijevati da se pravomoćna presuda kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu izmijeniti i to ako postoje uvjeti za ponavljanje postupka odredbama koje vrijede za parni postupak.

Članak 202

Privremene mjere osiguranja

- (1) Privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva nastalog uslijed učinjenja kaznenog djela mogu se odrediti u kaznenom postupku po odredbama koje vrijede za izvršni postupak.
- (2) Rješenje iz stavka 1 ovog članka donosi sud. Dopuštena je žalba protiv ovog rješenja o kojoj

odlu uje Apelacijski sud. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

lanak 203

Vra anje stvari u tijeku postupka

- (1) Ako je rije o stvarima koje nesumnjivo pripadaju ošte enom, a ne služe kao dokaz u kaznenom postupku, te e se stvari predati ošte enom i prije završetka postupka.
- (2) Ako se više ošte enih spore o vlasništvu na stvari, uputit e se na parni ni postupak, a sud e u kaznenom postupku odrediti samo uvanje stvari kao privremenu mjeru osiguranja.
- (3) Stvari koje služe kao dokaz oduzet e se privremeno i po završetku postupka vratiti vlasniku. Ako je ovakva stvar nužno potrebna vlasniku, ona mu se može vratiti i prije završetka postupka, uz obvezu da je na zahtjev donese.

lanak 204

Mjere osiguranja prema tre im osobama

- (1) Ako ošte eni ima zahtjev prema tre oj osobi zbog toga što se kod nje nalaze stvari pribavljene kaznenim djelom ili zbog toga što je ona uslijed kaznenog djela ostvarila imovinsku korist, sud može u kaznenom postupku, na prijedlog ovlaštene osobe (lanak 194) i po odredbama koje vrijede za izvršni postupak, odrediti privremene mjere osiguranja i prema toj tre oj osobi. Odredbe lanka 202 stavak 2 ovog zakona primjenjuju se i u ovom slu aju.
- (2) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim sud e ili ukinuti mjere iz stavka 1 ovog lanka, ako ve ranije nisu ukinute ili e ošte enog uputiti na parni ni postupak, s tim što e se ove mjere ukinuti ako parni ni postupak ne bude pokrenut u roku koji odredi sud.

GLAVA XVIII. OSTALE ODREDBE

lanak 205

Obustava postupka u slu aju smrti osumnji enog, odnosno optuženog

Kad se u tijeku kaznenog postupka ustanovi da je osumnji eni, odnosno optuženi umro, postupak e se obustaviti.

lanak 206

Postupak u slu aju neura unljivosti osumnji enog, odnosno optuženog

Ako se u tijeku postupka utvrdi da je osumnji eni, odnosno optuženi u vrijeme u injenja kaznenog djela bio neura unljiv, sud donosi odgovaraju u odluku sukladno lanku 389 ovog zakona.

lanak 207

Duševno oboljenje osumnji enog, odnosno optuženog u tijeku postupka

Kad se u tijeku kaznenog postupka utvrdi da je osumnji eni, odnosno optuženi po u injenom kaznenom djelu obolio od kakvog duševnog oboljenja, rješenjem e se prekinuti kazneni postupak (lanak 388).

lanak 208

Primjena pravila me unarodnog prava

- (1) U pogledu isklju enja kaznenog gonjenja za strance koji uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se pravila me unarodnog prava.
- (2) U slu aju sumnje da li se radi o osobama iz stavka 1 ovog lanka, tužitelj, odnosno sud e se

za objašnjenje obratiti Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

lanak 209

Odobrenje za kazneno gonjenje

Kad je zakonom, odnosno drugim op im aktom donesenim na temelju Ustava ili zakona propisano da je za kazneno gonjenje pojedinih osoba potrebno prethodno odobrenje mjerodavnog državnog organa, tužitelj ne može pokrenuti, odnosno nastaviti istragu niti podi i optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dano.

lanak 210

Posebni uvjeti za kazneno gonjenje

- (1) U slu aju kada je kazneno djelo izvršeno izvan teritorija Bosne i Hercegovine, tužitelj može poduzeti kazneno gonjenje ako je to kazneno djelo propisano u zakonu Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) U slu aju iz stavka 1 ovog lanka tužitelj e poduzeti kazneno gonjenje samo u slu aju ako je izvršeno djelo propisano kao kazneno djelo i po zakonu države na ijem je teritoriju kazneno djelo izvršeno. Ni u tom slu aju kazneno gonjenje se ne e poduzeti ako se po zakonu te države kazneno gonjenje poduzima po zahtjevu ošte enog, a takav zahtjev nije podnesen.
- (3) Tužitelj može poduzeti kazneno gonjenje bez obzira na zakon države na ijem je teritoriju kazneno djelo u injeno, u slu aju da se radi o kaznenom djelu protiv integriteta Bosne i Hercegovine ili ako se to djelo smatra kaznenim djelom prema pravilima me unarodnog prava.

lanak 211

Kažnjavanje za odugovla enje postupka

- (1) Sud može u tijeku postupka kazniti nov anom kaznom do 5 000 KM tužitelja, branitelja, opunomo enika, zakonskog zastupnika ili ošte enog, ako su njihovi postupci o ito upravljani na odugovla enje kaznenog postupka.
- (2) O kažnjavanju tužitelja obavijestit e se Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Visoko sudbeno i tužiteljsko vije e Bosne i Hercegovine), a o kažnjavanju branitelja obavijestit e se mjerodavna odvjetni ka komora.

lanak 212

Davanje podataka iz kaznene evidencije

- (1) Podatci iz kaznene evidencije mogu se dati sudovima, tužiteljstvima i organima unutarnjih poslova u svezi s kaznenim postupkom koji se vodi protiv osobe koja je ranije bila osu ivana, kao i mjerodavnim organima za izvršenje kaznenopravnih sankcija i mjerodavnim organima koji sudjeluju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.
- (2) Podatci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazloženi zahtjev, dati i državnim organima ako još traju odre ene mjere sigurnosti ili pravne posljedice osude.
- (3) Gra anima se, na njihov zahtjev, mogu davati podatci o njihovoj osu ivanosti ili neosu ivanosti ako su im ti podatci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava.
- (4) Nitko nema pravo tražiti od gra ana da podnose dokaze o svojoj osu ivanosti, odnosno neosu ivanosti.

II. TIJEK POSTUPKA

Glava XIX

ISTRAGA

lanak 213
Obveza prijavljivanja kaznenog djela

- (1) Službene i odgovorne osobe u svim organima vlasti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, javnim poduzećima i ustanovama dužne su prijaviti kaznena djela o kojima su obaviještene ili za koja saznaju na koji drugi način. U takvim okolnostima, službena ili odgovorna osoba će poduzeti mjere da bi se sačuvali tragovi kaznenog djela, predmeti na kojima je ili pomoć u kojih je učinjeno kazneno djelo i drugi dokazi o njima i obavijestiti ovlaštenu službenu osobu ili Tužiteljstvo bez odlaganja.
- (2) Zdravstveni radnici, nastavnici, odgojitelji, roditelji, skrbnici, posvojitelji i druge osobe koje su ovlaštene ili dužne da pružaju zaštitu i pomoć maloljetnim osobama, da vrše nadzor, odgajanje i vaspitavanje maloljetnika, a koje saznaju ili otkriju da postoji sumnja da je maloljetna osoba žrtva seksualnog, fizičkog ili nekog drugog zlostavljanja, dužne su o toj sumnji odmah obavijestiti ovlaštenu službenu osobu ili tužitelja.

lanak 214
Prijavljivanje kaznenog djela od strane građana

- (1) Građanin ima pravo prijaviti izvršenje kaznenog djela.
- (2) Svatko je dužan prijaviti učinjenje kaznenog djela kada neprijavljivanje kaznenog djela predstavlja kazneno djelo.

lanak 215
Podnošenje prijave

- (1) Prijava se podnosi policiji ili tužitelju, pismeno ili usmeno.
- (2) Ako se prijava podnosi usmeno, osoba koja podnosi prijavu upozorit će se na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastavit će se zapisnik, a ako je prijava priopćena telefonom, sastavit će se službena zabilješka.
- (3) Ako je prijava podnesena sudu ili ovlaštenoj službenoj osobi, oni će tu prijavu primiti i odmah je dostaviti tužitelju.

lanak 216
Naredba o provođenju istrage

- (1) Tužitelj naređuje provođenje istrage ako postoje osnove sumnje da je izvršeno kazneno djelo.
- (2) O provođenju istrage donosi se naredba, koja sadrži: podatke o učinitelju kaznenog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za provođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi tužitelj će navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba poduzeti.
- (3) Tužitelj donosi naredbu da se istraga ne provodi ako je iz prijave i pratećih spisa otkriveno da prijavljeno djelo nije kazneno djelo, ako ne postoje osnove sumnje da je prijavljena osoba učinila kazneno djelo, ako je nastupila zastara ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneno gonjenje.
- (4) O neprovođenju istrage, kao i o razlozima za to, tužitelj će obavijestiti oštećeni i podnositelja prijave u roku od tri dana. Oštećeni i podnositelj prijave imaju pravo podnijeti pritužbu u roku od osam dana uredu tužitelja.

lanak 217
Provođenje istrage

- (1) U tijeku provo enja istrage tužitelj može poduzeti sve istražne radnje, uklju uju i ispitivanje osumnji enog i saslušanje ošte enog i svjedoka, vršenje o evida i rekonstrukcije doga aja, poduzimanje posebnih mjera koje osiguravaju sigurnost svjedoka i informacija i nare ivanje potrebnih vješta enja.
- (2) O poduzetim istražnim radnjama sastavlja se zapisnik sukladno ovom zakonu.
- (3) Ako se osumnji eni nalazi u pritvoru, naredbu za dovo enje radi ispitivanja izdaje tužitelj i o tome obavješ uje suca za prethodni postupak.

lanak 218

Nadzor tužitelja nad radom ovlaštenih službenih osoba

- (1) Ako postoje osnove sumnje da je izvršeno kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora preko pet godina, ovlaštena službena osoba je dužna odmah obavijestiti tužitelja i pod njegovim nadzorom poduzeti potrebne mjere da se prona e u initelj kaznenog djela, da se sprije i skrivanje ili bijeg osumnji enog ili sudionika, da se otkriju i sa uvaju tragovi kaznenog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokazi, te da se prikupe sve informacije koje mogu biti korisne u kaznenom postupku.
- (2) Ako postoje osnove sumnje da je izvršeno kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka, ovlaštena službena osoba dužna je u slu aju opasnosti od odlaganja poduzeti potrebne radnje radi izvršenja zadatka iz stavka 1 ovog lanka. Prilikom poduzimanja ovih radnji, ovlaštena službena osoba dužna je postupati po ovom zakonu. O svemu što je poduzeto ovlaštena službena osoba dužna je odmah obavijestiti tužitelja i dostaviti prikupljene predmete koji mogu poslužiti kao dokaz.
- (3) Ako postoje osnove sumnje da je izvršeno kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, ovlaštena službena osoba je dužna obavijestiti tužitelja o svim raspoloživim informacijama, radnjama i mjerama koje je poduzela najkasnije sedam dana od dana saznanja o postojanju osnova sumnje da je kazneno djelo po injeno.

lanak 219

Uzimanje izjava i prikupljanje drugih dokaza

- (1) Radi izvršenja zadatka iz lanka 218 ovog zakona, ovlaštena službena osoba može: prikupljati potrebne izjave od osoba; izvršiti potreban pregled prijevoznih sredstava, putnika i prtljage; ograni iti kretanje na odre enom prostoru za vrijeme potrebno da se obavi odre ena radnja; poduzeti potrebne mjere u svezi s utvr ivanjem identiteta osoba i predmeta; raspisati potragu za osobom i stvarima za kojima se traga; u nazo nosti odgovorne osobe pretražiti odre ene objekte i prostorije državnih organa, javnih poduze a i ustanova, obaviti uvid u odre enu njihovu dokumentaciju, kao i poduzeti druge potrebne mjere i radnje. O injenicama i okolnostima koje su utvr ene pri poduzimanju pojedinih radnji, kao i o predmetima koji su prona eni ili oduzeti, sastavit e se zapisnik ili službena zabilješka.
- (2) Pri prikupljanju izjava od osoba, ovlaštena službena osoba može izdati pismeni poziv osobi da do e u službene prostorije, pod uvjetom da se u pozivu nazna e razlozi pozivanja. Osoba ne mora dati nikakvu izjavu ni odgovarati na pitanja koja mu ovlaštena službena osoba postavlja, osim davanja osobnih podataka, o emu e ju ovlaštena službena osoba pou iti.
- (3) Prilikom prikupljanja izjava od osoba, ovlaštena službena osoba e postupiti sukladno lanku 78 ovog zakona, odnosno sukladno lanku 86 ovog zakona. U tom slu aju se zapisnici o prikupljenim izjavama mogu upotrijebiti kao dokazi u kaznenom postupku.
- (4) Osoba prema kojoj je poduzeta neka od radnji ili mjera iz ovog lanka ima pravo podnijeti pritužbu tužitelju u roku od tri dana. Tužitelj e provjeriti osnovanost pritužbe i ako utvrdi da su se

u poduzetim radnjama ili mjerama stekla obilježja kaznenog djela ili povreda radne obveze, postupit e prema pritužbi sukladno zakonu.

- (5) Na temelju prikupljenih izvjava i dokaza koji su otkriveni, ovlaštena službena osoba sastavlja izvješ e. Uz izvješ e dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, pribavljena izvješ a, spisi o poduzetim radnjama i mjerama, službene zabilježske, izvjava i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vo enje postupka, uklju uju i sve injenice i dokaze koji idu u korist osumnji enom. Ako ovlaštena službena osoba poslije podnošenja izvješ a sazna za nove injenice, dokaze ili tragove kaznenog djela, dužna je da prikuplja potrebne obavijesti i izvješ e o tome kao dopunu prethodnog izvješ a odmah preda tužitelju.
- (6) Tužitelj može prikupljati izvjava i od osoba koje se nalaze u pritvoru ako je to potrebno radi otkrivanja drugih kaznenih djela iste osobe, njezinih sudionika ili kaznenih djela drugih u initelja.

lanak 220

Zadržavanje na mjestu u injenja kaznenog djela

- (1) Ovlaštena službena osoba ima pravo da osobe zate ene na mjestu u injenja kaznenog djela zadrži radi prikupljanja izvjava ako te osobe mogu dati obavijesti važne za kazneni postupak i o tome je dužna obavijestiti tužitelja. Zadržavanje tih osoba na mjestu u injenja kaznenog djela ne može trajati dulje od šest sati.
- (2) Ovlaštena službena osoba, može fotografirati i uzimati otiske prstiju osobe za koju postoje osnovne sumnje da je u inila kazneno djelo. Kada to doprinosi u inkovitosti postupka, ovlaštena službena osoba može javno objaviti fotografiju te osobe, ali samo po odobrenju tužitelja.
- (3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potje u otisci prstiju na pojedinim predmetima, ovlaštena službena osoba može uzimati otiske prstiju od osoba za koje postoji vjerojatnost da su mogle do i u dodir s tim predmetima.
- (4) Osoba prema kojoj je poduzeta neka od radnji iz ovog lanka ima pravo podnijeti pritužbu tužitelju.

lanak 221

O evid i vješta enje

Ovlaštena službena osoba, nakon obavješ ivanja tužitelja, dužna je izvršiti o evid i odrediti potrebna vješta enja, osim pregleda, obdukcije i ekshumacije trupla. Ako je tužitelj nazo an na licu mjesta u tijeku vršenja o evida od strane ovlaštenih službenih osoba, može tražiti da ovlaštena službena osoba izvrši odre ene radnje koje on smatra nužnim. Sve radnje poduzete tijekom o evida moraju se dokumentirati i detaljno obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvješ u.

lanak 222

Pregled, obdukcija i ekshumacija

Ukoliko postoji sumnja ili je o ito da je smrt prouzrokovana kaznenim djelom ili je u svezi s u injenjem kaznenog djela, tužitelj e narediti izvo enje pregleda i obdukcije. Ako je truplo ve zakopano, odredit e se ekshumacija u cilju pregleda i obdukcije, o emu e tužitelj zatražiti naredbu od suda.

lanak 223

Sudsko osiguranje dokaza

- (1) Kada je u interesu pravde da se svjedok sasluša kako bi se njegov iskaz koristio na glavnoj raspravi zato što postoji mogu nost da ne e biti dostupan sudu za vrijeme su enja, sudac za prethodni postupak može, na prijedlog stranaka ili branitelja, narediti da se izvjava tog svjedoka uzme na posebnom saslušanju. Saslušanje e se provesti sukladno lanku 262 ovog zakona.
- (2) Prije upotrebe izvjava svjedoka iz stavka 1 ovog lanka, stranka, odnosno branitelj koji traži da se

izjava uzme u obzir kao dokaz na glavnoj raspravi mora dokazati da je, i pored svih uloženi napa da se osigura nazo nost svjedoka na glavnoj raspravi, svjedok ostao nedostupan. Ova izjava se ne može koristiti ako je svjedok nazo an na glavnoj raspravi.

- (3) Ukoliko stranke ili branitelj smatraju da e do i do nestanka odre enog dokaza, odnosno do nemogu nosti izvo enja takvog dokaza na glavnoj raspravi, predložit e sucu za prethodni postupak poduzimanje potrebne radnje u cilju osiguranja dokaza. Ako sudac za prethodni postupak prihvati prijedlog o poduzimanju radnje dokazivanja, obavijestit e o tome stranke i branitelja.
- (4) Ako sudac za prethodni postupak odbije prijedlog iz stavaka 1 i 3 ovog lanka, donijet e rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba Apelacijskom sudu.

lanak 224

Obustava istrage

- (1) Tužitelj e naredbom obustaviti istragu ukoliko se ustanovi:
  - a) da djelo koje je u inio osumnji eni nije kazneno djelo,
  - b) da postoje okolnosti koje isklju uju kaznenu odgovornost osumnji enog osim u slu aju iz lanka 206 ovog zakona,
  - c) da nema dovoljno dokaza da je osumnji eni u inio kazneno djelo,
  - d) da je djelo obuhva eno amnestijom, pomilovanjem ili zastarom, ili postoje druge smetnje koje isklju uju kazneno gonjenje.
- (2) O obustavi istrage kao i o razlozima za obustavu istrage tužitelj e u pismenoj formi obavijestiti ošte enog koji ima prava predvi ena lankom 216 ovog zakona kao i osumnji enog ako je ispitan i osobu koja je prijavila kazneno djelo.
- (3) Tužitelj, u slu ajevima iz stavka 1 to ke c ovog lanka, može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju nove injenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnove sumnje da je osumnji eni u inio kazneno djelo.

lanak 225

Dovršenje istrage

- (1) Tužitelj dovršava istragu kad na e da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podi i optužnica. Dovršenje istrage e se zabilježiti u spisu.
- (2) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o provo enju istrage, potrebne mjere da bi se istraga završila poduzet e tužitelj.
- (3) Optužnica se ne može podi i ako osumnji eni nije bio ispitan.

GLAVA XX. POSTUPAK OPTUŽIVANJA

lanak 226

Podizanje optužnice

- (1) Kad u tijeku istrage tužitelj na e da postoji dovoljno dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je osumnji eni u inio kazneno djelo, pripremit e i uputiti optužnicu sucu za prethodno saslušanje.
- (2) Nakon podizanja optužnice, osumnji eni, odnosno optuženi i branitelj, imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.
- (3) Nakon podizanja optužnice, stranke ili branitelj mogu predlagati sucu za prethodno saslušanje poduzimanje radnji sukladno lanku 223 ovog zakona.

lanak 227
Sadržaj optužnice

- (1) Optužnica sadrži:
  - a) naziv suda,
  - b) ime i prezime osumnji enog s osobnim podacima,
  - c) opis djela iz kog proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, vrijeme i mjesto u injenja kaznenog djela, predmet na kome je i sredstvo kojim je izvršeno kazneno djelo, kao i ostale okolnosti potrebne da se kazneno djelo što preciznije odredi,
  - d) zakonski naziv kaznenog djela, s navo enjem odredbe Kaznenog zakona,
  - e) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz nazna enje svjedoka i vještaka ili pseudonima zašti enih svjedoka, spisa koje treba pro itati i predmeta koji služe kao dokaz,
  - f) rezultat istrage,
  - g) dokaze koji potkrepljuje navode optužnice.
- (2) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više kaznenih djela ili više osumnji enih.
- (3) Ako se osumnji eni nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi pritvor, a ako se nalazi u pritvoru može se predložiti da se pritvor produži ili da se pusti na slobodu.

lanak 228
Odlu ivanje o optužnici

- (1) Odmah po prijamu optužnice sudac za prethodno saslušanje ispitat e je li sud nadležan, postoje li okolnosti iz lanka 224 stavak 1 to ka d ovog zakona, te je li optužnica propisno sastavljena (lanak 227 ovog zakona). Ukoliko sud na e da optužnica nije propisno sastavljena, postupit e sukladno lanku 148 stavci 3 i 4 ovog zakona.
- (2) Sudac za prethodno saslušanje može potvrditi ili odbiti sve ili pojedine to ke optužnice u roku od osam dana, a u složenim predmetima u roku od 15 dana od dana prijama optužnice. Ukoliko odbije sve ili pojedine to ke optužnice, sudac za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužitelju. Protiv ovog rješenja žalba se podnosi u roku od 24 sata. O žalbi odlu uje Apelacijski sud u roku od 72 sata.
- (3) Prilikom potvr ivanja optužnice, sudac za prethodno saslušanje prou ava svaku to ku optužnice i dokaze koje mu je dostavio tužitelj kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.
- (4) Pošto se potvrde pojedine ili sve to ke optužnice, osumnji eni dobiva status optuženog. Sudac za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženom i njegovom branitelju.
- (5) Sudac za prethodno saslušanje dostavit e optužnicu optuženom koji je na slobodi bez odga anja, a ako se nalazi u pritvoru u roku od 24 sata po potvr ivanju optužnice. Sudac za prethodno saslušanje obavijestit e optuženog da u roku od 15 dana od dana dostavljanja optužnice ima pravo na podnošenje prethodnih prigovora, da e ro ište o izjašnjanju o krivnji biti zakazano odmah nakon donošenja odluke o prethodnim prigovorima, odnosno po isteku roka za ulaganje prethodnih prigovora, te da može navesti prijedloge dokaza koje namjerava izvesti na glavnoj raspravi.
- (6) Nakon odbijanja svih ili pojedinih to aka u optužnici, tužitelj može podnijeti novu ili izmijenjenu optužnicu koja e biti zasnovana na novim dokazima. Nova, odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvr ivanje.

lanak 229
Izjašnjenje o krivnji

- (1) Izjavu o krivnji optuženi daje sucu za prethodno saslušanje u nazo nosti tužitelja i branitelja. Prije izjave o priznanju krivnje optuženi e biti upoznat o svim mogu im posljedicama priznanja krivnje u smislu lanka 230 stavak 1 ovog zakona. U slu aju da

optuženi nema branitelja, sudac za prethodno saslušanje provjeriti i razumije li optuženi posljedice izjašnjavanja o krivnji, kao i postoje li uvjeti za postavljanje branitelja sukladno članku 45 stavak 5, odnosno članku 46 ovog zakona. Izjava o krivnji i dani upozorenjima unosi se u zapisnik. Ukoliko se optuženi ne izjasni o krivnji, sudac za prethodno saslušanje i po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženi poriče krivnju.

- (2) Nakon unošenja izjave o poricanju krivnje u zapisnik, sudac za prethodno saslušanje proslijediti predmet sudu, odnosno vijeću u kojem je predmet dodijeljen s ciljem zakazivanja glavne rasprave, a dokaze koji potkrepljuju navode optužnice vratiti tužitelju. Glavna rasprava bit će zakazana u roku od 30 dana od dana izjašnjavanja o krivnji. Ovaj rok može se iznimno produljiti za još 30 dana.
- (3) Ukoliko se optuženi proglasi krivim nakon završetka glavne rasprave ili promijeni svoju prvobitnu izjavu o poricanju krivnje i naknadno prizna krivnju, njegova izjava o poricanju krivnje neće biti uzeta u obzir prilikom odmjerenja sankcije.

Članak 230

Razmatranje izjave o priznanju krivnje

- (1) Ako se optuženi izjasni da je kriv, sudac za prethodno saslušanje prilikom razmatranja izjave o priznanju krivnje, provjerava:
  - a) je li do izjave o priznanju krivnje došlo dragovoljno, svjesno i s razumijevanjem;
  - b) je li optuženi upozoren i razumio da se izjavom o priznanju krivnje odriče prava na sudbene postupke;
  - c) postoji li dovoljno dokaza o krivnji optuženog;
  - d) je li optuženi upoznat i razumio moguće posljedice vezane za imovinskopравни zahtjev, i oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom;
  - e) je li optuženi upoznat s odlukom o naknadi troškova kaznenog postupka i s pravom da bude oslobođen naknade u slučaju iz članka 188 stavak 4 ovog zakona.
- (2) Ako sudac za prethodno saslušanje prihvati izjavu o priznanju krivnje, izjava optuženog unijet će se u zapisnik i nastaviti s raspravom za izricanje kaznenopravne sankcije.
- (3) Ako sudac za prethodno saslušanje odbaci izjavu o priznanju krivnje, to će priopćiti strankama i branitelju i konstatirati u zapisnik. Izjava o priznanju krivnje ne može se koristiti kao dokaz u daljnjem tijeku kaznenog postupka.

Članak 231

Pregovaranje o krivnji

- (1) Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branitelj mogu do završetka glavne rasprave, odnosno rasprave pred Apelacijskim sudom pregovarati s tužiteljem o uvjetima priznavanja krivnje za djelo za koje se osumnjičeni, odnosno optuženi tereti.
- (2) Sporazum o priznanju krivnje ne može se zaključiti ako se optuženi na ročištu za izjašnjavanje o krivnji izjasnio da je kriv.
- (3) Prilikom pregovaranja sa osumnjičenim, odnosno optuženim i braniteljem o priznanju krivnje sukladno članku 1 ovog zakona, tužitelj može predložiti izricanje kazne ispod zakonom određenog minimuma kazne zatvora za to kazneno djelo, odnosno blažu sankciju za osumnjičenog, odnosno optuženog sukladno Kaznenom zakonu.
- (4) Sporazum o priznanju krivnje sastavlja se u pisanoj formi i uz optužnicu se dostavlja sudu za prethodno saslušanje, sudu, odnosno vijeću. Nakon potvrđivanja optužnice sporazum o priznanju krivnje razmatra i izriče kaznenopravnu sankciju predviđenu sporazumom sudac za prethodno saslušanje sve do dostavljanja predmeta sudu, odnosno vijeću u radi zakazivanja

- glavne rasprave. Nakon dostavljanja predmeta radi zakazivanja glavne rasprave o sporazumu odlu uje sudac, odnosno vije e.
- (5) Sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno vije e sporazum mogu prihvatiti ili odbaciti.
- (6) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivnje, sud provjerava:
- a) je li do sporazuma o priznanju krivnje došlo dragovoljno, svjesno i s razumijevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogu im posljedicama, uklju uju i i posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev, oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, i troškove kaznenog postupka;
  - b) postoji li dovoljno dokaza o krivnji optuženog;
  - c) razumije li optuženi da se sporazumom o priznanju krivnje odri e prava na su enje i da ne može uložiti žalbu na kaznenopravnu sankciju koja e mu se izre i;
  - d) je li izre ena kaznenopravna sankcija sukladna stavku 3 ovog lanka;
  - e) je li ošte enom pružena mogu nost da se pred tužiteljem izjasni o imovinskopravnom zahtjevu.
- (7) Ako sud prihvati sporazum o priznanju krivnje, izjava optuženog unijet e se u zapisnik i nastaviti s raspravom za izricanje kaznenopravne sankcije predvi ene sporazumom.
- (8) Ako sud odbaci sporazum o priznanju krivnje, to e priop iti strankama i branitelju i konstatirati u zapisnik. Istodobno e se odrediti nadnevak održavanja glavne rasprave. Glavna rasprava bit e zakazana u roku od 30 dana. Priznanje iz ovog sporazuma ne može se koristiti kao dokaz u kaznenom postupku.
- (9) Sud e obavijestiti ošte enog o rezultatima pregovaranja o krivnji.

lanak 232 **Povla enje optužnice**

- (1) Tužitelj može povu i optužnicu, bez prethodnog odobrenja, do njezinog potvr ivanja, a nakon toga, pa do po etka glavne rasprave - samo uz odobrenje suca za prethodno saslušanje koji je potvrdio optužnicu.
- (2) U slu aju iz stavka 1 ovog lanka, postupak se obustavlja rješenjem, a o emu se odmah obavješ uju osumnji eni, odnosno optuženi i branitelj, kao i ošte eni.

lanak 233 **Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru**

- (1) Prethodnim prigovorima se:
  - a) osporava nadležnost;
  - b) isti u okolnosti iz lanka 224 stavak 1 to ka d ovog zakona,
  - c) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,
  - d) osporava zakonitost dokaza;
  - e) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka;
  - f) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branitelja na temelju lanka 46 stavak 1 ovog zakona.
- (2) Ukoliko sudac za prethodno saslušanje usvoji prigovor iz stavka 1 to ka d ovog lanka, odlu it e da se takav dokaz izdvoji iz spisa i vrati tužitelju.
- (3) O prethodnim prigovorima odlu uje sudac za prethodno saslušanje koji ne može sudjelovati u su enju u roku od osam dana. Protiv rješenja kojim se odlu uje o prethodnim prigovorima žalba nije dopuštena.

Članak 233a
Prekraspravno ro ište

U tijeku priprema za glavnu raspravu sudac ili predsjednik vijeća može održati ro ište sa strankama i braniteljem da bi se razmotrila pitanja relevantna za glavnu raspravu.

GLAVA XXI. GLAVNA RASPRAVA

Odjeljak 1 - Javnost glavne rasprave

Članak 234
Opća javnost

- (1) Glavna rasprava je javna.
- (2) Glavnoj raspravi mogu pribivati samo punoljetne osobe.
- (3) Osobe koje su nazovane na glavnoj raspravi ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe, osim uvara optuženog, i osoba kojima to dopusti sudac, odnosno predsjednik vijeća.

Članak 235
Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavne rasprave sudac, odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka i branitelja, ali uvijek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio, ako je to u interesu državne sigurnosti ili ako je to potrebno radi uvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, uvanja javnog reda, zaštite morala u demokratskom društvu, osobnog i intimnog života optuženog ili oštećenog ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Članak 236
Na koga se ne odnosi isključenje javnosti

- (1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, branitelja, oštećenog, zakonskog zastupnika i opunomoćenika.
- (2) Sudac, odnosno vijeće može dopustiti da glavnoj raspravi na kojoj je javnost isključena budu nazovane službene osobe, znanstveni i javni radnici, a na zahtjev optuženog može to dopustiti i njegovom braćom, odnosno izvanbraćom drugu i bliskim srođnicima.
- (3) Sudac, odnosno vijeće može upozoriti osobe koje su nazovane glavnoj raspravi na kojoj je javnost isključena da su dužne kao tajnu uvažiti sve ono što su na raspravi saznale i da neovlašteno odavanje tajne predstavlja kazneno djelo.

Članak 237
Odluka o isključenju javnosti

- (1) Odluku o isključenju javnosti donosi sudac, odnosno vijeće rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.
- (2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo u žalbi na presudu.

Odjeljak 2 - Rukovođenje glavnom raspravom

Članak 238

Obvezna nazo nost na glavnoj raspravi

- (1) Sudac, odnosno članovi vijeća i zapisničar moraju biti neprekidno nazo ni na glavnoj raspravi.
- (2) Ako je u izgledu da će glavna rasprava trajati dulje, predsjednik vijeća može zatražiti od predsjednika suda da odredi jednog ili dvojicu sudaca da pribivaju glavnoj raspravi, kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove spriječenosti.

Članak 239

Obveze suca, odnosno predsjednika vijeća

- (1) Sudac, odnosno predsjednik vijeća rukovodi glavnom raspravom.
- (2) Dužnost suca, odnosno predsjednika vijeća je da se brine za svestrano pretresanje predmeta i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.
- (3) Ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branitelja odlučuje sudac, odnosno predsjednik vijeća.
- (4) Odluke suca, odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnoj raspravi.

Članak 240

Redoslijed radnji glavne rasprave

Glavna rasprava teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali sudac, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupa od redovitog tijeka raspravljivanja zbog posebnih okolnosti, a osobito zbog broja optuženih, broja kaznenih djela i opsega dokaznog materijala. U zapisnik o glavnoj raspravi unijet će se razlozi zašto se glavna rasprava ne održava prema zakonom utvrđenom redoslijedu.

Članak 241

Dužnost suca, odnosno predsjednika vijeća

- (1) Dužnost suca, odnosno predsjednika vijeća je da se brine o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. Sudac, odnosno predsjednik vijeća može odmah poslije otvaranja zasjedanja upozoriti osobe koje su nazočne na glavnoj raspravi da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad suda. Sudac, odnosno predsjednik vijeća može odrediti pretragu osoba koje su nazočne na glavnoj raspravi.
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sa zasjedanja udalje sve osobe koje kao slušatelji pribivaju glavnoj raspravi, ako su se mjere za održavanje reda predviđene u ovom zakonu pokazale neefektivnim za osiguranje neometanog održavanja glavne rasprave.
- (3) U sudnici je zabranjeno filmsko ili televizijsko snimanje. Iznimno, predsjednik suda može odobriti takvo snimanje na glavnoj raspravi. Ako je snimanje odobreno, sudac, odnosno predsjednik vijeća može na glavnoj raspravi, iz opravdanih razloga, odlučiti da se pojedini dijelovi glavne rasprave ne snimaju.

Članak 242

Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline

- (1) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može udaljiti osobu iz sudnice da bi se zaštitilo pravo na pravedno i javno suđenje, odnosno održalo dostojanstveno i neometano suđenje.
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se optuženi udalji iz sudnice za određeno vremensko razdoblje ukoliko optuženi i nakon upozorenja nastavi s nedoljnim ponašanjem zbog kojeg je opravdano njegovo udaljenje iz sudnice. U tom vremenskom razdoblju sudac, odnosno predsjednik vijeća može nastaviti postupak, ukoliko optuženi ima branitelja.
- (3) Ako tužitelj, branitelj, oštećeni, zakonski zastupnik, opunomoćnik oštećenog, svjedok, vještak, tumač ili druga osoba koja pribiva glavnoj raspravi ometa red ili se ne pokorava naredbama suca,

odnosno predsjednika vijeća za održavanje reda - sudac, odnosno predsjednik vijeća može upozoriti. Ako upozorenje bude bezuspješno, sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se osoba udalji iz sudnice i kazni novčanom kaznom do 10 000 KM. Ako tužitelj ili branitelj budu udaljeni iz sudnice, sudac, odnosno predsjednik vijeća može obavijestiti Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta BiH (Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine) ili odvjetničku komoru u kojoj je branitelj član - radi poduzimanja daljnjih mjera.

- (4) Branitelju ili opunomoćeniku oštećenog koji, nakon što je kažnjen, produži da narušava red, sudac, odnosno predsjednik vijeća može uskratiti daljnje zastupanje na glavnoj raspravi i kazniti ga novčanom kaznom do 30 000 KM. Rješenje o tome, s obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnoj raspravi. Protiv ovog rješenja dopuštena je posebna žalba. Glavna rasprava može se prekinuti ili odložiti, dok optuženi ne uzme drugog branitelja i ne pripremi za obranu.

Članak 243

Davanje lažnog iskaza od svjedoka ili vještaka

Ako postoji osnovana sumnja da je svjedok ili vještak na glavnoj raspravi dao lažni iskaz, sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sastavi poseban prijepis zapisnika o iskazu svjedoka ili vještaka koji će se dostaviti tužitelju.

Odjeljak 3 - Pretpostavke za održavanje glavne rasprave

Članak 244

Otvaranje zasjedanja

Sudac, odnosno predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavne rasprave. Zatim će sudac, odnosno predsjednik vijeća utvrditi jesu li nazočne sve pozvane osobe, a ako nisu, provjeriti jesu li im pozivi dostavljeni i jesu li svoj izostanak opravdale.

Članak 245

Nedolazak tužitelja, odnosno osobe koja ga zamjenjuje na glavnoj raspravi

- (1) Ako tužitelj ili osoba koja ga zamjenjuje i koja je uredno pozvana ne dođe na glavnu raspravu, glavna rasprava može se odložiti. Sudac, odnosno predsjednik vijeća pozvat će tužitelja, odnosno osobu koja ga zamjenjuje da iznese razloge svog nedolaska. Na temelju izjave, sudac će utvrditi da li treba biti kažnjen kaznom iz stavka 2 ovog članka. Ako se tužitelj, odnosno osoba koja ga zamjenjuje kažnjava, o tome obavještava Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine.
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5 000 KM tužitelja, odnosno osobu koja ga zamjenjuje i koja se na uredan poziv suda za glavnu raspravu nije odazvala i nije opravdala svoj izostanak.

Članak 246

Nedolazak optuženog na glavnu raspravu

- (1) Ako je optuženi uredno pozvan, a na glavnu raspravu ne dođe i niti svoj izostanak opravda, sudac, odnosno predsjednik vijeća može odložiti glavnu raspravu i narediti da se optuženi na iduću glavnu raspravu prisilno dovede. Ako do prvog pozivanja optuženi opravda izostanak, sudac odnosno predsjednik vijeća može opozvati naredbu o prisilnom dovođenju.
- (2) Ako optuženi koji je uredno pozvan otkrito izbjegava da dođe na glavnu raspravu i ako prisilno dovođenje nije uspjelo, sudac, odnosno predsjednik vijeća može optuženom odrediti pritvor.
- (3) Protiv rješenja o određivanju pritvora, dopuštena je žalba koja ne odlaže njegovo izvršenje.
- (4) Ako ne bude ranije ukinut, pritvor traje do objavljivanja presude, a najdulje 30 dana.

lanak 247
Zabrana su enja u nenazo nosti

Optuženom se ne može suditi u nenazo nosti.

lanak 248
Nedolazak branitelja na glavnu raspravu

- (1) Ako branitelj koji je uredno pozvan ne do e na glavnu raspravu, glavna rasprava e se odložiti. Sudac, odnosno predsjednik vije a pozvat e branitelja da objasni razloge svog nedolaska. Na temelju izjave branitelja, sudac, odnosno predsjednik vije a e utvrditi treba li branitelj biti kažnjen. Kada se branitelj u ovakvim slu ajevima kažnjava, obavješ uje se odvjetni ka komora iji je on lan.
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vije a može kazniti nov anom kaznom do 5 000 KM branitelja koji se nije odazvao na uredan poziv suda za glavnu raspravu i nije opravdao svoj izostanak.
- (3) Ako je optuženom odre en novi branitelj ili je izabrao novog branitelja, glavna rasprava e biti odložena. Sudac, odnosno predsjednik vije a e dati novom branitelju dovoljno vremena za pripremu obrane, a to vremensko razdoblje ne može biti kra e od 15 dana ako se radi o kaznenom djelu s propisanom kaznom zatvora deset godina ili težom kaznom, osim ako se optuženi ne odrekne ovog prava a sudac, odnosno predsjednik vije a se uvjeri da kra e vrijeme za pripremu obrane ne e utjecati na pravo optuženog na pravedno su enje.

lanak 249
Nedolazak svjedoka ili vještaka na glavnu raspravu

- (1) Ako je svjedok ili vještak uredno pozvan, a na glavnu raspravu ne do e niti svoj izostanak opravda, sudac, odnosno predsjednik vije a može narediti prisilno dovo enje svjedoka ili vještaka.
- (2) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izostanak nije opravdao, sudac, odnosno predsjednik vije a može kazniti nov anom kaznom do 5 000 KM.
- (3) U slu aju iz stavka 1 ovog lanka, sudac, odnosno predsjednik vije a e odlu iti treba li se glavna rasprava odložiti.

Odjeljak 4 - Odlaganje i prekidanje glavne rasprave

lanak 250
Razlozi za odlaganje glavne rasprave

- (1) Na zahtjev stranaka ili branitelja glavna rasprava se može odložiti rješenjem suca, odnosno predsjednika vije a ako treba pribaviti nove dokaze ili ako je optuženi nakon izvršenog kaznenog djela nesposoban da pribiva glavnoj raspravi ili ako postoje druge smetnje da se glavna rasprava uspješno provede.
- (2) Rješenje kojim se odlaže glavna rasprava unijet e se u zapisnik i, po mogu nosti, odredit e se dan i sat nastavka glavne rasprave. Sudac, odnosno predsjednik vije a e tako er narediti osiguranje dokaza koji se mogu izgubiti ili uništiti zbog odlaganja glavne rasprave.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 2 ovog lanka nije dopuštena žalba.

lanak 251

Nastavljanje odgođene glavne rasprave

- (1) Ako se glavna rasprava koja je bila odgođena drži pred istim sucem, odnosno vijećem, rasprava se nastavlja, a sudac, odnosno predsjednik vijeća a ukratko će iznijeti tijek ranije glavne rasprave. Sudac, odnosno predsjednik vijeća a može odrediti da glavna rasprava po ne ponovno.**
- (2) Glavna rasprava koja je odgođena mora ponovo poći eti ako se izmijenio sastav vijeća a ili ako je odgođanje trajalo dulje od 30 dana, ali uz suglasnost stranaka i branitelja vijeća e može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovno i da se ne vrši novi o evidenciji, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dani na ranijoj glavnoj raspravi, odnosno da se koristi zapisnik o evidenciji.**
- (3) Ako se glavna rasprava drži pred drugim sucem, odnosno predsjednikom vijeća a, glavna rasprava mora ponovno poći i svi dokazi moraju se ponovno izvesti. Iznimno, ako se rasprava drži pred drugim predsjednikom vijeća a, uz suglasnost stranaka i branitelja, vijeća e može odlučiti da se ranije izvedeni dokazi ne e ponovno izvoditi.**
- (4) U slučaju iz stavaka 2 i 3 ovog članka, sudac, odnosno vijeće e može bez suglasnosti stranaka i branitelja, a po njihovom saslušanju, odlučiti da se iskazi svjedoka i vještaka, dani u ranijoj raspravi, koriste kao dokaz ukoliko su svjedoci ili vještaci umrli, duševno oboljeli ili se ne mogu pronaći ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili je znatno otežan iz drugih razloga.**

Članak 252

Prekid glavne rasprave

- (1) Osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom, sudac, odnosno predsjednik vijeća a može prekinuti glavnu raspravu zbog odmora ili zbog isteka radnog vremena ili da bi se neki dokaz pribavio u kratkom vremenu ili zbog pripremanja optužbe ili obrane.**
- (2) Prekinuta glavna rasprava nastavlja se uvijek pred istim sucem, odnosno vijećem.**
- (3) Ako se glavna rasprava ne može nastaviti pred istim sucem, odnosno vijećem ili ako je prekid glavne rasprave trajao dulje od osam dana, postupiti će se po odredbama članka 251 ovog zakona.**

Odjeljak 5 - Zapisnik o glavnoj raspravi

Članak 253

Način vođenja zapisnika

- (1) O radu na glavnoj raspravi vodi se zapisnik. Ako je glavna rasprava snimana sukladno članku 155 ovog zakona, prijepis poduzete radnje e se na opravdan zahtjev stranaka i branitelja dostaviti strankama i branitelju najkasnije u roku od tri dana od poduzete radnje na glavnoj raspravi. O opravdanosti zahtjeva odlučuje sudac, odnosno predsjednik vijeća a.**
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća a može narediti da se određeni dio zapisnika reproduciraju, a pročitati e ga ili reproducirati uvijek ako to zahtijevaju stranke, branitelj ili osoba koja se izjava unosi u zapisnik.**

Članak 254

Unošenje izreke presude u zapisnik

- (1) U zapisnik o glavnoj raspravi unosi se potpuna izreka presude, uz naznaku da li je presuda javno objavljena. Izreka presude unesena u zapisnik o glavnoj raspravi predstavlja original.**
- (2) Ako je doneseno rješenje o pritvoru, i ono se unosi u zapisnik o glavnoj raspravi.**

članak 255
uvanje materijalnih dokaza

- (1) U posebnoj prostoriji suda se pohranjuju i uvaju materijalni dokazi prikupljeni u tijeku kaznenog postupka. Sudac, odnosno predsjednik vijeća može u bilo koje vrijeme izdati naredbu koja se odnosi na kontrolu i raspolaganje materijalnim dokazima.
- (2) Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine donijet će propise kojima će odrediti na in i uvjete pod kojima se uvaju materijalni dokazi iz stavka 1 ovog članka.

Odjeljak 6 - Početak glavne rasprave

članak 256
Ulazak suca, odnosno vijeća u sudnicu

- (1) Prilikom ulaska suca ili vijeća u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice, svi nazočnici, na poziv ovlaštene osobe, trebaju ustati.
- (2) Stranke i drugi sudionici postupka dužni su ustati kad se obrađuju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

članak 257
Uvjeti za održavanje glavne rasprave

Kada sudac, odnosno predsjednik vijeća utvrdi nazočnost svih pozvanih osoba na glavnoj raspravi ili kada odluči da se glavna rasprava održi bez nazočnosti određenih pozvanih osoba ili je odlučio o ovim stvarima odloženo, pozvat će optuženog i uzeti od njega osobne podatke radi utvrđivanja identiteta.

članak 258
Utvrdjivanje identiteta optuženog i davanje uputa

- (1) Sudac, odnosno predsjednik vijeća uzima od optuženog osobne podatke (članak 78) da bi utvrdio njegov identitet.
- (2) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudac, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja da li imaju primjedbe na sastav vijeća i nadležnost suda.
- (3) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudac, odnosno predsjednik vijeća će uputiti svjedoke i vještace u prostoriju izvan sudnice za njih određenu, gdje će čekati dok budu pozvani da svjedoče. Sudac, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti svjedoke da dok čekaju, o svojim iskazima ne razgovaraju s drugim svjedocima. Na prijedlog tužitelja, optuženog ili branitelja, sudac, odnosno predsjednik vijeća će odobriti onim vještacima na koje se prijedlog odnosi da pribivaju tijekom rasprave u sudnici.
- (4) Ukoliko je nazočan oštećeni, ali još nije podnio imovinskopravni zahtjev, sudac, odnosno predsjednik vijeća će ga poučiti da može podnijeti taj zahtjev do zaključenja glavne rasprave.
- (5) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može poduzeti potrebne mjere radi sprječavanja međusobnog komuniciranja svjedoka, vještaka i stranaka.

članak 259
Pouke optuženom

- (1) Sudac, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog na potrebu pozornog praćenja tijeka rasprave i poučiti ga da može iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju korist, da

može postavljati pitanja suoptuženim, svjedocima i vještacima i da može davati obrazloženja u svezi s njihovim iskazima.

- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća i optuženog da može dati iskaz u tijeku dokaznog postupka u svojstvu svjedoka i ako odluči da dâ takav iskaz, da će biti podvrgnut izravnom i unakrsnom ispitivanju u smislu članka 262 ovog zakona, odnosno opomenut i upozoren u smislu članka 86 ovog zakona. U tom slučaju optuženi kao svjedok ne polaže prisegu, odnosno ne daje izjavu. Sud će omogućiti da se o tom svom pravu optuženi prethodno konzultira s braniteljem, a ukoliko nema branitelja, sud će pozorno ispitati da li mu je branitelj nužan.

Članak 260

Ispitanje optužnice i uvodna izlaganja

- (1) Glavna rasprava počinje ispitivanjem optužnice. Optužnicu čita tužitelj.
- (2) Nakon ispitivanja optužnice, sudac, odnosno predsjednik vijeća upita optuženog da li je razumio njezine navode. Ako sudac, odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženi nije razumio optužnicu, ukratko će je izložiti optuženom na način koji mu je razumljiv. Nakon toga tužitelj će ukratko iznijeti dokaze na kojima zasniva optužnicu.
- (3) Optuženi ili njegov branitelj mogu nakon toga izložiti koncept obrane.

Odjeljak 7 - Dokazni postupak

Članak 261

Izvođenje dokaza

- (1) Stranka i branitelj imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze.
- (2) Osim ako sudac, odnosno vijeće u interesu pravde ne odredi drugačije, dokazi se na glavnoj raspravi izvode sljedećim redom:
  - a) dokazi optužbe,
  - b) dokazi obrane,
  - c) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane (replika),
  - d) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje (duplika),
  - e) dokazi koje je izveo naređio sudac, odnosno vijeće,
  - f) sve dokaze relevantne za izricanje kaznenopravne sankcije.
- (3) Prilikom izvođenja dokaza dopušteno je izravno, unakrsno i dodatno ispitivanje. Izravno ispitivanje obavlja strana koja poziva svjedoka, ali sudac, odnosno vijeće može u svakom trenutku postaviti pitanje svjedoku.

Članak 262

Izravno, unakrsno i dodatno ispitivanje svjedoka

- (1) Dopušteno je ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branitelja koji je pozvao svjedoka (izravno ispitivanje), zatim ispitivanje tog svjedoka od suprotne stranke, odnosno branitelja (unakrsno ispitivanje) i ponovno ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branitelja koji ga je pozvao. Svjedoka ispituje stranka koja ga je pozvala, ali sudac, odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu u svakoj fazi ispitivanja postaviti svjedoku odgovarajuća pitanja. Pitanja svjedoku od suprotne stranke ograničavaju se i odnose na pitanja koja su prethodno postavljena tijekom ispitivanja svjedoka od stranke koja je pozvala svjedoka i pitanja u korist vlastitih tvrdnji. Pitanja na ponovnom ispitivanju svjedoka od stranke koja ga je pozvala ograničavaju se na pitanja postavljena tijekom ispitivanja svjedoka od suprotne stranke i pitanja u korist vlastitih tvrdnji. Nakon što svjedok bude ispitan, sudac, odnosno predsjednik i članovi vijeća mu mogu postavljati pitanja.
- (2) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi utvrditi ne mogu se postavljati pri izravnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe razjašnjenja izjave svjedoka. U pravilu, pitanja koja

navode na odgovor koji se želi uti - dopuštena su samo prilikom unakrsnog ispitivanja. Kada stranka pozove svjedoka suprotne stranke ili kada svjedok pokazuje odbojno stajalište ili ne želi surađivati, sudac, odnosno predsjednik vijeća može dopustiti uporabu pitanja koja navode na odgovor koji se želi uti.

- (3) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može u odgovarajućoj mjeri kontrolirati na in i redosljed ispitivanja svjedoka i izvođenje dokaza, vodeći računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude učinkovito za utvrđivanje istine, da se izbjegne nepotrebno gubljenje vremena i zaštite svjedoci od uznemiravanja i zbunjivanja.
- (4) Prilikom izvođenja dokaza iz članka 261 stavak 2 točka e ovog zakona, sud može ispitati svjedoka, a nakon toga dopustiti i strankama i branitelju da postavljaju pitanja.

Članak 263

Pravo suda da ne dopusti pitanje ili dokaz

- (1) Sudac, odnosno predsjednik vijeća zabranjuje pitanje i odgovor na pitanje koje je već postavljeno - ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nebitno za predmet.
- (2) Ako sudac, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj žele dokazati nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbije i izvođenje takvog dokaza.

Članak 264

Posebna pravila o dokazima u slučajevima seksualnih delikata

- (1) Oštećenog kaznenim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog kaznenog djela koje je predmet postupka. Nijedan dokaz koji se iznosi da bi pokazao ranije seksualno iskustvo, ponašanje ili seksualnu orijentaciju oštećenog neće biti prihvatljiv.
- (2) Iznimno od stavka 1 ovog članka može se u postupku koristiti dokaz da sperma, medicinska dokumentacija o ozljedama ili drugi materijalni dokazi potječu od druge osobe, a ne od optuženog.
- (3) U slučajevima u kojima su kaznenih djela protiv oštećenosti i vrijednosti zaštite njihove međunarodnim pravom, pristanak žrtve se ne može upotrijebiti u prilog obrane optuženog.
- (4) Prije prihvatanja dokaza sukladno ovom članku, obaviti će se odgovarajuće saslušanje, s koga je isključena javnost.
- (5) Zahtjev, prateća dokumentacija, i zapisnik sa saslušanja uvaju se zapečatiti u posebnom omotu, osim ako sud ne odredi drugačije.

Članak 265

Posljedice priznanja optuženog

Ako je priznanje optuženog na glavnoj raspravi potpuno i sukladno s prije izvedenim dokazima, u dokaznom postupku izvest će se samo oni dokazi koji se odnose na odluku o kaznenopravnoj sankciji.

Članak 266

Polaganje prisege, odnosno davanje izjave

- (1) Svi svjedoci polažu prisegu ili daju izjavu prije svjedočenja koja zamjenjuje prisegu.
- (2) Tekst prisege, odnosno izjave glasi: "Prisežem – izjavljujem da ću o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neće prešutjeti."
- (3) Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati daju prisegu odnosno izjavu potpisivanjem teksta prisege, odnosno izjave, a gluhi svjedoci čitaju tekst prisege, odnosno izjave. Ako gluhi ili nijemi svjedoci ne znaju čitati i pisati, prisega, odnosno izjava se daje preko tumača.

lanak 267
Zaštita svjedoka od vrijeđanja, prijetnji i napada

- (1) Sudac, odnosno predsjednik vijeća dužan je zaštititi svjedoka od vrijeđanja, prijetnje i napada.
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća može upozoriti ili novčano kazniti sudionika u postupku ili bilo koju drugu osobu koja vrijeđa, prijeti ili dovodi u opasnost sigurnost svjedoka pred sudom. U slučaju novčanog kažnjavanja, primjenjuje se odredba članka 242 stavak 1 ovog zakona.
- (3) U slučaju ozbiljne prijetnje svjedoku, sudac, odnosno predsjednik vijeća može obavijestiti tužitelja radi poduzimanja kaznenog gonjenja.
- (4) Na prijedlog stranke ili branitelja, sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti policijskim organima poduzimanje mjera nužnih za zaštitu svjedoka.

lanak 268
Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

- (1) Ako svjedok odbije svjedočiti bez opravdanog razloga i nakon upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu do 30 000 KM.
- (2) Ako i poslije toga odbije svjedočiti, može biti zatvoren. Zatvor traje dok svjedok ne pristane svjedočiti, ili dok njegovo svjedočenje ne postane nepotrebno, ili dok se kazneni postupak ne završi, ali najdulje 30 dana.
- (3) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili nareden zatvor uvijek odlučuje Apelacijski sud. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

lanak 269
Angažiranje vještaka

- (1) Vještaka mogu angažirati stranke, branitelj i sud.
- (2) Troškove vještaka iz stavka 1 ovog članka snosi onaj koji ga je angažirao.

lanak 270
Ispitivanje vještaka

- (1) Prije ispitivanja vještaka, sudac, odnosno predsjednik vijeća opomenut će ga i na njegovu dužnost da iznese nalaz i mišljenje na najbolji mogući način i sukladno s vještinom i pravilima struke i upozorit će ga da davanje lažnog iskaza o nalazu i mišljenju predstavlja kazneno djelo.
- (2) Vještak će položiti prisegu, odnosno dati izjavu prije svjedočenja.
- (3) Prisega, odnosno izjava se daje usmeno.
- (4) Tekst prisega, odnosno izjave glasi: "Prisežem da ću - izjavljujem da ću govoriti istinu i da ću to činiti potpuno iznjeti svoj nalaz i mišljenje."
- (5) Pisani nalaz i mišljenje vještaka bit će prihvaćeni kao dokazni materijal samo ukoliko je taj vještak svjedočio na raspravi.

lanak 271
Otpuštanje svjedoka i vještaka

- (1) Saslušani svjedoci i vještaci ostaju ispred sudnice ukoliko ih sudac, odnosno predsjednik vijeća potpuno ne otpusti nakon ispitivanja od strane stranaka i branitelja, odnosno suda.
- (2) Na prijedlog stranke ili branitelja ili po službenoj dužnosti, sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti da ispitani svjedoci i vještaci napuste sudnicu i da budu naknadno pozvani i ponovno ispitani u nastavi ili nenastavi ostalih svjedoka i vještaka.

lanak 272

Saslušanje izvan sudnice

- (1) Ako se u tijeku suđenja sazna da svjedok ili vještak nije u mogućnosti doći pred sud, ili da bi njegov dolazak bio povezan s nerazmjernim teškoćama, sudac, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se svjedok, odnosno vještak ispita izvan sudnice - ukoliko njegovo svjedočenje smatra važnim. Sudac, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branitelj ne mogu prisustvovati ispitivanju, a ispitivanje se provesti sukladno članku 262 ovog zakona.
- (2) Ako sudac, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to nužno, ispitivanje svjedoka se može izvršiti prilikom rekonstrukcije događaja izvan sudnice. Sudac, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branitelj ne mogu biti nazočni na rekonstrukciji, a ispitivanje se provesti sukladno članku 262 ovog zakona.
- (3) Stranke, branitelj i oštećeni uvijek se pozivaju da pribivaju ispitivanju svjedoka ili izvješću rekonstrukcije. Saslušanje se provesti kao da se izvodi na glavnoj raspravi, sukladno članku 262 ovog zakona.
- (4) Ako sudac, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to nužno, na ispitivanje maloljetnika kao svjedoka primjereno se primjenjuju odredbe članka 86 stavak 6 i članka 90 ovog zakona.

lanak 273

Iznimke od neposrednog provođenja dokaza

- (1) Iskazi dani u istrazi dopušteni su kao dokaz na glavnoj raspravi i mogu biti korišteni prilikom izravnog ili unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje, nakon čega se prilažu kao dokazni materijal ili za dodatno ispitivanje. U ovom slučaju, osobi se može dati mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz.
- (2) Iznimno od stavka 1 ovog članka, zapisnici o iskazima danim u istrazi mogu se po odluci suca, odnosno vijeća koristiti i koristiti kao dokaz na glavnoj raspravi samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka.
- (3) Ako se u tijeku glavne rasprave optuženi koristi pravom da nije dužan iznijeti svoju obranu ili odgovarati na postavljena pitanja, zapisnik o iskazu optuženog koji je dan u istrazi može se po odluci suca ili predsjednika vijeća koristiti i koristiti kao dokaz na glavnoj raspravi samo ako je optuženi prilikom saslušanja u istrazi bio upozoren sukladno članku 78 stavak 2 ovog zakona.
- (4) Sud ne može zasnivati presudu kojom se optuženi oglašava krivim isključivo na dokazu iz stavka 3 ovog članka.

lanak 274

Zapisnici o dokaznom materijalu

- (1) Zapisnik o očitovanju na licu mjesta, o pretrazi stana ili osoba, o oduzimanju stvari, knjiga, zapisnika i ostalih dokaza iznijet se na glavnoj raspravi da bi se utvrdio njihov sadržaj, a po ocjeni suca, odnosno predsjednika vijeća njihov sadržaj se može ukratko unijeti u zapisnik o glavnoj raspravi.
- (2) Za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografije, potrebni su originalno pismeno, zapis ili fotografija, osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom.
- (3) Iznimno od stavka 2 ovog članka, može se koristiti kao dokaz i ovjerena preslika originala, kao i preslika koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original.
- (4) Dokazni materijal iz stavka 1 ovog članka se koristi ukoliko se stranke i branitelj drugačije ne

dogovore.

Članak 275 **Izmjena optužbe**

Ako tužitelj ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo injeni no stanje izneseno u optužnici, on može na glavnoj raspravi izmijeniti optužnicu. Radi pripremanja obrane, glavna rasprava se može odgoditi. U ovom slu aju ne vrši se potvr ivanje optužnice.

Članak 276 **Dopuna dokaznog postupka**

- (1) Nakon izvo enja dokaza sudac, odnosno predsjednik vije a e upitati stranke i branitelja da li imaju još neki dokazni prijedlog.
- (2) Ukoliko stranke i branitelj nemaju nove dokazne prijedloge, sudac, odnosno predsjednik vije a e objaviti da je dokazni postupak završen.

Članak 277 **Završna rije**

- (1) Nakon završetka dokaznog postupka sudac, odnosno predsjednik vije a e pozvati tužitelja, ošte enog, branitelja i optuženog radi davanja završne rije i. Posljednja rije uvijek pripada optuženom.
- (2) Ako optužnicu zastupa više tužitelja ili optuženi ima više od jednog branitelja, svi mogu dati završnu rije , ali se njihova izlaganja ne mogu ponavljati.

Članak 278 **Završetak glavne rasprave**

Nakon završnih rije i, sudac, odnosno predsjednik vije a objavljuje da je glavna rasprava završena, a sud se povla i na vije anje i glasovanje radi donošenja presude.

GLAVA XXII. PRESUDA

Odjeljak 1 - Izricanje presude

Članak 279 **Izricanje i objavljivanje presude**

Presuda se izri e i objavljuje u ime Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 280 **Vežanost presude za optužbu**

- (1) Presuda se može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvr enoj, odnosno na glavnoj raspravi izmijenjenoj optužnici.
- (2) Sud nije vežan za prijedloge tužitelja u pogledu pravne ocjene djela.

Članak 281

Dokazi na kojima se zasniva presuda

- (1) Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi.
- (2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u svezi sa ostalim dokazima i na temelju takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.

Odjeljak 2 - Vrste presuda

Članak 282

Meritorne i procesne presude

- (1) Presudom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.
- (2) Ako optužba obuhvaća više kaznenih djela, u presudi se izriče i da li se i za koje djelo optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

Članak 283

Presuda kojom se optužba odbija

Presudu kojom se optužba odbija, sud izriče i:

- a) ako za presušenje sud nije nadležan,
- b) ako je tužitelj od započinjanja pa do završetka glavne rasprave odustao od optužnice,
- c) ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je nadležni državni organ odustao od odobrenja,
- d) ako je optuženi za isto djelo već pravomoćno osuđen, oslobođen od optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravomoćno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavljanju postupka iz članka 326 ovog zakona,
- e) ako je optuženi aktom amnestije ili pomilovanja oslobođen od gonjenja ili se kazneno gonjenje ne može poduzeti zbog zastare ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneno gonjenje.

Članak 284

Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe

Presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe, sud izriče i:

- a) ako djelo za koje se optuženi optužuje po zakonu nije kazneno djelo;
- b) ako postoje okolnosti koje isključuju kaznenu odgovornost optuženog;
- c) ako nije dokazano da je optuženi učinio kazneno djelo za koje se optužuje.

Članak 285

Presuda kojom se optuženi oglašava krivim

- (1) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim, sud izriče i:
  - a) za koje se kazneno djelo optuženik oglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje ga obilježavaju kaznenog djela, kao i onih od kojih ovisi primjena određene odredbe kaznenog zakona,
  - b) zakonski naziv kaznenog djela i koje su odredbe kaznenog zakona primijenjene,
  - c) kakva se kazna izriče optuženom ili se po odredbama kaznenog zakona oslobađa od kazne,

- d) odluku o uvjetnoj osudi,
  - e) odluku o mjerama sigurnosti, o oduzimanju imovinske koristi i odluku o vraćanju predmeta (članak 74) ako predmeti do tada nisu vraćeni vlasniku, odnosno držatelju,
  - f) odluku o urađivanju pritvora ili već izdržane kazne,
  - g) odluku o troškovima kaznenog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu, kao i o tome da se pravomoćna presuda ima objaviti putem sredstava javnog informiranja.
- (2) Ako je optuženom izrečena nova kazna, u presudi se određuje rok u kojem se nova kazna ima platiti i na način zamjene izvršenja nove kazne u slučaju da se nova kazna ne plati.

Odjeljak 3 - Objavljivanje presude

Članak 286

Vrijeme i mjesto objavljivanja presude

- (1) Pošto je presuda izrečena, sud je odmah objaviti. Ako sud nije u mogućnosti da istog dana po završetku glavne rasprave izrekne presudu, odložiti objavljivanje presude najviše za tri dana i odrediti vrijeme i mjesto objavljivanja presude.
- (2) Sud je u naziv stranaka, branitelja, zakonskih zastupnika i opunomoćnika javno pročitati izreku i priopćiti ukratko razloge presude.
- (3) Objavljivanje presude se izvršiti i kad stranka, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćnik nije nazvan. Sud može odlučiti da optuženom koji je nezvan, presudu usmeno priopćiti sudac, odnosno predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.
- (4) Ako je javnost na glavnoj raspravi bila isključena, izreka presude se uvijek pročitati u javnom zasjedanju. Vijeće odlučuje hoće li i koliko isključiti javnost prilikom objavljivanja razloga presude.
- (5) Svi nazvani saslušati i čitanje izreke presude stoje i.

Članak 287

Pritvor nakon izricanja presude

Za određivanje, produženje ili ukidanje pritvora poslije objavljivanja presude primjenjivati se odredbe članka 138 ovog zakona.

Članak 288

Pouka o pravu na žalbu i druga upozorenja

- (1) Po objavljivanju presude, sudac odnosno predsjednik vijeća će poučiti optuženog i oštećenog o pravu na žalbu, kao i o pravu na odgovor na žalbu.
- (2) Ako je optuženom izrečena uvjetna osuda, upozoriti će ga sudac, odnosno predsjednik vijeća na značaj uvjetne osude i na uvjete kojih se mora pridržavati.
- (3) Sudac, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog da do pravomoćnog dovršetka postupka obavijesti sud o svakoj promjeni adrese.

Odjeljak 4 - Pismena izrada i dostavljanje presude

Članak 289

Pismena izrada presude

- (1) Presuda koja je objavljena mora se pismeno izraditi u roku od 15 dana po objavljivanju, a u složenim stvarima, iznimno u roku od 30 dana. Ako presuda nije izrečena u tim rokovima, sudac,

- odnosno predsjednik vijeća je dužan da obavijesti predsjednika suda zbog čega to nije učinjeno. Predsjednik suda će, po potrebi, poduzeti mjere da se presuda što prije izradi.
- (2) Presudu potpisuju sudac, odnosno predsjednik vijeća i zapisnikar.
  - (3) Ovjereni prijepis presude dostaviti će se tužitelju i oštećenom, a optuženom i branitelju suglasno članku 171 ovog zakona. Ako se optuženi nalazi u pritvoru, ovjereni prijepisi presude moraju biti dostavljeni u rokovima iz stavka 1 ovog članka.
  - (4) Optuženom i oštećenom dostaviti će se i pouka o pravu na žalbu.
  - (5) Ovjereni prijepis presude sud će s poukom o pravu na žalbu dostaviti osobi čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i pravnoj osobi kojoj je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Pravomoćna presuda će se dostaviti oštećenom.

Članak 290 **Sadržaj presude**

- (1) Pismeno izražena presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.
- (2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, naziv suda, ime i prezime predsjednika i člana vijeća i zapisnikara, ime i prezime optuženog, kazneno djelo za koje je optužen i da li je bio nazočan na glavnoj raspravi, dan glavne rasprave i da li je glavna rasprava bila javna, ime i prezime tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili nazočni na glavnoj raspravi i dan objavljivanja izrečene presude.
- (3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženom i odluku kojom se optuženi oglašava krivim za kazneno djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa od optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.
- (4) Ako je optuženi oglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz članka 285 ovog zakona, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima kaznenog postupka i imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen.
- (5) U slučaju stjecaja kaznenih djela sud će u izreci presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedinačno kazneno djelo, a zatim jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u stjecaju.
- (6) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.
- (7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, daju i osobito ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitao, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju da li postoji kazneno djelo i kaznena odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba kaznenog zakona na optuženog i njegovo djelo.
- (8) Ako je optuženom izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjerenju kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu ili da treba izreći mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi.
- (9) Ako se optuženi oslobađa od optužbe, u obrazloženju će se osobito navesti iz kojih se razloga iz članka 284 ovog zakona to čini.
- (10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu glavne stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 291 **Ispravci u presudi**

- (1) Pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očitije pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnosti pismeno izražene presude s originalom ispraviti će, posebnim rješenjem, sudac odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranke i branitelja ili po službenoj dužnosti.

- (2) Ako postoji nesuglasnost izme u pismeno izra ene presude i njezinog originala u pogledu podataka iz lanka 285 stavak 1 to ke od a) do e) i to ke g) ovog zakona, rješenje o ispravku dostavit e se osobama iz lanka 289 ovog zakona. U tom slu aju rok za žalbu protiv presude te e od dana dostavljanja tog rješenja, protiv koga posebna žalba nije dopuštena.

GLAVA XXIII. REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI

Odjeljak 1 - Žalba na prvostupanjsku presudu

lanak 292

Pravo na žalbu i rok

- (1) Protiv presude donesene u prvom stupnju može se podnijeti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja prijepisa presude.
- (2) U složenim stvarima, na zahtjev stranaka i branitelja, sud može produljiti rok za žalbu najdulje za 15 dana.
- (3) Do odluke suda o zahtjevu iz stavka 2 ovog lanka, ne te e rok za žalbu.
- (4) Pravodobno podnesena žalba odlaže izvršenje presude.

lanak 293

Subjekti žalbe

- (1) **Žalbu mogu podnijeti stranke, branitelj i ošte eni.**
- (2) **U korist optuženog žalbu mogu podnijeti zakonski zastupnik, bra ni, odnosno izvanbra ni drug optuženog, roditelj ili dijete i posvojitelj odnosno posvojenik. Rok za žalbu i u tom slu aju te e od dana kad je optuženom ili njegovom branitelju dostavljen prijepis presude.**
- (3) **Tužitelj može podnijeti žalbu kako na štetu tako i u korist optuženog.**
- (4) **Ošte eni može pobijati presudu samo zbog odluke suda o troškovima kaznenog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.**
- (5) **Žalbu može podnijeti i osoba iji je predmet oduzet ili od koje je oduzeta imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.**
- (6) **Branitelj i osobe iz stavka 2 ovog lanka mogu podnijeti žalbu i bez osobite ovlasti optuženog, ali ne i protiv njegove volje - osim ako je optuženom izre ena kazna dugotrajnog zatvora.**

lanak 294

Odricanje i odustajanje od žalbe

- (1) Optuženi se može odre i prava na žalbu samo nakon što mu je presuda dostavljena. Optuženi se i prije toga može odre i prava na žalbu ako se tužitelj odrekao prava na žalbu, osim ako bi optuženi po presudi imao da izdržava kaznu zatvora. Do donošenja odluke vije a Apelacijskog suda, optuženi može odustati od ve podnesene žalbe.
- (2) Tužitelj se može odre i prava na žalbu od trenutka objavljivanja presude pa do isteka roka za podnošenje žalbe, a može do donošenja odluke vije a Apelacijskog suda odustati od ve podnesene žalbe.
- (3) Odricanje i odustajanje od žalbe ne može se opozvati.

lanak 295

Sadržaj žalbe i otklanjanje nedostataka žalbe

- (1) Žalba treba sadržavati:
- a) označje presude protiv koje se podnosi žalba (naziv suda, broj i nadnevak presude),
  - b) osnovu za pobijanje presude,
  - c) obrazloženje žalbe,
  - d) prijedlog da se pobijena presuda potpuno ili djelomično ukine ili preinači,
  - e) potpis osobe koja podnosi žalbu.
- (2) Ako je žalbu podnio optuženi ili druga osoba iz članka 293 stavak 2 ovog zakona, a optuženi nema branitelja ili ako je žalbu podnio oštećeni koji nema opunomoćnika, a žalba nije sastavljena sukladno odredbama stavka 1 ovog članka, sud će pozvati žalitelja da u određenom roku dopuni žalbu pismenim podneskom ili usmeno na zapisniku kod suda. Ako žalitelj ne postupi po ovom pozivu, sud će odbaciti žalbu ako ne sadrži podatke iz stavka 1 točke b, c i e ovog članka, a ako žalba ne sadrži podatak iz stavka 1 točke a) ovog članka – odbaciti će je ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženog, dostaviti će se vijeću u Apelacijskog suda ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciti će se ako se to ne može utvrditi.
- (3) Ako je žalbu podnio oštećeni koji ima opunomoćnika ili tužitelj, a žalba ne sadrži podatke iz stavka 1 točke b, c i e ovog članka ili ako žalba ne sadrži podatak iz stavka 1 točka a) ovog članka, a ne može se utvrditi na koju se presudu odnosi, žalba će se odbaciti. Žalba s ovim nedostacima podnesena u korist optuženog koji ima branitelja dostaviti će se vijeću u Apelacijskog suda ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciti će se ako se to ne može utvrditi.
- (4) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnoj raspravi. Žalitelj je dužan navesti razloge zašto ih ranije nije iznio. Pozivaju li se na nove činjenice, žalitelj je dužan navesti dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivaju li se na nove dokaze – dužan je navesti činjenice koje pomoću tih dokaza želi dokazati.

Članak 296 **Žalbene osnove**

Presuda se može pobijati:

- a) zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka,
- b) zbog povrede Kaznenog zakona,
- c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- d) zbog odluke o kaznenopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informiranja.

Članak 297 **Bitne povrede odredaba kaznenog postupka**

(1) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji:

- a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude sudjelovao sudac koji nije sudjelovao na glavnoj raspravi ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od sudjelovanja,
- b) ako je na glavnoj raspravi sudjelovao sudac koji se morao izuzeti,
- c) ako je glavna rasprava održana bez osobe koja je naznačena u zahtjevu za glavnom raspravom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnoj raspravi upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tijek glavne rasprave,
- d) ako je povrijeđeno pravo na obranu,

- e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnoj raspravi,
  - f) ako je sud povrijedio propise kaznenog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa,
  - g) ako je sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,
  - h) ako sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe,
  - i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda,
  - j) ako je optužba prekoračena,
  - k) ako je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučujućim činjenicama.
- (2) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji i ako sud u tijeku glavne rasprave ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Članak 298

Povrede Kaznenog zakona

Povreda Kaznenog zakona postoji ako je Kazneni zakon povrijeđen u pitanju:

- a) da li je djelo za koje se optuženi goni kazneno djelo,
- b) postoje li okolnosti koje isključuju kaznenu odgovornost,
- c) postoje li okolnosti koje isključuju kazneno gonjenje, a osobito da li je nastupila zastara kaznenog gonjenja ili je gonjenje isključeno uslijed amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravomoćno presuđena,
- d) da li je u pogledu kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,
- e) da li je odlukom o kazni ili uvjetnoj osudi, odnosno odlukom o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu,
- f) da li su pravilno primijenjene odredbe o trajanju pritvora i izdržane kazne.

Članak 299

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

- (1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud neku odlučujuću činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.
- (2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Članak 300

Odluke o kaznenopravnoj sankciji, troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i objavljivanju presude

- (1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni i uvjetnoj osudi kad tom odlukom nije prekoračena zakonska ovlast, ali sud nije pravilno odmjerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utječu da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobađanju od kazne, ili o uvjetnoj osudi, iako su za to postojali zakonski uvjeti.
- (2) Odluka o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz članka 298 točaka e ovog zakona, ali je sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao mjeru sigurnosti, odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uvjeti. Iz istih razloga može se pobijati odluka o troškovima kaznenog postupka.
- (3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu, kao i odluka o objavljivanju presude putem sredstava

javnog informiranja može se pobijati kad je sud o ovim pitanjima donio odluku suprotno zakonskim odredbama.

lanak 301 **Podnošenje žalbe**

- (1) Žalba se podnosi sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud, kao i za protivnu stranku i branitelja - radi davanja odgovora.
- (2) Nepravodobnu (lanak 311) i nedopuštenu (lanak 312) žalbu odbaciti e rješenjem sudac, odnosno predsjednik vije a.

lanak 302 **Odgovor na žalbu**

Primjerak žalbe dostavlja se protivnoj stranci i branitelju (lanak 171) koji mogu u roku od osam dana od dana prijama podnijeti sudu odgovor na žalbu. Žalba i odgovor na žalbu, sa svim spisima i prijepisom zapisnika s glavne rasprave, dostavlja se Apelacijskom sudu.

lanak 303 **Sudac izvjestitelj**

- (1) Kad spis po žalbi stigne Apelacijskom sudu, predsjednik suda dostavlja spis predsjedniku vije a koji određuje suca izvjestitelja.
- (2) Sudac izvjestitelj može, po potrebi, od suca, odnosno predsjednika vije a koje je donijelo pobijenu presudu pribaviti izvješ e o povredama odredaba kaznenog postupka, a može i provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih injenica ili pribaviti potrebna izvješ a ili spise.
- (3) Kada sudac izvjestitelj pripremi spis, predsjednik vije a e zakazati sjednicu vije a.

lanak 304 **Sjednica vije a**

- (1) O sjednici vije a obavijestiti e se tužitelj, optuženi i njegov branitelj.
- (2) Ako se optuženi nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne, osigurati e se njegova nazo nost.
- (3) Sjednica vije a po inje izlaganjem podnositelja žalbe, a nakon toga druga stranka izlaže odgovor na žalbu. Vije e može od stranaka i branitelja koji su nazo ni sjednici zatražiti potrebno objašnjenje u svezi sa žalbom i odgovorom na žalbu. Stranke i branitelj mogu predložiti da se pro itaju pojedini spisi i mogu, po dopuštenju predsjednika vije a, dati dodatna objašnjenja za svoja stajališta iz žalbe, odnosno odgovora na žalbu ne ponavljaju i ono što je sadržano u objašnjenjima.
- (4) Nedolazak stranaka i branitelja koji su uredno obaviješteni ne sprje ava održavanje sjednice vije a.
- (5) Na sjednici vije a kojoj su nazo ne stranke i branitelj, javnost se može isklju iti samo pod uvjetima odre enim ovim zakonom (lanci od 235 do 237).
- (6) Zapisnik o sjednici vije a priklju uje se spisima.
- (7) Rješenja iz lanaka 311 i 312 ovog zakona mogu se donijeti i bez obavijesti stranaka i branitelja o sjednici vije a.

lanak 305 **Odlu ivanje u sjednici vije a ili raspravi**

- (1) **Apelacijski sud donosi odluku u sjednici vije a ili na osnovi održane rasprave.**

(2) Na pismenu izradu odluke donesene na sjednici vijeća primjenjuju se rokovi iz članka 289 stavka 1 ovog zakona.

članak 306

Granice ispitivanja presude

Apelacijski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom.

članak 307

Zabrana reformatio in peius

Ako je podnesena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

članak 308

Prošireni u inak žalbe

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede Kaznenog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (članak 300).

članak 309

Beneficium cohaesionis

Ako vijeće Apelacijskog suda povodom materijalne žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženog od koristi i za kojeg od suoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupit će po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

članak 310

Odluke po žalbi

- (1) Apelacijski sud može u sjednici vijeća odbaciti žalbu kao nepravodobnu ili kao nedopuštenu ili odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu ili preinačiti prvostupanjsku presudu, ili ukinuti presudu i održati raspravu.
- (2) O svim žalbama protiv iste presude Apelacijski sud odlučuje jednom odlukom.

članak 311

Odbacivanje žalbe kao nepravodobne

Žalba se odbaciti rješenjem kao nepravodobna ako se utvrdi da je podnesena nakon proteka zakonskog roka za njezino podnošenje.

članak 312

Odbacivanje žalbe kao nedopuštene

Žalba se odbaciti rješenjem kao nedopuštena ako se utvrdi da je žalbu podnijela osoba koje nije ovlaštena za podnošenje žalbe ili osoba koja se odrekla prava na žalbu ili ako se utvrdi odustanak od žalbe ili da je poslije odustajanja ponovno podnesena žalba ili ako žalba po zakonu nije dopuštena.

članak 313

Odbijanje žalbe

Apelacijski sud e presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom.

lanak 314

Preina enje prvostupanjske presude

(1) Apelacijski sud e, uvažavaju i žalbu, presudom preina iti prvostupanjsku presudu ako smatra da su odlu ne injenice u prvostupanjskoj presudi pravilno i potpuno utvr ene i da se, s obzirom na utvr eno injeni no stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti druga ija presuda, a prema stanju stvari i u slu aju povrede iz lanka 297 stavak 1 to ke f), g), h), i) i j) ovog zakona.

(2) Ako su se zbog preina enja prvostupanjske presude stekli uvjeti da se odredi, odnosno ukine pritvor na temelju lanka 138 stavci 1 i 2 ovog zakona, Apelacijski sud e o tome donijeti posebno rješenje protiv koga nije dopuštena žalba.

lanak 315

Ukidanje prvostupanjske presude

(1) Apelacijski sud e, uvažavaju i žalbu, rješenjem ukinuti prvostupanjsku presudu i odrediti održavanje rasprave ako utvrdi da:

- a) postoji bitna povreda odredaba kaznenog postupka, osim slu ajeva iz lanka 314 stavka 1 ovog zakona,
- b) je potrebno izvesti nove dokaze ili ponoviti ve u prvostupanjskom postupku izvedene dokaze uslijed kojih je injeni no stanje pogrešno ili nepotpuno utvr eno.

(2) Apelacijski sud može i djelomi no ukinuti prvostupanjsku presudu, ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno presu enje i u odnosu na taj dio održati raspravu.

(3) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, Apelacijski sud e ispitati postoje li još razlozi za pritvor i donijet e rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

(4) Ako je optuženi u pritvoru, Apelacijski sud je dužan donijeti odluku najkasnije u roku od tri mjeseca, a u složenim predmetima najkasnije u roku od šest mjeseci od dana kada je primio spise.

lanak 316

Obrazloženje odluke kojom se ukida prvostupanjska presuda

U obrazloženju presude, u dijelu kojim se ukida prvostupanjska presuda ili u rješenju kojim se ukida prvostupanjska presuda, navest e se samo kratki razlozi za ukidanje.

lanak 317

Rasprava pred Apelacijskim sudom

(1) Odredbe koje se odnose na glavnu raspravu u prvostupanjskom postupku primjereno se primjenjuju i na raspravu pred Apelacijskim sudom.

(2) Ako Apelacijski sud ustanovi da je potrebno ponovno izvesti neki od ve izvedenih dokaza u prvostupanjskom postupku, iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pismeni nalaz i mišljenje bit e prihva eni kao dokazi i mogu biti pro itani ili reproducirani ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedo enja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja iako im je to bilo omogu eno, kao i u slu aju ako je to ovim zakonom druga ije odre eno, te ukoliko se radi o dokazima iz lanka 261 stavka 2 to ka e) ovog zakona.

- (3) Ostale dokaze koji su pravilno izvedeni u prvostupanjskom postupku Apelacijski sud nije dužan ponovno izvoditi na raspravi, ali je obavezan odredeno naznačiti koji su to dokazi i navesti da će oni biti uvršteni u dokazni materijal pri donošenju drugostupanjske odluke.

Odjeljak 1a. Žalba na drugostupanjsku presudu

Članak 317a Opća odredba

- (1) Protiv presude Apelacijskog suda dopuštena je žalba u slučaju:

- a) ako je vijeće preinačilo prvostupanjsku presudu kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izreklo presudu kojom se optuženi oglašava krivim;
- b) ako je vijeće povodom žalbe na oslobođenje u presudu na raspravi donijelo presudu kojom se optuženi oglašava krivim.

- (2) O žalbi protiv drugostupanjske presude odlučuje Apelacijski sud u trećem stupnju.

- (3) Odredbe članka 309 ovog zakona primjenjivane se i na suoptuženog koji nije izjavio žalbu protiv drugostupanjske odluke.

- (4) Pred ovim vijećem ne može se održati rasprava.

Odjeljak 2 - Žalba na rješenje

Članak 318 Dopuštenost žalbe na rješenje

- (1) Protiv rješenja donesenog u prvom stupnju, stranke, branitelj i osobe kojima su prava povrijeđena mogu podnijeti žalbu uvijek kad u ovom zakonu nije izričito određeno da žalba nije dopuštena.
- (2) Rješenja koja se donose radi pripremanja glavne rasprave i presude mogu se pobijati samo u žalbi na presudu.

Članak 319 Opći rok za podnošenje žalbe

- (1) Žalba se podnosi Osnovnom sudu.
- (2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Članak 320 Suspendivni i inak žalbe

Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, podnošenjem žalbe na rješenje odlaže se izvršenje rješenja protiv koga je podnesena žalba.

Članak 321 Odlučivanje o žalbi na rješenje

- (1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stupnju odlučuje Apelacijski sud, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) O žalbi protiv rješenja suca za prethodni postupak, odnosno suca za prethodno saslušanje, odlučuje Apelacijski sud, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Odlučujući o žalbi Apelacijski sud može rješenjem odbaciti žalbu kao nepravodobnu ili kao nedopuštenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

lanak 322

Primjerena primjena odredbi o žalbi na prvostupanjsku presudu

Na postupak po žalbi na rješenje primjereno se primjenjuju odredbe lanaka 293, 295 i 301 stavak 2, lanka 303 stavak 1 i lanaka 306, 307 i 309 ovog zakona.

lanak 323

Primjerena primjena odredaba ovog zakona i na druga rješenja

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odredbe lanaka 318 i 322 ovog zakona primjereno se primjenjuju i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom zakonu.

GLAVA XXIV. IZVANREDNI PRAVNI LIJEK

Ponavljanje postupka

lanak 324

Opća odredba

Kazneni postupak koji je dovršen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe ponoviti samo u slučajevima i pod uvjetima predviđenim u ovom zakonu.

lanak 324a

Nepravo ponavljanje kaznenog postupka

- (1) Pravomoćna presuda može se preinačiti i bez ponavljanja kaznenog postupka ako je u dvjema presudama ili u više presuda protiv istog osuđenog pravomoćno izrečeno više kazni, a nisu primijenjene odredbe o odmjeraivanju jedinstvene kazne za djela u stjecađu.
- (2) U slučaju iz stavka 1 ovog članka sud je ovom presudom preinačiti ranije presude u pogledu odluka o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostupanjski sud koji je sudio u stvari u kojoj je izrečena najstrožija vrsta kazne, a kod istovrsnih kazni – sud koji je izrekao najviše u kaznu, a ako su kazne jednake – sud koji je posljednji izrekao kaznu.
- (3) Novu presudu donosi višeg Osnovnog suda na prijedlog tužitelja ili osuđenog, odnosno branitelja, a po saslušanju protivne stranke.
- (4) Ako su u slučaju iz stavka 1 ovog članka prilikom izricanja kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prijepis nove pravomoćne presude bit će dostavljen i tim sudovima.

lanak 325

Nastavljanje kaznenog postupka

Ako je kazneni postupak rješenjem pravomoćno obustavljen ili je presudom optužba pravomoćno odbijena zato što nije bilo potrebnog odobrenja, postupak se na zahtjev tužitelja nastaviti može od prestanu uzroci zbog kojih su donesene navedene odluke.

lanak 326

Ponavljanje postupka završenog pravomoćnim rješenjem

- (1) Ako je izvan slu ajeva iz lanka 325 ovog zakona kazneni postupak pravomo no obustavljen prije po etka glavne rasprave, na zahtjev tužitelja može da se dopusti ponavljanje kaznenog postupka ako se podnesu novi dokazi na temelju kojih se sud može uvjeriti da su se stekli uvjeti za ponovno pokretanje kaznenog postupka.
- (2) Kazneni postupak pravomo no obustavljen do po etka glavne rasprave može se ponoviti kad je tužitelj odustao od gonjenja, ako se dokaže da je do odustanka došlo uslijed kaznenog djela zlouporabe službenog položaja tužitelja. U pogledu dokazivanja kaznenog djela tužitelja primjenjivat e se odredbe lanka 327 stavka 2 ovog zakona.

lanak 327

Ponavljanje postupka u korist osu enog

- (1) Kazneni postupak završen pravomo nom presudom može se ponoviti u korist osu enog:
  - a) ako se dokaže da je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tuma a;
  - b) ako se dokaže da je do presude došlo uslijed kaznenog djela suca ili osobe koja je vršila istražne radnje;
  - c) ako se iznesu nove injenice ili se podnesu novi dokazi koji i pored dužne pozornosti i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnoj raspravi, a koji su sami za sebe ili u svezi s ranijim dokazima podobni da prouzrokuju osloba anje osobe koja je bila osu ena ili njezinu osudu po blažem kaznenom zakonu;
  - d) ako je neka osoba za isto kazneno djelo više puta osu ena ili ako je više osoba osu eno zbog istog djela koje je mogla u initi samo jedna osoba ili neka od njih;
  - e) ako se u slu aju osude za produženo kazneno djelo ili za drugo kazneno djelo koje po zakonu obuhva a više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove injenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osu eni nije u inio radnju koja je obuhva ena djelom iz osude, a postojanje ovih injenica bi bilo od bitnog utjecaja na odmjeravanje kazne;
  - f) ako Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Dom za ljudska prava ili Europski sud za ljudska prava utvrdi da su u tijeku postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i ako je presuda zasnovana na tom kršenju.
- (2) U slu ajevima iz stavka 1 to ke a) i b) ovog lanka mora se pravomo nom presudom dokazati da su navedene osobe oglasene krivim za odnosna kaznena djela. Ako se postupak protiv ovih osoba ne može provesti zbog toga što su preminule ili što postoje okolnosti koje isklju uju kazneno gonjenje, injenice iz stavka 1 to ke a) i b) ovog lanka mogu se utvrditi i drugim dokazima.

lanak 328

Ponavljanje postupka na štetu optuženog

- (1) Kazneni postupak se može ponoviti na štetu optuženog ako je presuda kojom se optužba odbija donesena zbog odustanka tužitelja od optužbe, a dokaže se da je do ovog odustanka došlo uslijed kaznenog djela korupcije ili kaznenog djela protiv službene i druge dužnosti tužitelja.
- (2) U slu aju iz stavka 1 ovog lanka primjenjuju se odredbe lanka 327 stavak 2 ovog zakona.

lanak 329

Osobe ovlaštene na podnošenje zahtjeva

- (1) Zahtjev za ponavljanje kaznenog postupka mogu podnijeti stranke i branitelj, a poslije smrti osu enog zahtjev u njegovu korist mogu podnijeti tužitelj i osobe iz lanka 293 stavka 2 ovog zakona.
- (2) Zahtjev za ponavljanje kaznenog postupka u korist osu enog može se podnijeti i pošto je osu eni izdržao kaznu, i bez obzira na zastaru, amnestiju ili pomilovanje.

- (3) Ako sud sazna da postoji razlog za ponavljanje kaznenog postupka, obavijestit e o tome osu enog, odnosno osobu koja je ovlaštena da u korist osu enog podnese zahtjev.

lanak 330

Postupanje po zahtjevu

- (1) O zahtjevu za ponavljanje kaznenog postupka odlu uje vije e Osnovnog suda.
- (2) U zahtjevu se mora navesti po kojoj se zakonskoj osnovi traži ponavljanje i kojim se dokazima potkrjepljuju injenice na kojima se zahtjev zasniva. Ako zahtjev ne sadrži ove podatke, sud e pozvati podnositelja da u odre enom roku zahtjev dopuni.
- (3) Prilikom rješavanja o zahtjevu, u vije u ne e sudjelovati sudac koji je sudjelovao u donošenju presude u ranijem postupku.

lanak 331

Odlu ivanje o zahtjevu

- (1) Sud e rješenjem zahtjev odbaciti ako na temelju samog zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba ili da nema zakonskih uvjeta za ponavljanje postupka ili da su injenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva ve bili izneseni u ranijem zahtjevu za ponavljanje postupka koji je odbijen pravomo nim rješenjem suda ili da injenice i dokazi o ito nisu podobni da se na temelju njih dopusti ponavljanje ili da podnositelj zahtjeva nije postupio po lanku 330 stavku 2 ovog zakona.
- (2) Ako sud ne odbaci zahtjev, dostavit e se prijepis zahtjeva protivnoj stranci koja ima pravo u roku od osam dana odgovoriti na zahtjev. Kad sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsjednik vije a odredit e da se izvide injenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.
- (3) Poslije provedenih izvi aja sud e rješenjem odmah odlu iti o zahtjevu za ponavljanje postupka na na in iz lanka 332 stavka 2 ovog lanka.

lanak 332

Dopuštenje za ponavljanje postupka

- (1) Sud e, ako ne odredi da se izvi aj dopuni, na temelju rezultata izvi aja zahtjev uvažiti i dopustiti ponavljanje kaznenog postupka ili e zahtjev odbiti, ako novi dokazi nisu podobni da dovedu do ponavljanja kaznenog postupka.
- (2) Ako sud na e da razlozi zbog kojih je dopustio ponavljanje postupka u korist optuženog postoje i za kojeg od suoptuženih koji nije podnio zahtjev za ponavljanje postupka, postupit e po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.
- (3) U rješenju kojim se dopušta ponavljanje kaznenog postupka sud e odlu iti da se odmah zakaže nova glavna rasprava.
- (4) Ako je zahtjev za ponavljanje kaznenog postupka podnesen u korist osu enog, a sud smatra s obzirom na podnesene dokaze da osu eni može u ponovljenom postupku biti osu en na takvu kaznu da bi se ura unavanjem ve izdržane kazne imao pustiti na slobodu, ili da može biti oslobo en od optužbe ili da optužba može biti odbijena - odredit e da se izvršenje presude odloži, odnosno prekine.
- (5) Kad rješenje kojim se dopušta ponavljanje kaznenog postupka postane pravomo no, obustavit e se izvršenje kazne, ali e sud, po prijedlogu tužitelja, odrediti pritvor ako postoje uvjeti iz lanka 132 ovog zakona.

lanak 333

Pravila ponovljenog postupka

- (1) Na ponovljeni postupak koji se vodi na temelju rješenja kojim je dopušteno ponavljanje kaznenog postupka, primjenjuju se iste odredbe kao i na prethodni postupak. U ponovljenom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prethodnom postupku.
- (2) Ako se ponovljeni postupak obustavi do početka glavne rasprave, sud se rješenjem o obustavljanju postupka ukinuti i raniju presudu.
- (3) Kad sud u ponovljenom postupku donese presudu, izreči i određuje da se prethodna presuda djelomično ili u cjelini stavlja izvan snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud određuje optuženom unatrag izdržanu kaznu, a ako je ponavljanje određeno samo za neko od djela za koje je optužen bio osuđen, sud se izreči i novu jedinstvenu kaznu.
- (4) Sud je u ponovljenom postupku vezan zabranom iz članka 307 ovog zakona.

III. POSEBNI POSTUPCI

GLAVA XXV. POSTUPAK ZA IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA

Članak 334 **Opća odredba**

- (1) Za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju osnovu za tvrdnju da je osumnjičeni učinio kazneno djelo, tužitelj može u optužnici zatražiti od suda da izda kazneni nalog - u kojem određuje optuženom izreči i određuje kaznenopravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave.
- (2) Tužitelj može zatražiti izricanje jedne ili više sljedećih kaznenopravnih sankcija: novčanu kaznu, uvjetnu osudu ili mjeru sigurnosti: zabranu obavljanja određenih poziva, djelatnosti ili dužnosti ili oduzimanje predmeta, kao i mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.
- (3) Izricanje novčanane kazne može se zatražiti u visini koja ne može biti veća od 50 000 KM.

Članak 335 **Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga**

- (1) Sudac odbaciti zahtjev za izdavanje kaznenog naloga ako ustanovi da postoji osnova za spajanje postupka iz članka 25 ovog zakona, ako se radi o kaznenom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti ili ako je tužitelj zatražio izricanje kaznenopravne sankcije ili mjere koja po zakonu nije dopuštena.
- (2) O žalbi tužitelja protiv rješenja o odbacivanju odluke Apelacijski sud u roku od 48 sati.
- (3) Ako sudac smatra da podatci u optužnici ne pružaju dovoljno osnovu za izdavanje kaznenog naloga ili da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge kaznene sankcije ili mjere, a ne one koju je zatražio tužitelj, postupiti se s optužnicom kao da je podnesena na potvrdu i postupiti sukladno članku 228 ovog zakona.

Članak 336 **Prihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga**

- (1) Ako se složi za zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga, sudac se potvrditi optužnicu i zakazati saslušanje optuženog bez odgaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana potvrđivanja optužnice.

- (2) Na saslušanju je potrebna nazočnost stranaka i branitelja. U slučaju njihovog nedolaska, bit će primijenjene odredbe članaka 245, 246 i 248 ovog zakona.
- (3) Prilikom saslušanja sudac će:
- a) utvrditi da li je poštovano pravo optuženog da ga zastupa branitelj,
  - b) utvrditi da li je optuženi razumio optužnicu i zahtjev tužitelja za izricanje kaznenopravne sankcije ili mjere,
  - c) pozvati tužitelja da upozna optuženog sa sadržajem dokaza koje je prikupio tužitelj i pozvati ga na davanje izjave o predloženim dokazima,
  - d) pozvati optuženog da se izjasni o krivnji,
  - e) pozvati optuženog da se izjasni o predloženoj kaznenopravnoj sankciji ili mjeri.

Članak 337

Izdavanje kaznenog naloga

- (1) Ako optuženi izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudac će proslijediti optužnicu radi zakazivanja glavne rasprave, sukladno ovom zakonu. Glavna rasprava bit će zakazana u roku od 30 dana.
- (2) Ako optuženi izjavi da je kriv i da prihvata kaznenopravnu sankciju ili mjeru predloženu u optužnici, sudac će prvo utvrditi krivnju i onda presudom izdati kazneni nalog sukladno optužnici.

Članak 338

Sadržaj presude kojom se izdaje kazneni nalog i pravo na žalbu

- (1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog sadrži podatke iz članka 285 ovog zakona.
- (2) U obrazloženju presude iz stavka 1 ovog članka ukratko se navode razlozi koji opravdavaju izricanje presude kojom se izdaje kazneni nalog.
- (3) Protiv presude iz stavka 1 ovog članka dopuštena je žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja presude.

Članak 339

Dostavljanje presude kojom se izdaje kazneni nalog

- (1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog dostavlja se optuženom, njegovom branitelju i tužitelju.
- (2) Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za podnošenje žalbe ne smatra se odricanjem od prava na žalbu.

GLAVA XXVI. BRISANA ZAKONOM O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU BR KO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE (SLUŽBENI GLASNIK BR KO DISTRIKTA BIH BROJ:9/13).

Članak 340

Članak 340 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

Članak 341

lanak 341 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 342

lanak 342 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 343

lanak 343 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 344

lanak 344 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 345

lanak 345 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 346

lanak 346 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 347

lanak 347 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 348

lanak 348 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 349

lanak 349 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 350

lanak 350 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 351

lanak 351 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 352

lanak 352 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 353

lanak 353 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 354

lanak 354 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 355

lanak 355 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 356

lanak 356 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 357

lanak 357 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 358

lanak 358 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 359

lanak 359 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 360

lanak 360 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 361

lanak 361 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 362

lanak 362 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 363

lanak 363 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 364

lanak 364 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 365

lanak 365 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 366

lanak 366 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 367

lanak 367 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 368

lanak 368 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 369

lanak 369 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 370

lanak 370 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 371

lanak 371 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 372

lanak 372 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 373

lanak 373 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

lanak 374

lanak 374 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH broj:9/13).

GLAVA XXVII. POSTUPAK PROTIV PRAVNIH OSOBA

lanak 375

Jedinstvenost postupka

- (1) Zbog istog kaznenog djela, protiv pravne osobe se, u pravilu, pokreće i vodi kazneni postupak zajedno s postupkom protiv tužitelja.
- (2) Postupak samo protiv pravne osobe se može pokrenuti, odnosno voditi kada protiv tužitelja kazneni postupak nije moguće pokrenuti, odnosno voditi iz zakonom propisanih razloga ili ako je protiv njega kazneni postupak već proveden.
- (3) U jedinstvenom postupku se protiv optužene pravne osobe i optuženog podiže jedna optužnica i izriče jedna presuda.

lanak 376

Svršishodnost pokretanja kaznenog postupka

Tužitelj može odlučiti da protiv pravne osobe ne zahtijeva pokretanje kaznenog postupka kada okolnosti slučaja ukazuju da to ne bi bilo svršishodno, jer je doprinos pravne osobe u inženju kaznenog djela bio neznatan ili pravna osoba nema imovine ili ima tako malo imovine da ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka ili ako je protiv pravne osobe započeto postupak ili kada je u inženju kaznenog djela jedini vlasnik pravne osobe protiv koje bi se kazneni postupak inače pokrenuo.

lanak 377

Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku

- (1) Svaka pravna osoba u kaznenom postupku mora imati svoga zastupnika, koji je ovlašten za poduzimanje svih radnji za koje je po ovom zakonu ovlašten osumnjičeni, odnosno optuženi i osuđeni.
- (2) Pravna osoba u kaznenom postupku može imati samo jednoga zastupnika.
- (3) Sud mora svaki put utvrditi identitet zastupnika pravne osobe i njegovu ovlast za zastupanje.

lanak 378

Određivanje zastupnika

- (1) Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku je onaj tko je ovlašten da zastupa pravnu osobu po zakonu, aktu nadležnog državnog organa ili po statutu, aktu o osnivanju ili drugom aktu pravne osobe.
- (2) Zastupnik može ovlastiti za zastupanje nekoga drugog. Ovlast mora biti dana pismeno ili usmeno na zapisnik kod suda.
- (3) Kada je prije pravomoćnog dovršenja kaznenog postupka pravna osoba prestala postojati, zastupnika se joj određuje sud.

lanak 379

Izuzeci zastupnika

- (1) Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku ne može biti osoba koja je pozvana kao svjedok.
- (2) Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku ne može biti osoba protiv koje teče postupak zbog istog kaznenog djela, osim ako je jedini član pravne osobe.
- (3) U slučaju iz stavaka 1 i 2 ovog članka sud može pozvati pravnu osobu da nadležni organ te pravne osobe u određenom roku odredi drugog zastupnika i o tome pismeno obavijesti sud. U suprotnom sud zastupnika određuje.

lanak 380
Dostavljanje pismena

Pismena, namijenjena pravnoj osobi, dostavljaju se i pravnoj osobi i zastupniku.

lanak 381
Troškovi zastupnika

Troškovi zastupnika pravne osobe u kaznenom postupku su troškovi kaznenog postupka. Troškovi za zastupnika postavljenog na temelju lanaka 378 i 379 ovog zakona unaprijed se isplaćuju iz sredstava organa koji vodi kazneni postupak samo ako pravna osoba nema sredstava.

lanak 382
Branitelj pravne osobe u kaznenom postupku

- (1) Pravna osoba može, pored zastupnika, imati branitelja.
- (2) Pravna i fizička osoba, kao i osumnjičeni, odnosno optuženi, ne mogu imati istog branitelja.

lanak 383
Sadržaj optužnice

Optužnica protiv pravne osobe u kaznenom postupku, pored sadržaja propisanih ovim zakonom, sadrži naziv pod kojim pravna osoba, sukladno s propisima, nastupa u pravnom prometu, sjedište pravne osobe, opis kaznenog djela i osnovu odgovornosti pravne osobe.

lanak 384
Saslušanje i završna riječ

- (1) Na glavnoj raspravi se prvo saslušava optuženi, a potom zastupnik pravne osobe.
- (2) Po završenom dokaznom postupku, kao i završnoj riječi tužitelja i oštećenog, sudac, odnosno predsjednik vijeća daje riječ branitelju, zatim zastupniku pravne osobe, te branitelju optuženog, i na kraju optuženom.

lanak 385
Presuda pravnoj osobi

Pored sadržaja propisanog u članku 285 ovog zakona, pisana presuda pravnoj osobi mora sadržavati:

- a) u uvodu presude - naziv pod kojim pravna osoba sukladno s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravne osobe, kao i ime i prezime zastupnika pravne osobe koji je bio nazočan na glavnoj raspravi;
- b) u izreci presude - naziv pod kojim pravna osoba sukladno s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravne osobe, kao i zakonski propis po kojem je optužena, po kojem se osloba od optužbe za to djelo ili po kojem se optužba odbija.

lanak 386
Mjera osiguranja

- (1) Za osiguranje izvršenja kazne, oduzimanja imovine ili oduzimanja imovinske koristi, sud može, na prijedlog tužitelja, protiv pravne osobe u kaznenom postupku odrediti privremeno osiguranje. U ovom slučaju primjereno se primjenjuju odredbe članka 202 ovog zakona.
- (2) Ako postoji opravdana bojazan da će u okviru optužene pravne osobe biti ponovljeno djelo i da će za njega biti odgovorna pravna osoba ili se sa u inženjem djela prijeti, sud može u istom postupku,

osim mjera iz stavka 1 ovog članka, pravnoj osobi zabraniti obavljanje jedne ili više određenih djelatnosti na određeno vrijeme.

- (3) Kada je protiv pravne osobe pokrenut kazneni postupak, sud može, na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti, zabraniti statusne promjene pravne osobe koje bi za posljedicu imale brisanje pravne osobe iz sudskog registra. Odluka o ovoj zabrani se upisuje u sudski registar.

Članak 387

Primjena ostalih odredbi ovog zakona

Ako druga nije određeno, u kaznenom postupku protiv pravne osobe primjereno se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog zakona, čak i u slučaju ako se postupak vodi samo protiv pravne osobe.

GLAVA XXVIII. POSTUPAK ZA PRIMJENU MJERA SIGURNOSTI, ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KAZNENIM DJELOM I ZA OPOZIVANJE UVJETNE OSUDE

Članak 388

Prekid postupka u slučaju nastupanja duševne bolesti

- (1) Ako je kod optuženog nakon uvođenja kaznenog djela nastupila takva duševna bolest da nije sposoban sudjelovati u postupku sudne rješavanja, nakon psihijatrijskog vještačenja, prekinuti postupak i optuženog uputiti organu nadležnom za pitanja socijalne skrbi.
- (2) Kada se zdravstveno stanje optuženog poboljša u mjeri da je sposoban sudjelovati u postupku, kazneni postupak se nastavlja.
- (3) Ako tijekom prekida postupka nastupi zastara kaznenog gonjenja, sud se donijeti rješenje o obustavi postupka.

Članak 389

Postupak u slučaju neuračunljivosti

- (1) Ako je osumnjičeni učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti i postoje zakonom određeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osobe s težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu, tužitelj se u optužnici postavlja prijedlog da sud utvrdi da je osumnjičeni učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti, kao i da mu se privremeno odredi prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi uz obavještanje zdravstvene ustanove.
- (2) Protiv osumnjičenog, odnosno optuženog iz stavka 1 ovog članka na obrazloženi prijedlog tužitelja može se odrediti pritvor iz razloga iz članka 132 ovog zakona. Ako je pritvor protiv osumnjičenog određen ili produljen, izvršava se u zdravstvenoj ustanovi i može trajati dok postoje razlozi iz članka 132 ovog zakona, ali ne dulje od rokova iz članka 135 i članka 137 stavaka 2 i 3 ovog zakona, odnosno pravomoćnog rješenja o privremenom određivanju prisilnog smještaja.
- (3) Ako sud nakon provedene glavne rasprave utvrdi da je optuženi učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti, donijeti presudu kojom se utvrđuje da je optuženi učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti i posebnim rješenjem se mu se privremeno odrediti prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od šest mjeseci. Protiv rješenja dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (4) Po pravomoćnosti rješenja iz stavka 3 ovog članka, tužitelj se, sukladno s posebnim zakonom kojim se regulira pitanje zaštite ovih osoba, nadležnom sudu dostaviti obavijest za pokretanje postupka o prisilnom smještaju teško duševno bolesne osobe u zdravstvenu

ustanovu. Uz ovu obavijest bit će dostavljena medicinska dokumentacija i pravomoćno rješenje o privremenom određivanju prisilnog smještaja u zdravstvenu ustanovu.

- (5) Ako u tijeku glavne rasprave izvedeni dokazi ukazuju da je optuženi počinio protupravno djelo u stanju uraunljivosti, smanjene uraunljivosti ili bitno smanjene uraunljivosti, tužitelj može odustati od podnesenih prijedloga iz stavka 1 ovog članka, nastaviti postupak i izmijeniti optužnicu. U slučaju kad se radi o smanjenoj ili bitno smanjenoj uraunljivosti, tužitelj može predložiti izricanje mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja, koja se izriče uz neku drugu kaznenopravnu sankciju.
- (6) Ako sud utvrdi da optuženi u vrijeme počinjenja djela nije bio u stanju neuraunljivosti, a tužitelj ne odustane od prijedloga iz stavka 1 ovog članka, sud će donijeti presudu kojom se optužba odbija.
- (7) Poslije podnošenja prijedloga iz stavka 1 ovog članka, osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branitelja.

Članak 390

Postupak u slučaju obveznog liječenja od ovisnosti

- (1) O primjeni mjere sigurnosti obveznog liječenja od ovisnosti, sud odlučuje pošto pribavi nalaz i mišljenje vještaka. U svojem nalazu i mišljenju vještak se treba izjasniti i o mogućim nastancima za liječenje optuženog.
- (2) Ako je pri izricanju uvjetne osude u inicijalu određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga je samovoljno napustio, sud može, po službenoj dužnosti ili na prijedlog ustanove u kojoj se u inicijal liječenje ili je trebalo da se liječi, a po saslušanju tužitelja i u inicijal da odredi opozivanje uvjetne osude ili prisilno izvršenje sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti i mišljenje liječnika.

Članak 391

Oduzimanje predmeta

- (1) Predmeti koji se po KZ Brčko distrikta BiH moraju oduzeti, oduzet će se i kad se kazneni postupak ne završi presudom kojom se optuženi proglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opće sigurnosti i interesi morala, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Rješenje iz stavka 1 ovog članka donosi sudac, odnosno vijeće u trenutku kad je postupak završen, odnosno kad je obustavljen.
- (3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stavka 1 ovog članka donosi sudac, odnosno vijeće i kad je u presudi kojom je optuženi proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.
- (4) Ovjereni prijepis rješenja o oduzimanju predmeta dostavit će se vlasniku predmeta ako je vlasnik poznat.
- (5) Protiv rješenja iz stavaka od 1 do 3 ovog članka, vlasnik predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonske osnove za oduzimanje predmeta.

Članak 392

Oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

- (1) Imovinska korist pribavljena kaznenim djelom utvrđuje se u kaznenom postupku po službenoj dužnosti.
- (2) Tužitelj je u tijeku postupka dužan prikupljati dokaze i izvijestiti okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.
- (3) Ako je oštećeni podnio imovinskopravni zahtjev u pogledu povrata predmeta pribavljenih kaznenim djelom, odnosno u pogledu novčanog iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

članak 393
Postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

- (1) Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, osoba na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravne osobe pozvati se na glavnu raspravu radi saslušanja. Pozivom može se upozoriti da će se postupak provesti bez njihove nazočnosti.
- (2) Predstavnik pravne osobe saslušati se na glavnoj raspravi poslije optuženog. Na isti način postupiti se u odnosu na osobu na koju je imovinska korist prenesena, ako nije pozvana kao svjedok.
- (3) Osoba na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravne osobe ovlašten je da u svezi s utvrđivanjem imovinske koristi predlaže dokaze i da, po dopuštenju suca, odnosno predsjednika vijeća, postavlja pitanja optuženom, svjedocima i vještacima.
- (4) Isključenje javnosti na glavnoj raspravi ne odnosi se na osobu na koju je imovinska korist prenesena ni na predstavnika pravne osobe.
- (5) Ako sud u tijeku glavne rasprave utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi, prekinuti glavnu raspravu i pozvati osobu na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnika pravne osobe.

članak 394
Utvrđivanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

Sud može visinu iznosa imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom utvrditi po slobodnoj ocjeni ako bi inače njezino utvrđivanje bilo povezano s nerazmjernim poteškoćama ili sa znatnim odugovlačenjem postupka.

članak 395
Privremene mjere osiguranja

Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, sud može po službenoj dužnosti po odredbama koje važe za izvršni postupak odrediti privremene mjere osiguranja. U takvom slučaju primjereno se primjenjuju odredbe članka 202 ovog zakona.

članak 396
Sadržaj odluke kojom se izriče mjera oduzimanja imovinske koristi

- (1) Oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom sud može izreći u presudi kojom se optuženi oglašava krivim i u rješenju o primjeni odgojne mjere, kao i u postupku iz članka 389 ovog zakona.
- (2) U izreci presude ili rješenja sud može navesti koji se predmet, odnosno novčani iznos oduzima.
- (3) Ovjereni prijepis presude, odnosno rješenja dostavlja se i osobi na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavniku pravne osobe ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od te osobe.

članak 397
Zahtjev za ponavljanje postupka u pogledu mjere oduzimanja imovinske koristi

Osoba iz članka 393 ovog zakona može podnijeti zahtjev za ponavljanje kaznenog postupka u pogledu odluke o oduzimanju imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

lanak 398

Primjerena primjena odredaba ovog zakona o žalbi

Odredbe lanka 294 stavaka 2 i 3 i lanaka 302 i 317 ovog zakona primjereno se primjenjuju na žalbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

lanak 399

Primjerena primjena ostalih odredaba ovog zakona

Ako odredbama ove glave nije što drugo predviđeno, u pogledu postupka za primjenu mjera sigurnosti ili za oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, primjereno se primjenjuju ostale odgovarajuće odredbe ovog zakona.

lanak 400

Postupak opozivanja uvjetne osude

- (1) Kad je u uvjetnoj osudi određeno da se kazna izvršiti ako osuđeni ne vrati imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, ne nadoknadi štetu ili ne ispuni druge obveze, a osuđeni u određenom roku nije ispunio te obveze, sud će provesti postupak za opozivanje uvjetne osude na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti.
- (2) Sud je obavezan zakazati saslušanje radi utvrđivanja činjenica, na koje će pozvati tužitelja, osuđeni i oštećeni.
- (3) Ako sud utvrdi da osuđeni nije ispunio obvezu koja mu je bila određena presudom, donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvrši ili produžiti rok za ispunjavanje obveze ili je zamijeniti drugom odgovarajućom obvezom ili osloboditi osuđeni ispunjavanja izrečene obveze. Ako sud nađe da nema osnove za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak za opozivanje uvjetne osude.

GLAVA XXIX. POSTUPAK ZA DONOŠENJE ODLUKE O BRISANJU OSUDE ILI PRESTANKU MJERA SIGURNOSTI I PRAVNIH POSLJEDICA OSUDE

lanak 401

Rješenje o brisanju osude

- (1) Kad po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uvjetom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo kazneno djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti organ nadležan za vođenje poslova kaznene evidencije.
- (2) Prije donošenja rješenja o brisanju osude izvršiti će se potrebna provjeravanja, a osobito će se prikupiti podatci o tome da li je protiv osuđeni u tijeku kazneni postupak za neko novo kazneno djelo učinjeno prije isteka roka predviđenog za brisanje osude.

lanak 402

Prijedlog osuđeni za brisanje osude

- (1) Ako nadležni organ ne donese rješenje o brisanju osude, osuđeni može tražiti da se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.
- (2) Ako nadležni organ ne postupi po zahtjevu osuđeni u roku od 30 dana od dana prijama zahtjeva, osuđeni može tražiti da sud donese rješenje o brisanju osude.

Članak 403
Sudsko brisanje uvjetne osude

Ako uvjetna osuda ne bude opozvana ni poslije jedne godine od dana protoka vremena provjeravanja, sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje brisanje uvjetne osude. Ovo rješenje dostavit će se osuđenom, tužitelju i organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Članak 404
Postupak brisanja osude na temelju sudske odluke

- (1) Postupak za brisanje osude primjereno odredbama KZ Brčko distrikta BiH na temelju sudske odluke pokreće se na molbu osuđenog.
- (2) Molba se podnosi sudu.
- (3) Sudac koji za to bude određen, zakazat će i provesti saslušanje tužitelja i osuđenog.
- (4) Sudac može o ponašanju osuđenog zatražiti izvješće od policijskog organa, a može takvo izvješće tražiti i od uprave ustanove u kojoj je osuđeni izdržavao kaznu.
- (5) Podnositelj molbe i tužitelj mogu podnijeti žalbu protiv odluke suda po molbi za brisanje osude.
- (6) Ako sud odbije molbu zato što osuđeni svojim ponašanjem nije zaslužio brisanje osude, osuđeni može molbu ponoviti po isteku jedne godine od dana pravomoćnosti rješenja o odbijanju molbe.

Članak 405
Uvjerenje o kaznenoj evidenciji

U uvjerenju koje se građanima izdaje na temelju podataka iz kaznene evidencije, brisana osuda i brisane pravne posljedice osude ne smiju se spominjati.

Članak 406
Molba i postupak prestanka mjere sigurnosti

- (1) Molba za prestanak primjene mjera sigurnosti propisanih u KZ Brčko distrikta BiH i drugih mjera propisanih zakonom podnosi se sudu.
- (2) Sudac koji za to bude određen prethodno ispitati je li proteklo potrebno vrijeme po zakonu, a zatim će zakazati i provesti saslušanja – radi utvrđivanja činjenica na koje se podnositelj molbe poziva. Sudac će pozvati tužitelja i podnositelja molbe.
- (3) Sudac iz stavka 2 ovog članka može da zahtijeva izvješće o ponašanju osuđenog od policijskog organa, odnosno od ustanove u kojoj je osuđeni izdržao kaznu.
- (4) U slučaju odbijanja molbe, nova molba se ne može podnijeti prije isteka roka od jedne godine od dana pravomoćnosti rješenja o odbijanju ranije molbe.

**GLAVA XXX. POSTUPAK ZA PRUŽANJE MEĐUNARODNE
PRAVNE POMOĆI I IZVRŠENJE MEĐUNARODNIH UGOVORA U
KAZNENOPRAVNIM STVARIMA**

lanak 407
Op a odredba

Me unarodna kaznenopravna pomo pruža se po odredbama ovog zakona, ukoliko zakonom Bosne i Hercegovine ili me unarodnim ugovorom nije što drugo odre eno.

lanak 408
Upu ivanje molbe za pravnu pomo

Molbe sudova Br ko distrikta BiH, odnosno tužitelja za pravnu pomo u kaznenim predmetima dostavljaju se inozemnim organima diplomatskim putem, tako što sudovi, odnosno tužitelj molbe dostavljaju Pravosudnom povjerenstvu Br ko distrikta BiH, koje ih dostavlja nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine.

lanak 409
Postupanje po molbi inozemnih organa

- (1) Kada Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta BiH primi molbu inozemnog organa za pravnu pomo , putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine dužno je molbu dostaviti sudu, odnosno tužitelju.
- (2) O dopuštenosti i na inu izvršenja radnje koja je predmet molbe inozemnog organa, odlu uje sud, odnosno tužitelj po zakonima Bosne i Hercegovine i sukladno svojoj nadležnosti.

lanak 410
Izvršenje presude inozemnog suda

- (1) Sud ne e postupiti po molbi inozemnog organa kojom se traži izvršenje kaznene presude inozemnog suda.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1 ovog lanka, sud e izvršiti inozemnu pravomo nu presudu u odnosu na sankciju koju je izrekao inozemni sud ako je to predvi eno me unarodnim ugovorom, i ako sankciju izrekne i sud prema kaznenom zakonodavstvu Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (3) Osnovni sud donosi presudu u vije u sastavljenom od tri suca. O sjednici vije a obavijestiti e se tužitelj, osu eni i branitelj.
- (4) U izreku presude iz stavka 3 ovog lanka, sud e unijeti potpunu izreku i naziv suda iz inozemne presude i izre i e sankciju. U obrazloženju presude iznijeti e razloge kojima se rukovodio prilikom izricanja sankcije.
- (5) Protiv presude iz stavka 4 ovog lanka mogu izjaviti žalbu tužitelj i osu eni ili njegov branitelj, sukladno s odredbama ovog zakona.
- (6) Ako strani državljanin osu en od tuzemnog suda ili osoba ovlaštena ugovorom, podnese molbu sudu da osu eni izdržava kaznu u svojoj zemlji, sud e postupiti po me unarodnom ugovoru.
- (7) Organizaciju i troškove prijevoza osu ene osobe iz strane države snosi Ministarstvo pravde BiH.

lanak 411
Centralizacija podataka

O kaznenim djelima pravljenja i stavljanja u opticaj krivotvorenog novca, neovlaštene proizvodnje, prera ivanja i prodaje opojnih droga i otrova, trgovine bijelim robljem, proizvodnje i rasturanja pornografskih spisa, kao i o drugim kaznenim djelima u pogledu kojih se me unarodnim ugovorima predvi a centralizacija podataka, sud je dužan - bez odlaganja, dostaviti, putem Pravosudnog povjerenstva Br ko distrikta BiH nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine podatke o kaznenom djelu i u initelju i pravomo nu presudu. Kad je u pitanju kazneno djelo pranja novca ili se radi o

kaznenom djelu u svezi s pranjem novca, podatci se moraju, bez odlaganja, dostaviti putem Pravosudnog povjerenstva Br ko distrikta BiH i organu Bosne i Hercegovine nadležnom za sprje avanje pranja novca.

lanak 412

Ustupanje kaznenog gonjenja stranoj državi

- (1) **Ako je na teritoriju Br ko distrikta Bosne i Hercegovine kazneno djelo u inio stranac koji ima prebivalište u stranoj državi, toj državi se mogu, izvan uvjeta za izru enje osumnji enih odnosno optuženih osoba predvi enih u Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, ustupiti svi kazneni spisi radi kaznenog gonjenja i su enja, ako se strana država tome ne protivi.**
- (2) **Ustupanje kaznenog gonjenja i su enja nije dopušteno ako se njime stranac može izložiti nepravdom postupku, nehumanom i ponižavaju em postupanju ili kažnjavanju.**
- (3) **Prije podizanja optužnice, odluku o ustupanju donosi tužitelj. Nakon podizanja optužnice, a do ustupanja predmeta sucu, odnosno vije u u svrhu zakazivanja glavne rasprave - odluku donosi sudac za prethodno saslušanje, na prijedlog tužitelja.**
- (4) **Ako je ošte eni državljanin Bosne i Hercegovine, ustupanje nije dopušteno ako se on tome protivi, osim ako je dano osiguranje za ostvarivanje njegovog imovinskopravnog zahtjeva.**

lanak 413

Preuzimanje kaznenog gonjenja od strane države

- (1) **Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta BiH e zahtjev strane države da se u Bosni i Hercegovini poduzme kazneno gonjenje državljanina Bosne i Hercegovine ili osobe koja ima prebivalište u Bosni i Hercegovini za kazneno djelo iz nadležnosti suda izvršeno izvan teritorija Bosne i Hercegovine, dostaviti sa spisima tužitelju.**
- (2) **Ako je nadležnom organu strane države podnesen imovinskopravni zahtjev, postupit e se kao da je taj zahtjev podnesen sudu.**
- (3) **O odluci kojom se odbija da se poduzme kazneno gonjenje, kao i o pravomo noj odluci donesenoj u kaznenom postupku, obavijestit e se strana država koja je uputila zahtjev.**

GLAVA XXXI. POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE, REHABILITACIJU I OSTVARIVANJE DRUGIH PRAVA OSOBA NEOPRAVDANO OSU ENIH I NEOSNOVANO LIŠENIH SLOBODE

lanak 414

Naknada štete zbog neopravdane osude

- (1) **Pravo na naknadu štete zbog neopravdane osude ima osoba kojoj je bila pravomo no izre ena kaznenopravna sankcija ili koja je oglašena krivom, a oslobo ena od kazne, a kasnije je povodom izvanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravomo no obustavljen ili je pravomo nom presudom oslobo ena od optužbe, ili je optužba odbijena, osim u sljede im slu ajevima:**
  - a) **ako je do obustave postupka ili presude kojom se optužba odbija došlo zbog toga što je u ponovljenom postupku tužitelj odustao od kaznenog gonjenja, a do odustanka je došlo na temelju sporazuma sa osumnji enim, odnosno optuženim;**
  - b) **ako je u ponovljenom postupku presudom optužba odbijena zbog nenadležnosti suda, a ovlaštenu tužitelj je poduzeo kazneno gonjenje pred nadležnim sudom.**

- (2) Osu eni nema pravo na naknadu štete ako je svojim lažnim priznanjem ili na drugi na in namjerno prouzrokovao svoju osudu, osim ako je na to bio prisiljen.
- (3) U slu aju osude za kaznena djela u stjecaju, pravo na naknadu štete može se odnositi i na pojedina kaznena djela u pogledu kojih su ispunjeni uvjeti za priznanje naknade.

lanak 415

Zastara tražbina za naknadu štete

- (1) Pravo na naknadu štete zastarijeva protekom tri godine od dana pravomo nosti presude kojom je optuženi oslobo en od optužbe ili kojom je optužba odbijena, odnosno pravomo nosti rješenja tužitelja ili suda kojim je postupak obustavljen, a ako je povodom zahtjeva za podnošenje izvanrednog pravnog lijeka podnesena žalba Apelacijskom sudu od dana prijama odluke tog vije a.
- (2) Prije podnošenja sudu tužbe za naknadu štete, ošte eni je dužan da se svojim zahtjevom obrati Pravosudnom povjerenstvu Br ko distrikta Bosne i Hercegovine, radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade.
- (3) U slu aju iz lanka 416 stavak 1 ovog zakona, o zahtjevu se može rješavati samo ako ovlašteni tužitelj nije poduzeo gonjenje pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana prijama pravomo ne presude.

lanak 416

Podnošenje tužbe nadležnom sudu za naknadu štete

- (1) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili po njemu Pravosudno povjerenstvo Br ko distrikta Bosne i Hercegovine ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, ošte eni može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete.
- (2) Ako je postignut sporazum samo u dijelu odštetnog zahtjeva, ošte eni može podnijeti tužbu u pogledu ostatka zahtjeva.
- (3) Tužba za naknadu štete podnosi se protiv Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

lanak 417

Pravo nasljednika na naknadu štete

- (1) Nasljednici ošte enog naslje uju samo pravo ošte ene osobe na naknadu imovinske štete. Ako je ošte eni ve podnio zahtjev, nasljednici mogu nastaviti postupak samo u granicama ve postavljenog zahtjeva za naknadu imovinske štete.
- (2) Nasljednici ošte ene osobe mogu poslije njezine smrti nastaviti postupak za naknadu štete, odnosno pokrenuti postupak ako je ošte ena osoba umrla prije isteka roka zastare, a da se od zahtjeva nije odrekla.

lanak 418

Ostale osobe kojima pripada pravo na naknadu štete

- (1) Pravo na naknadu štete pripada:
  - a) osobi koja je bila u pritvoru, a nije došlo do pokretanja kaznenog postupka ili je postupak obustavljen ili je pravomo nom presudom oslobo ena od optužbe ili je optužba odbijena,
  - b) osobi koja je izdržavala kaznu lišenja slobode, a povodom ponavljanja kaznenog postupka izre ena joj je kazna lišenja slobode u kra em trajanju od kazne koju je izdržala ili joj je

- izre ena kaznenopravna sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode ili je oglašena krivom a oslobo ena od kazne,
- c) osobi koja je uslijed pogreške ili nezakonitog rada organa neosnovana lišena slobode ili je zadržana dulje u pritvoru ili ustanovi za izdržavanje kazne ili mjere,
  - d) osobi koja je u pritvoru provela dulje nego što traje kazna zatvora na koju je osu ena.
- (2) Osobi koja je lišena slobode bez zakonske osnove, pripada pravo na naknadu štete ako joj nije odre en pritvor, niti joj je vrijeme za koje je lišena slobode ura unato u izre enu kaznu za kazneno djelo ili za prekršaj.
- (3) Naknada štete ne pripada osobi koja je svojim nedopuštenim postupcima prouzrokovala lišenje slobode. U slu ajevima iz stavka 1 to ka a) ovog lanka isklju eno je pravo na naknadu štete i ako su postojale okolnosti iz lanka 414 stavka 1 ili ako je postupak obustavljen na temelju lanka 205 ovog zakona.
- (4) U postupku za naknadu štete, u slu ajevima iz stavaka 1 i 2 ovog lanka, primjereno e se primjenjivati odredbe ove glave.

lanak 419

Naknada štete prouzrokovane sredstvima javnog informiranja

Ako je slu aj na koji se odnosi neopravdana osuda ili neosnovano lišenje slobode neke osobe prikazan u sredstvima javnog informiranja i time bio povrije en ugled te osobe, sud e, na njezin zahtjev, objaviti u novinama ili drugom sredstvu javnog informiranja priop enje o odluci iz koje proizlazi neopravdanost ranije osude, odnosno neosnovanost lišenja slobode. Ako slu aj nije prikazan u sredstvu javnog informiranja, ovakvo priop enje e se, na zahtjev te osobe, dostaviti organu ili pravnoj osobi u kojoj je ta osoba zaposlena, a ako je to za njezinu rehabilitaciju potrebno – politi koj stranci ili udruzi gra ana.

lanak 420

Osobe kojima pripada pravo podnošenja odštetnog zahtjeva

- (1) Poslije smrti osu ene osobe pravo na podnošenje ovog zahtjeva pripada njezinom bra nom, odnosno izvanbra nom drugu, djeci, roditeljima, bra i i sestrama.
- (2) Zahtjev iz stavka 1 ovog lanka može se podnijeti i ako nije bio podnesen zahtjev za naknadu štete.
- (3) Neovisno od uvjeta iz lanka 414 ovog zakona, zahtjev iz stavka 1 ovog lanka može se podnijeti i kad je povodom izvanrednog pravnog lijeka izmijenjena pravna kvalifikacija djela, ako je uslijed pravne kvalifikacije djela u ranijoj presudi bio teže povrije en ugled osu ene osobe.
- (4) Zahtjev iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka podnosi se sudu u roku od šest mjeseci. O zahtjevu odlu uje vije e Osnovnog suda (lanak 23 stavak 2). Prilikom rješavanja o zahtjevu primjereno se primjenjuju odredbe lanka 414 stavaka 2 i 3 i lanka 418 stavak 3 ovog zakona.

lanak 421

Rehabilitacija

Sud e po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se poništava upis neopravdane osude u kaznenoj evidenciji. Rješenje se dostavlja organu nadležnom za vo enje kaznene evidencije. O poništenom upisu ne smiju se nikom davati podatci iz kaznene evidencije.

lanak 422

Zabrana uporabe podataka

Osoba koja je na bilo koji način došla do podataka koji se odnose na neopravdanu osudu ili na neosnovano lišenje slobode, ne smije rabiti te podatke na način koji bi bio od štete za rehabilitaciju osobe protiv koje je vođen kazneni postupak.

Članak 423

Pravo na naknadu štete u svezi sa zaposlenjem

- (1) Osobi kojoj je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja, priznaje se radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bila na radu za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode staž izgubila. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode, a koja nije nastala krivnjom te osobe.
- (2) Prilikom svakog rješavanja o pravu na koje utječe duljina radnog staža, odnosno staža osiguranja, nadležni organ ili druga pravna osoba uzet će u obzir staž priznat odredbom stavka 1 ovog članka.
- (3) Ako organ ili pravna osoba iz stavka 2 ovog članka ne uzme u obzir staž priznat odredbom stavka 1 ovog članka, oštećena osoba može zahtijevati da sud utvrdi da je priznavanje ovog vremena staža nastupilo po zakonu. Tužba se podnosi protiv organa ili pravne osobe, koja osporava priznati staž i protiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (4) Na zahtjev organa ili pravne osobe kod koje se pravo iz stavka 2 ovog članka ostvaruje, isplatit će se iz sredstava proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisani doprinosi za vrijeme za koje je odredbom stavka 1 ovog članka staž priznat.
- (5) Staž osiguranja priznat odredbom stavka 1 ovog članka u cjelini se uračunava u mirovinski staž.

GLAVA XXXII. POSTUPAK ZA IZDAVANJE TJERALICE I OBJAVE

Članak 424

Traženje adrese

Ako se ne zna prebivalište ili boravište osumnjičenog, odnosno optuženog, kad je to po odredbama ovog zakona nužno, tužitelj, odnosno sud može zatražiti od policijskih organa da osumnjičenog, odnosno optuženog potraže i da tužitelja, odnosno sud obavijeste o njegovoj adresi.

Članak 425

Uvjeti za izdavanje tjeralice

- (1) Izdavanje tjeralice može se narediti kad se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak zbog kaznenog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna nalazi u bijegu, a postoji naredba za njegovo dovođenje ili rješenje o određivanju pritvora.
- (2) Izdavanje tjeralice naređuje sud.
- (3) Izdavanje tjeralice naredit će se i u slučaju bijega osuđenog iz ustanove u kojoj izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bijega iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru vezanu s lišenjem slobode. Naredbu u takvom slučaju izdaje upravnik ustanove.
- (4) Naredba suda ili upravnika ustanove za izdavanje tjeralice dostavlja se policijskim organima radi izvršenja.

Članak 426

Izdavanje objave

- (1) Ako su potrebni podatci o pojedinim predmetima koji su u svezi s kaznenim djelom, ili ove predmete treba pronaći, a osobito ako je to potrebno radi ustanovljenja istovjetnosti pronađenog nepoznatog trupla, narediti se izdavanje objave kojom se zatražiti da se podatci ili obavještenja dostave organu koji vodi postupak.
- (2) Policijski organi mogu objavljivati i fotografije trupala i nestalih osoba ako postoje osnove sumnje da je do smrti, odnosno nestanka tih osoba, došlo uslijed kaznenog djela.

Članak 427
Povlačenje tjeralice ili objave

Organ koji je naredio izdavanje tjeralice ili objave dužan je da je odmah povuče kad se pronađe tražena osoba ili predmet ili kad nastupi zastara kaznenog gonjenja ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih tjeratica ili objava nije više potrebna.

Članak 428
Tko raspisuje tjeraticu ili objavu

- (1) Tjeraticu i objavu raspisuje nadležni policijski organ koga određuje sud u svakom pojedinom slučaju, odnosno ustanova iz koje je pobjegla osoba na izdržavanju kazne ili završene mjere.
- (2) Ako je vjerojatno da se osoba za kojom je izdana tjeratica nalazi u inozemstvu, nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine može raspisati i međunarodnu tjeraticu.

GLAVA XXXIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 429
Sudska policija

Ako do stupanja na snagu ovog zakona ne otpočne s radom sudska policija, ovlasti sudske policije predviđene u ovom zakonu izvršavat će Policijska Bratstva distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 430
Rješavanje predmeta iz nadležnosti Suda BiH

- (1) **Predmete iz nadležnosti Suda BiH primljene u rad kod sudova Bratstva distrikta BiH do stupanja na snagu ovog zakona, dovršiti će ti sudovi ukoliko je u tim predmetima optužnica potvrđena.**
- (2) **Predmete iz nadležnosti Suda BiH primljene u rad kod sudova Bratstva distrikta BiH, odnosno tužiteljstva, i u kojima optužnica nije stupila na pravnu snagu, odnosno nije potvrđena, dovršiti će sudovi Bratstva distrikta, osim ako Sud BiH po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branitelja, ne odluči preuzeti takav predmet.**
- (3) **Ako je Sud Bosne i Hercegovine u toku postupka iz svoje nadležnosti prenio sudovima Bratstva distrikta na području kojeg je kazneno djelo izvršeno ili pokušano, sudovi Bratstva distrikta će prihvatiti dokaze koji su sukladno zakonu prikupljeni u tijeku istrage i sudskog osiguranja dokaza.**

Članak 431

Rješavanje po zahtjevu za zaštitu zakonitosti

U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovog zakona podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti ili je bio u tijeku rok za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i u tom roku izjavljen zahtjev za zaštitu zakonitosti, postupak se nastavlja i dovršiti sukladno s ranijim propisima.

Članak 432

Donošenje podzakonskih propisa

Podzakonske propise predviđene ovim zakonom donijet će Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 433

Prestanak primjene Zakona

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da vrijedi Zakon o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 7/00 od 30. 11. 2000. godine) osim ako odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.